

Ekspertyza w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania (SO RIS w PPO)” nr WND-RPSL.01.03.00-24-06A2/16-005

(Obserwatorium Produkcja i Przetwarzanie Materiałów)

Wykonanie analiz kluczowych obszarów technologicznych dla Obserwatorium Specjalistycznego

Ekspertyza 2.1.

Analiza statystyczna dotycząca rozwoju sektorów w obszarze produkcji i przetwarzania materiałów

Opracował: dr inż. Konrad Kolegowicz

Kraków, marzec 2019

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
I. Charakterystyka obiektów badań województwa śląskiego na tle Polski – wybrane aspekty.....	5
<i>Liczba przedsiębiorstw.....</i>	5
<i>Liczba pracujących.....</i>	7
<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych.....</i>	10
<i>Nakłady inwestycyjne.....</i>	13
II. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych– DZIAŁ PKD 22.....	17
<i>Liczba przedsiębiorstw.....</i>	17
<i>Liczba pracujących.....</i>	18
<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych.....</i>	19
<i>Nakłady inwestycyjne.....</i>	20
<i>Nakłady inwestycyjne na obiekty majątkowe.....</i>	21
<i>Nakłady inwestycyjne na grunty.....</i>	24
<i>Nakłady inwestycyjne na budynki i budowle.....</i>	27
<i>Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia.....</i>	30
<i>Nakłady inwestycyjne na środki transportowe.....</i>	33
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej.....</i>	36
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji.....</i>	37
<i>Produktywność majątku.....</i>	38
<i>Techniczne uzbrojenie pracy.....</i>	39
<i>Dotacje.....</i>	40
<i>Inwestycje krótkoterminowe.....</i>	41
<i>Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych.....</i>	42
III. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych - DZIAŁ PKD 23.....	43
<i>Liczba przedsiębiorstw.....</i>	43

<i>Liczba pracujących.....</i>	44
<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych.....</i>	45
<i>Nakłady inwestycyjne.....</i>	46
<i>Nakłady inwestycyjne na grunty.....</i>	50
<i>Nakłady inwestycyjne na budynki i budowle.....</i>	52
<i>Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia.....</i>	54
<i>Nakłady inwestycyjne na środki transportowe.....</i>	57
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej.....</i>	59
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji.....</i>	60
<i>Produktywność środków trwałych.....</i>	61
<i>Techniczne uzbrojenie pracy.....</i>	62
<i>Dotacje.....</i>	63
<i>Inwestycje krótkoterminowe.....</i>	64
<i>Wartość zakończonych prac badawczych i rozwojowych.....</i>	65
IV. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących metal - PKD 24.....	66
<i>Liczba przedsiębiorstw.....</i>	66
<i>Liczba pracujących.....</i>	67
<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych.....</i>	68
<i>Nakłady inwestycyjne.....</i>	69
<i>Nakłady inwestycyjne na obiekty majątkowe.....</i>	70
<i>Nakłady inwestycyjne na grunty.....</i>	72
<i>Nakłady inwestycyjne na budynki i budowle.....</i>	73
<i>Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia.....</i>	75
<i>Nakłady inwestycyjne na środki transportowe.....</i>	77
<i>Udział inwestycji w nadwyżce finansowej.....</i>	79
<i>Udział inwestycji w amortyzacji.....</i>	80
<i>Produktywność majątku.....</i>	81
<i>Techniczne uzbrojenie pracy.....</i>	82
<i>Dotacje.....</i>	83
<i>Inwestycje krótkoterminowe.....</i>	84
<i>Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych.....</i>	85

V. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących metalowe wyroby gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń - PKD 25 86

<i>Liczba przedsiębiorstw</i>	86
<i>Liczba pracujących</i>	87
<i>Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych</i>	88
<i>Nakłady inwestycyjne</i>	89
<i>Nakłady inwestycyjne na grunty</i>	93
<i>Nakłady inwestycyjne na budynki i budowle</i>	95
<i>Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia</i>	98
<i>Nakłady inwestycyjne na środki transportowe</i>	100
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej</i>	102
<i>Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji</i>	103
<i>Produktywność majątku trwałego</i>	104
<i>Techniczne uzbrojenie pracy</i>	105
<i>Dotacje</i>	106
<i>Inwestycje krótkoterminowe</i>	107
<i>Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych</i>	108
Spis tabel.....	109
Spis rysunków.....	114

Wprowadzenie

Analizowane zagadnienia w niniejszym raporcie są przedmiotem zainteresowania w analizach i ocenach dotyczących poszczególnych podmiotów gospodarczych i ich grup. Zmiany ich posiadanego potencjału gospodarczego oraz kierunków ich rozwoju są rozpatrywane w związku z ocenami zachodzących procesów zarówno wewnątrz organizacji czy też na zewnątrz pozwalając określić poziom ich konkurencyjności, innowacyjności działalności gospodarczej, itp. Trudność spowodowana brakiem danych nie pozwala na dokładny pomiar składników pomiaru potencjału gospodarczego, ocenę stopnia ich wykorzystania oraz wskazania szczegółowego kierunku rozwoju. Z tego względu badania zmian wielkości i stopnia wykorzystania potencjału gospodarczego wybranych działów PKD województwa śląskiego zostały ograniczone do tych mierników wielkości potencjału gospodarczego, których obliczenie w całym wybranym okresie badań umożliwiały ogólnodostępne dane statystyczne dostępne w zbiorach statystyki publicznej. Uzyskane wyniki pomiaru zmian wielkości potencjału gospodarczego i stopnia jego wykorzystania pozwoliły na wstępną i niepełną ocenę wymienionych zmian będących przedmiotem badań.

Obszar przedmiotowej analizy obejmuje 16 miar analitycznych mających na celu analizę statystyczną grup podmiotów przedmiotowych działów PKD prowadzących swoją działalność na terenie województwa śląskiego wskazujących i opisujących potencjał analizowanej grupy oraz określając kierunek ich zmian, takich jak: liczba przedsiębiorstw, liczba pracujących, przychody ze sprzedaży, nakłady inwestycyjne, wartość pozyskanych dotacji, wartość zakończonych prac badawczych i rozwojowych, produktywność majątku, techniczne uzbrojenie pracy, udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej, udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji, inwestycje krótkoterminowe.

Zakres podmiotowy badań dotyczy jednostek statystycznych, zaliczanych – zgodnie z definicją statystyki publicznej (GUS) – do sektora przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących swoją działalność na terenie województwa śląskiego. Wyróżnionymi w analizie klasami wielkości są przedsiębiorstwa małe (10-49 pracujących), średnie (50-249 pracujących,) i duże (250 i więcej pracujących). W zakresie rodzaju prowadzonej działalności wyróżnione zostały cztery działy PKD (22, 23, 24,25) stanowiące działalność produkcyjną która w statystyce publicznej została zakwalifikowana do sekcji PKD C - Przetwórstwo przemysłowe. Ocena zmienności oraz potencjału ekonomicznego w ramach zrealizowanej analizy statystycznej dotyczącej rozwoju sektorów w obszarze produkcji i przetwarzania materiałów przeprowadzona została w perspektywie ostatnich 8 lat tj. 2010 – 2017 roku.

I. Charakterystyka obiektów badań województwa śląskiego na tle Polski – wybrane aspekty

Liczba przedsiębiorstw

Przedmiotowy raport obejmuje swoją analizą cztery działy PKD (22, 23, 24,25) stanowiące działalność produkcyjną, która w statystyce publicznej według klasyfikacji PKD została zakwalifikowana do sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe. Ocena potencjału ekonomicznego tych przedsiębiorstw oraz aktywności inwestycyjnej oceniona została w perspektywie 8 lat, tj. 2010 – 2017 roku.

W 2017 roku w Polsce funkcjonowało 4 837 podmiotów, które zostały zakwalifikowane do czterech analizowanych działów PKD zaliczanych do sekcji C. W porównaniu do 2010 roku ich liczba była większa o 262 przedsiębiorstwa, jednak najwięcej przedsiębiorstw wybranych działów PKD funkcjonowało w 2014 roku i 2016 roku (odpowiednio 5 074 i 5 087 podmioty).

Spośród badanych działów PKD największą liczbą przedsiębiorstw w analizowanym okresie charakteryzował się dział PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, przy czym najwięcej podmiotów tego działu PKD funkcjonowało w latach 2014 – 2016 (2 517, 2 499 i 2 533 przedsiębiorstw). W dziale PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – drugim pod względem liczebności przedsiębiorstw – funkcjonowało średnio tysiąc podmiotów mniej w porównaniu do działu PKD 25. Najmniejszą liczbą przedsiębiorstw charakteryzował się dział PKD 24 – Produkcja metali (282 podmioty w 2017 roku).

Uwzględniając klasy wielkości należy zauważyć, że w działach PKD 22, 23 i 25 dominowały przedsiębiorstwa małe, a następnie średnie. W przypadku działu PKD 24, przeważającą klasą wielkości były przedsiębiorstwa średnie, a następnie małe. We wszystkich analizowanych działach PKD zaliczonych do sekcji C podmioty duże stanowiły mniejszość.

Tabela 1 Liczba przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w szt.)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	1289	1355	1352	1381	1423	1400	1426	1395
<i>małe</i>	654	693	682	716	725	701	705	676
<i>średnie</i>	534	545	557	545	569	566	578	562
<i>duże</i>	101	117	113	120	129	133	143	157
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	834	854	863	857	838	803	811	730
<i>małe</i>	441	467	486	498	487	459	457	376

<i>średnie</i>	296	295	283	275	261	254	264	260
<i>duże</i>	97	92	94	84	90	90	90	94
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	256	272	276	293	296	290	297	282
<i>małe</i>	97	115	114	126	131	121	114	101
<i>średnie</i>	115	104	114	119	114	118	132	126
<i>duże</i>	44	53	48	48	51	51	51	55
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	2196	2295	2366	2433	2517	2499	2553	2430
<i>małe</i>	1201	1239	1308	1380	1423	1383	1400	1296
<i>średnie</i>	863	917	920	907	937	959	985	956
<i>duże</i>	132	139	138	146	157	157	168	178

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza tempa zmian liczby przedsiębiorstwa wskazuje na silniejszy trend wzrostowy w przedsiębiorstwach województwa śląskiego w dziale PKD 22. W pozostałych działach przebieg tempa zmian kształtował się na podobnie jak w Polsce na poziomie ogółem dla poszczególnych działów PKD. W przypadku trzech działów PKD (22, 24 i 25) tempo wzrostu liczby przedsiębiorstw województwa śląskiego cechowało się wyższymi wartościami w 2014 roku niż przedmiotowych działów w Polsce.

Rysunek 1 Tempo zmian liczby przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

O silnym znaczeniu przedsiębiorstw województwa śląskiego zakwalifikowanych do działu PKD 24 świadczy ich wysoki ich udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali w Polsce. W analizowanym okresie zauważyć można było nieznaczną tendencją malejącą tego udziału z 31,25% w 2010 roku do 29,08% w 2017 roku. Mimo to można wskazać, że w latach 2010 – 2017 co trzecie przedsiębiorstwo w Polsce zajmujące się produkcją metali pochodziło z województwa śląskiego, z czego największą ich liczbę stanowiły przedsiębiorstwa duże. Średni udział przedsiębiorstw województwa śląskiego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w Polsce w badanym okresie dla działów przetwórstwa przemysłowego wynosił odpowiednio dla działu PKD 24 – 29,8%, dla PKD 25 – 16,6% (z tendencją rosnącą), dla PKD 22 – 14,5% (z tendencją rosnącą), a dla działu PKD 23 – 10,6%.

Tabela 2 Udział liczby przedsiębiorstw województwa śląskiego w liczbie przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w %)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	13,65%	13,21%	14,13%	13,76%	14,83%	15,50%	15,50%	15,48%
<i>małe</i>	13,15%	12,84%	13,78%	13,41%	14,90%	16,55%	16,45%	15,38%
<i>średnie</i>	14,79%	14,50%	15,26%	14,50%	15,64%	14,66%	14,53%	15,66%
<i>duże</i>	10,89%	9,40%	10,62%	12,50%	10,85%	13,53%	14,69%	15,29%
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	10,79%	11,01%	10,08%	10,74%	10,62%	11,08%	10,23%	10,55%
<i>małe</i>	9,52%	10,71%	9,05%	9,84%	10,06%	11,11%	9,85%	9,31%
<i>średnie</i>	11,15%	11,19%	11,31%	12,00%	11,11%	11,42%	10,61%	12,31%
<i>duże</i>	15,46%	11,96%	11,70%	11,90%	12,22%	10,00%	11,11%	10,64%
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	31,25%	30,51%	31,16%	29,35%	30,41%	28,97%	27,61%	29,08%
<i>małe</i>	26,80%	23,48%	26,32%	26,19%	28,24%	23,97%	21,93%	24,75%
<i>średnie</i>	33,04%	35,58%	32,46%	30,25%	30,70%	31,36%	29,55%	30,16%
<i>duże</i>	36,36%	35,85%	39,58%	35,42%	35,29%	35,29%	35,29%	34,55%
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	15,44%	15,82%	16,74%	17,22%	17,72%	17,17%	16,73%	16,21%
<i>małe</i>	15,65%	15,82%	17,28%	18,12%	19,26%	18,51%	18,36%	17,67%
<i>średnie</i>	14,48%	14,94%	15,00%	15,33%	15,15%	14,91%	14,42%	13,91%
<i>duże</i>	19,70%	21,58%	23,19%	20,55%	19,11%	19,11%	16,67%	17,98%

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących

W latach 2010 – 2017 liczba pracujących w przedsiębiorstwach wybranych działów PKD w Polsce systematycznie rosła z 479 880 osób w 2010 roku do 578 477 osób na koniec 2017 roku. W porównaniu do 2010 roku liczba pracujących wzrosła o 98 597 osób. Podobnie jak w przypadku liczby przedsiębiorstw największą liczbą osób pracujących charakteryzował się dział PKD 25 – Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (wzrost z 187 350 osób w 2010 roku do 228 795 osób w 2017 roku). Drugim pod względem liczby pracujących był dział PKD 22 z 180 701 pracującymi w 2017 roku, natomiast najmniej osób pracujących znajdowało zatrudnienie w przedsiębiorstwach zaliczonych do działu PKD 24 (62 417 osób w 2017 roku). We wszystkich działach PKD sekcji C odnotowano wzrost liczby pracujących w badanym okresie.

Uwzględniając klasy wielkości przedsiębiorstw należy wskazać, że największa liczba pracujących w przetwórstwie przemysłowym znajdowała zatrudnienie w przedsiębiorstwach dużych, a następnie średnich (z wyjątkiem działu PKD 25, w którym najwięcej pracujących było w przedsiębiorstwach średnich, a następnie dużych).

Tabela 3 Liczba pracujących w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w tys. os.)

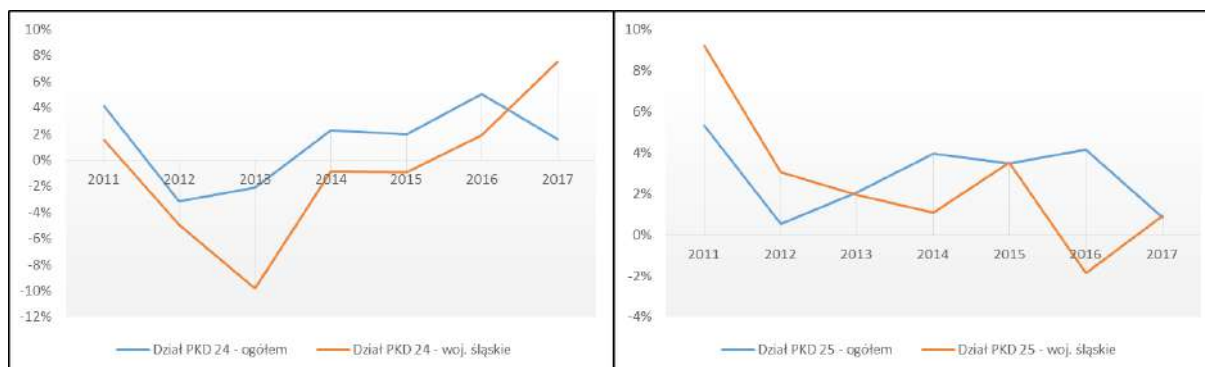
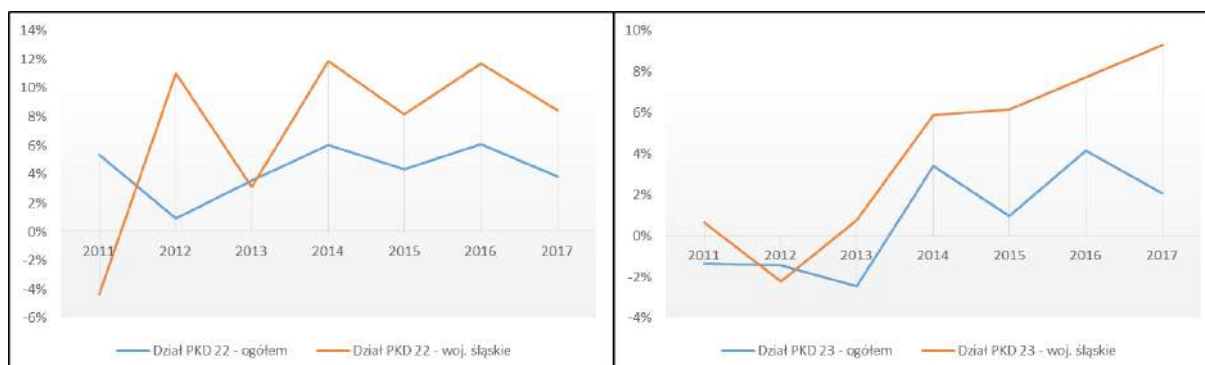
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	134555	141784	143121	148213	157176	164038	174007	180701
<i>małe</i>	17236	17967	17811	18439	18600	18231	17885	17351
<i>średnie</i>	59295	60716	62031	62310	65383	66985	68561	66914
<i>duże</i>	58024	63101	63279	67464	73193	78822	87561	96436
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	101217	99862	98446	96041	99292	100235	104398	106564
<i>małe</i>	10792	11384	11589	11673	11616	11163	11075	9510
<i>średnie</i>	33933	33899	31865	31209	30116	29529	30792	30277
<i>duże</i>	56492	54579	54992	53159	57560	59543	62531	66777
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	56758	59118	57251	56054	57322	58451	61418	62417
<i>małe</i>	2463	2988	2843	3016	3115	2891	2801	2505
<i>średnie</i>	13019	11981	13535	13380	13041	13632	15634	14920
<i>duże</i>	41276	44149	40873	39658	41166	41928	42983	44992
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	187350	197358	198426	202541	210532	217814	226869	228795
<i>małe</i>	31049	32151	33284	34451	34413	35539	35068	33144
<i>średnie</i>	94419	99923	99175	97861	100422	103914	106417	104646
<i>duże</i>	61882	65284	65967	70229	75697	78361	85384	91005

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwacja tempa zmian liczby pracujących wskazuje w działach PKD 22 i 23 na silniejszy trend wzrostowy obserwowanej miary w przedsiębiorstwach województwa śląskiego. W 2017 roku aż w trzech działach PKD (23, 24 i 25) odnotowano przeciwne kierunki zmian liczby

przedsiębiorstw w przedmiotowych działach PKD niż obserwowano w Polsce i dodatkowo kierunek ten wskazywał na silny wzrost analizowanej miary.

Rysunek 2 Tempo zmian liczby pracujących w przedsiębiorstwach w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Potwierdzeniem dużego znaczenia przedsiębiorstw województwa śląskiego zakwalifikowanych do działu PKD 24, był bardzo wysoki udział liczby pracujących przedsiębiorstw województwa śląskiego w ogólnej liczbie przedsiębiorstw produkujących metale w Polsce. W 2010 roku udział ten wynosił aż 52,11% co oznaczało, że co drugi zatrudniony w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją metali w Polsce znajdował zatrudnienie w przedsiębiorstwach województwa śląskiego.

Pomimo systematycznego spadku tego udziału do 44,40% w 2017 roku – można wskazać, że i tak w całym badanym okresie średni udział pracujących województwa śląskiego w przedsiębiorstwach działu PKD 24 w liczbie pracujących ogółem działu PKD 24 w Polsce wynosił 46,6%. Dla pozostałych działów sekcji przetwórstwa przemysłowego udział ten wynosił dla PKD 25 – 17,5%, dla PKD 22 – 16,0% i dla PKD 23 – 14,4% z zauważalną tendencją rosnącą w przedsiębiorstwach działu PKD 22 i 23. Należy też zwrócić uwagę, że udział liczby pracujących ogółem w działach PKD sekcji C (przetwórstwa przemysłowego)

województwa śląskiego – w ogólnej liczbie pracujących tej sekcji działalności w Polsce w analizowanym okresie był znaczny, wynosząc średnio 19,8%.

Tabela 4 Udział liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego w liczbie pracujących przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	15,30%	13,89%	15,27%	15,20%	16,03%	16,62%	17,50%	18,27%
<i>małe</i>	13,69%	12,68%	13,65%	13,57%	14,51%	15,62%	16,25%	14,51%
<i>średnie</i>	14,99%	14,90%	16,09%	15,58%	16,86%	15,62%	15,39%	15,47%
<i>duże</i>	16,09%	13,26%	14,93%	15,30%	15,68%	17,70%	19,40%	20,89%
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	13,29%	13,56%	13,45%	13,90%	14,23%	14,97%	15,48%	16,58%
<i>małe</i>	9,23%	11,05%	9,70%	10,93%	11,10%	11,44%	9,81%	9,64%
<i>średnie</i>	9,67%	11,22%	10,65%	11,56%	10,48%	11,13%	10,03%	10,94%
<i>duże</i>	16,24%	15,54%	15,87%	15,92%	16,83%	17,53%	19,17%	20,12%
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	52,11%	50,81%	49,86%	45,94%	44,53%	43,27%	41,97%	44,40%
<i>małe</i>	27,57%	25,57%	27,44%	27,16%	28,54%	24,56%	24,17%	25,63%
<i>średnie</i>	35,99%	36,86%	33,82%	30,53%	30,61%	31,01%	29,05%	30,37%
<i>duże</i>	58,66%	56,30%	56,73%	52,56%	50,16%	48,55%	47,83%	50,10%
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	17,18%	17,81%	18,26%	18,23%	17,73%	17,74%	16,71%	16,73%
<i>małe</i>	15,80%	15,84%	16,96%	17,64%	18,07%	18,12%	17,87%	16,94%
<i>średnie</i>	14,28%	14,48%	13,96%	14,78%	14,50%	13,72%	13,31%	12,89%
<i>duże</i>	22,29%	23,87%	25,37%	23,33%	21,86%	22,90%	20,47%	21,06%

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych

Wartość przychodów ze sprzedaży produktów i usług podstawowych osiągniętych przez przedsiębiorstwa analizowanych działów PKD w Polsce w latach 2010 – 2017 wzrosła o 94 890 mln zł z 159 588 mln zł w 2010 roku do 254 479 mln zł w 2017 roku. Największe i zbliżone wartości przychodów w badanym okresie generowały przedsiębiorstwa zaklasyfikowane do działów PKD 22 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych i PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń. W 2010 roku dla działu PKD 22 i 25 wynosiły one odpowiednio 44 360 mln zł i 46 179 mln zł, a w 2017 roku kolejno 78 781 mln zł i 76 360 mln zł.

Największe wartości przychodów ze sprzedaży generowały zdecydowanie przedsiębiorstwa duże, następnie średnie i małe – z wyjątkiem działu PKD 25 w którym w całym badanym okresie wartości przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw średnich były zbliżone do wartości przychodów osiąganych przez przedsiębiorstwa duże (co średniorocznie wynosiło ok 26 500 mln zł).

Warto zwrócić uwagę, że w całym analizowanym okresie obserwowana była tendencja rosnącą wartości przychodów ze sprzedaży w przedsiębiorstwach wszystkich działów PKD sekcji C.

Tabela 5 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	44360,3 2	53554,1 8	55698,3	60215,5 9	63952,5	66875,7 6	72670,5 4	78780,7 9
<i>małe</i>	4154,64	5211,57	5385,32	6009,21	5934,43	6086,04	6008,9	5923,89
<i>średnie</i>	17469,2 2	20163,6 1	21666,4 9	23006,0 4	24069,6 5	25056,2	26328,1 8	27132,4 6
<i>duże</i>	22736,4 7	28179	28646,4 9	31200,3 4	33948,4 2	35733,5 3	40333,4 5	45724,4 4
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	34374,4 2	40125,5	38644,0 5	36678,7 4	39651,8 5	40386,3 9	42832,0 7	46473,3 5
<i>małe</i>	3205,77	4045,55	4071,81	3945,1	4292,07	4201,53	3674,72	3628,06
<i>średnie</i>	10414,6 4	11583,3 7	11271,3 1	10591,6 9	10796,6 2	11035,7 5	11525,5	12291,9 4
<i>duże</i>	20754	24496,5 8	23300,9 3	22141,9 5	24563,1 5	25149,1 1	27631,8 5	30553,3 5
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	34674,7 1	45060,4 4	42933,0 2	40267,0 2	42468,7	42963,4 8	42961,5 1	52863,9 9
<i>małe</i>	656,03	1999,4	1095,81	1198,42	1362,55	1140,2	1171,16	1106,3
<i>średnie</i>	6096,32	5887,32	6757,43	5809,9	6046,47	6854,95	7729,79	8580,83
<i>duże</i>	27922,3 6	37173,7 2	35079,7 8	33258,7	35059,6 8	34968,3 4	34060,5 7	43176,8 5
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	46178,8 9	57558,1 8	59950	60160,8 4	64470,3 3	67344	70819,7 2	76360,5 7
<i>małe</i>	6972,23	9336,94	9269,72	9326,02	10156,0 8	10141,6 9	10081,6 9	10373,9 1
<i>średnie</i>	20687,0 3	25699,5 8	26255,2 5	26316,0 9	27795,7 7	29608,5 6	30317,2	31089,9 9
<i>duże</i>	18519,6 4	22521,6 6	24425,0 3	24518,7 3	26518,4 8	27593,7 5	30420,8 3	34896,6 7

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza porównawcza tempa zmian przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw zakwalifikowanych do działów PKD (22-25) województwa śląskiego i ogółem w Polsce wskazuje na silne podobieństwo ich przebiegów za wyjątkiem 2017 roku w którym w działach 23 i 25 odnotowano przeciwnie kierunki zmian wartości tempa. Na uwagę zasługuje fakt dodatnich wartości tempa w województwie śląskim praktycznie w całym okresie analizy dla wszystkich analizowanych działów PKD.

Rysunek 3 Tempo zmian przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Podobnie, jak wskazywano wyżej – zarówno pod względem liczby przedsiębiorstw, jak i osób w nich pracujących – dominujący udział wartości osiągniętych przychodów ze sprzedaży podmiotów sekcji C województwa śląskiego w wartości przychodów ze sprzedaży ogółem przedsiębiorstw tej sekcji w Polsce posiadał dział PKD 24 – produkcja metali. W 2010 roku udział ten wynosił 63,51% z tendencją malejącą do 58,84% w 2017 roku – co w całym badanym okresie stanowiło średnio aż 59% (o średniorocznej wartości w wynoszącej 25 355 mln zł). W największym stopniu przyczyniły się do tego przedsiębiorstwa duże (średnie i małe charakteryzowały się zbliżonymi wartościami udziałów).

Średni udział wartości przychodów ze sprzedaży produktów i usług przedsiębiorstw sekcji C województwa śląskiego – w ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży produktów i usług przedsiębiorstw tej sekcji w Polsce w analizowanym okresie wynosił 27,0%, przy czym dla PKD 25 udział ten wynosił 23,2%, dla PKD 23 – 17,3%, a dla PKD 22 – 14,6% (z tendencją rosnącą w dwóch ostatnich działach PKD).

Tabela 6 Udział przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego w przychodach ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	14,99%	13,04%	13,91%	13,96%	14,30%	14,91%	15,82%	16,20%
<i>małe</i>	12,93%	13,65%	14,04%	13,02%	14,02%	15,64%	17,79%	18,14%
<i>średnie</i>	14,83%	14,97%	15,77%	15,20%	16,50%	15,26%	14,77%	15,13%
<i>duże</i>	15,49%	11,54%	12,47%	13,21%	12,78%	14,54%	16,21%	16,58%
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	15,18%	14,54%	15,26%	16,48%	17,76%	18,22%	20,49%	20,34%
<i>małe</i>	8,56%	10,58%	9,37%	8,60%	8,40%	8,60%	8,11%	7,90%
<i>średnie</i>	10,24%	8,62%	8,69%	9,01%	8,44%	8,33%	7,74%	8,77%
<i>duże</i>	18,69%	17,98%	19,47%	21,46%	23,49%	24,17%	27,46%	26,48%
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	63,51%	62,98%	62,03%	59,03%	56,81%	55,33%	53,62%	58,84%
<i>małe</i>	27,72%	62,52%	36,30%	33,09%	36,18%	30,56%	30,48%	29,86%
<i>średnie</i>	49,81%	46,38%	38,25%	37,89%	37,37%	37,17%	37,74%	38,84%
<i>duże</i>	67,34%	65,64%	67,42%	63,65%	60,96%	59,69%	58,02%	63,56%
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	22,79%	23,93%	24,40%	22,34%	22,31%	23,61%	23,75%	22,11%
<i>małe</i>	16,64%	18,37%	20,36%	19,83%	20,29%	19,93%	19,92%	20,91%
<i>średnie</i>	16,97%	17,54%	16,33%	17,05%	16,98%	18,67%	20,13%	17,54%
<i>duże</i>	31,61%	33,52%	34,60%	28,97%	28,68%	30,27%	28,63%	26,53%

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne

W 2017 roku w Polsce łączna wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw zakwalifikowanych do czterech analizowanych działów PKD zaliczanych do przetwórstwa przemysłowego wynosiła 14 804 mln zł i była większa w porównaniu do 2010 roku o 6 455 mln zł pomimo nieznacznego ich spadku w latach 2012 – 2013. Należy też zauważyć, że we wszystkich analizowanych działach PKD największe wartości nakładów inwestycyjnych ponoszone były w trzech ostatnich latach badanego okresu.

Spośród wyróżnionych działów PKD przetwórstwa przemysłowego największą wartością ponoszonych nakładów inwestycyjnych w analizowanym okresie (średniorocznie 3 736 mln zł) charakteryzował się dział PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, przy czym największą aktywność inwestycyjną ze względu na wartości ponoszonych nakładów (podobnie jak we wszystkich pozostałych działach PKD) wykazywały przedsiębiorstwa duże (średnio 1 933 mln zł na rok).

W dziale PKD 25 – Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – drugim pod względem aktywności inwestycyjnej – średnioroczna wartość

ponoszonych nakładów wynosiła 3 465 mln zł (dla porównania w dziale PKD 23 wynosiła ona średnio 3 000 mln zł, a w PKD 24 – 1 466 mln zł).

Przedsiębiorstwa małe pomimo największej ich liczby w badanych działach PKD sekcji przetwórstwa przemysłowego charakteryzowała zdecydowanie najmniejsza zdolność inwestycyjna.

Tabela 7 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw województwa śląskiego w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	2410,79	3011,86	3373,16	3840,68	3788,81	4300,27	4438,72	4723,26
<i>małe</i>	220,11	228,86	243,93	310,42	317,38	368,87	251,4	254,83
<i>średnie</i>	1102,51	1282,9	1440,33	1387,21	1575,66	1808,25	1771,9	1862,59
<i>duże</i>	1088,17	1500,1	1688,9	2143,06	1895,77	2123,16	2415,43	2605,84
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	2373	2984,92	2938,43	2238,15	2443,75	3423,32	3664,15	3933,7
<i>małe</i>	227,78	224,91	255,31	238,86	217,76	226,81	216,2	157,2
<i>średnie</i>	589,86	805,42	675,53	609,07	593,6	696,57	642,02	1037,53
<i>duże</i>	1555,36	1954,59	2007,59	1390,23	1632,39	2499,93	2805,93	2738,97
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	1014,43	1512,16	1150,36	1285,97	1453,21	1679,93	1914,97	1719
<i>małe</i>	10,95	55,57	36,51	79,42	56,8	41,21	39,5	44,85
<i>średnie</i>	184,97	342,01	310,63	309,8	395,8	375,02	270,92	340,72
<i>duże</i>	818,51	1114,58	803,23	896,75	1000,61	1263,69	1604,55	1333,43
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	2550,39	3169,34	3032,41	3306,21	3354,89	4197,54	3680,58	4427,62
<i>małe</i>	335,64	365,62	393,99	469,28	408,03	411,98	401,98	482,28
<i>średnie</i>	1176,85	1364,66	1294,92	1511,29	1576,84	1634,3	1589,32	1731,93
<i>duże</i>	1037,9	1439,06	1343,5	1325,64	1370,01	2151,26	1689,28	2213,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza tempa zmian wartości nakładów inwestycyjnych w całym okresie analizy w działach PKD 22, 23 i 24 wskazuje na wyższe wartości tempa zmian analizowanych działów w województwie śląskim niż obserwowane w Polsce. Wartości tempa zmian nakładów inwestycyjnych dla województwa śląskiego cechowały się większą intensywnością.

Rysunek 4 Tempo zmian nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizując udział wartości nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego województwa śląskiego w wartości nakładów ogółem przedsiębiorstw sekcji C w Polsce – tak samo jak pod względem liczby przedsiębiorstw, liczby pracujących i wartości przychodów – dominujący udział posiadały w tym względzie przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali (dział PKD 24), który odmiennie niż do tej pory charakteryzował się tendencją rosnącą tego udziału (tak jak wszystkie pozostałe działy PKD tej sekcji działalności). W 2010 roku udział ten wynosił 28,42% ze wskazaną tendencją rosnącą do 54,17% w 2017 roku – co w całym badanym okresie stanowiło średnio 44,4% udziału, a w ujęciu wartościowym 672 mln zł. Największy udział w wartości ponoszonych nakładów w ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych działu PKD 24 w Polsce posiadały przedsiębiorstwa duże (podobnie jak w pozostałych działach PKD przetwórstwa przemysłowego).

Warto dodać, że średni udział wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa sekcji C województwa śląskiego – w ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego w Polsce w analizowanym okresie wynosił 21,2% (średniorocznie 2 539 mln zł), przy czym dla PKD 23 udział ten

wynosił 22,6%, dla PKD 25 – 17,4%, a dla PKD 22 – 14,6% (z tendencją rosnącą we wszystkich działach PKD zakwalifikowanych do sekcji C).

Tabela 8 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw ogółem wybranych działów PKD według klas wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PRODUKCJA WYROBÓW Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH – DZIAŁ PKD 22	10,39%	10,54%	12,80%	14,33%	13,53%	17,72%	18,29%	18,86%
<i>małe</i>	12,07%	17,86%	25,05%	16,73%	13,52%	17,12%	30,59%	16,54%
<i>średnie</i>	13,04%	14,55%	17,34%	16,78%	17,04%	21,70%	18,26%	18,89%
<i>duże</i>	7,36%	5,98%	7,16%	12,39%	10,61%	14,44%	17,04%	19,07%
PRODUKCJA WYROBÓW Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH – DZIAŁ PKD 23	13,80%	18,57%	17,39%	22,86%	22,01%	25,77%	29,09%	31,40%
<i>małe</i>	10,44%	8,94%	4,04%	7,13%	5,45%	5,26%	5,11%	8,45%
<i>średnie</i>	8,85%	4,49%	5,62%	11,41%	8,65%	5,55%	8,20%	6,10%
<i>duże</i>	16,18%	25,48%	23,05%	30,57%	29,08%	33,26%	35,71%	42,31%
PRODUKCJA METALI – DZIAŁ PKD 24	28,42%	39,47%	36,27%	47,88%	46,48%	48,06%	54,67%	54,17%
<i>małe</i>	18,63%	45,73%	12,30%	51,60%	67,89%	34,36%	21,59%	27,22%
<i>średnie</i>	32,08%	21,37%	27,16%	19,70%	17,51%	25,44%	38,04%	31,42%
<i>duże</i>	27,72%	44,71%	40,88%	57,29%	56,72%	55,22%	58,29%	60,89%
PRODUKCJA METALOWYCH WYROBÓW GOTOWYCH, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ – DZIAŁ PKD 25	18,79%	23,60%	17,58%	14,62%	12,98%	16,73%	17,94%	16,64%
<i>małe</i>	10,39%	15,44%	15,29%	13,79%	13,67%	12,62%	22,58%	13,16%
<i>średnie</i>	12,35%	12,82%	11,05%	13,65%	10,94%	14,86%	12,24%	14,23%
<i>duże</i>	28,80%	35,89%	24,54%	16,03%	15,14%	18,94%	22,20%	19,29%

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

II. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – DZIAŁ PKD 22

Liczba przedsiębiorstw

Przedmiotem analizy jest grupa przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego prowadzących działalność gospodarczą zakwalifikowaną do działu PKD 22 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Obserwacja danych dotyczących liczby przedsiębiorstw wskazuje na wzrost ich liczby o 40 (+22,73%) w porównaniu do 2010 roku, przy czym od 2014 roku ich liczba kształtowała się na stabilnym (niezmiennym) poziomie. Analiza liczby przedsiębiorstw ze względu na klasy wielkości przedsiębiorstw pozwala na stwierdzenie, że w całym okresie analizy najwięcej było przedsiębiorstw małych (około 50%) a liczba ich wzrosła o 20,93% od 2010 roku, przy czym najwięcej ich odnotowano w 2015 i 2016 roku (116). Liczba średnich przedsiębiorstw wzrosła do poziomu 89 w 2014 roku i następnie się zmniejszyła w kolejnych latach finalnie wzrastając do poziomu 88 w 2017 roku.

Tabela 9 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>małe</i>	86	89	94	96	108	116	116	104
<i>średnie</i>	79	79	85	79	89	83	84	88
<i>duże</i>	11	11	12	15	14	18	21	24
RAZEM	176	179	191	190	211	217	221	216

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział średnich przedsiębiorstw kształtował się na poziomie 40%, jednocześnie cechując się tendencją malejącą. Liczba dużych przedsiębiorstw wzrosła o 118% do poziomu 24 posiadając 11% udział w liczbie przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. Analiza tempa zmian wskazuje na zmniejszanie r/r wartości tempa zmian liczby przedsiębiorstw aż do wartości ujemnej w 2017 roku. Niskie wartości tempa zmian szczególnie dotyczyły małych przedsiębiorstw oraz średnich. Duże przedsiębiorstwa za wyjątkiem 2014 roku cechowały się silnym tempem wzrostu ich liczby.

Rysunek 5 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących

Obserwując dane dotyczące liczby pracujących w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych prowadzących działalność na terenie województwa śląskiego, zauważyć można, że na przestrzeni lat 2010-2017 wzrosła liczba pracujących o 12347 osób (+60,42%) i cechowała się, z wyjątkiem 2011 roku, wyraźnie zarysowanym tempem wzrostu. Wzrost obserwowany również był we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw, przy czym największy przyrost dotyczył przedsiębiorstw dużych (+10814 osób).

Tabela 10 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2360	2279	2431	2503	2698	2848	2907	2517
średnie	8887	9046	9979	9706	11025	10464	10551	10353
duże	9336	8365	9447	10325	11480	13950	16985	20150
RAZEM	20583	19690	21857	22534	25203	27262	30443	33020

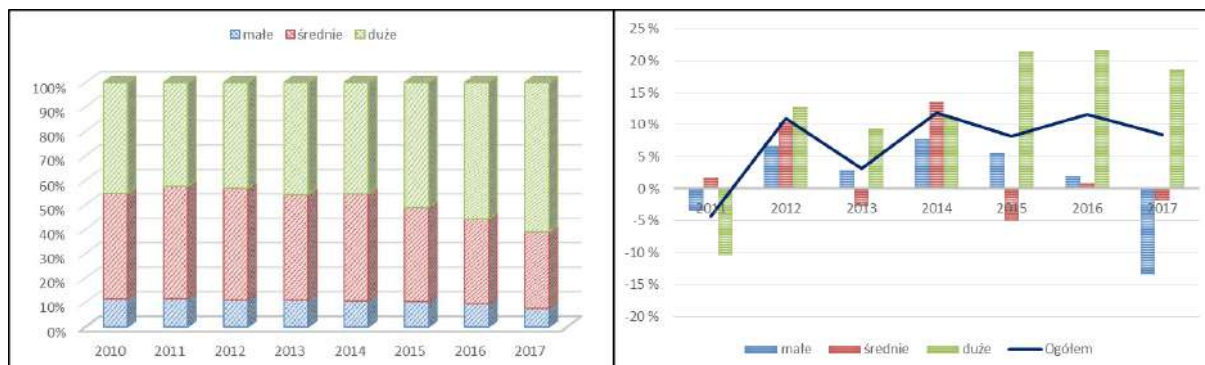
Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwując dane dotyczące liczby pracujących ze względu na klasy wielkości, zauważyć można, że struktura na przestrzeni 8 lat uległa zmianie, na co miały wpływ niskie tempo wzrostu oraz jego wartości ujemne w małych i średnich przedsiębiorstwach, przy jednoczesnym silnym wzroście liczby pracujących w dużych jednostkach (+115,8% w porównaniu do 2010 roku). Efektem tych zmian było zmniejszenie udziału małych (z 11,4% do 7,62%) i średnich przedsiębiorstw (z 43,2% do 31,3%) na korzyść wzrostu udziału dużych

jednostek (z 45,3% do 361%) w których zaobserwowano ponad dwukrotny wzrost zatrudnienia i 16% wzrostu udziału w zatrudnieniu.

Rysunek 6 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych

Ocena wielkości przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez przedsiębiorstwa zakwalifikowane do działu PKD 22 - produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – w województwie śląskim wskazuje na jego permanentny wzrost w całym okresie analizy, a w porównaniu do 2010 roku wartość przychodów wzrosła prawie dwukrotnie (+91,8%). W dużych przedsiębiorstwach wartość osiągniętych przychodów ze sprzedaży była ponad 7-mio krotnie wyższa niż w małych jednostkach i prawie dwukrotnie niż w średnich.

Tabela 11 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	537,3	711,56	756,27	782,34	832,17	951,84	1068,96	1074,42
średnie	2591,36	3019,24	3417,14	3497,86	3972,47	3823,95	3889,37	4104,94
duże	3522,5	3251,33	3573,31	4122,93	4338,78	5196,6	6537,14	7582,62
RAZEM	6651,16	6982,13	7746,72	8403,12	9143,43	9972,38	11495,47	12761,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwując dane dotyczące przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw ze względu na klasę wielkości, można zauważyć, że na przestrzeni lat 2008-2015 udział poszczególnych klas wielkości w przychodach osiągniętych przez przedsiębiorstwa działu PKD 22 utrzymuje się na praktycznie niezmiennym poziomie. Udział przychodów ze sprzedaży średnich

przedsiębiorstw nieznacznie zmniejszył się na korzyść wzrostu udziału dużych jednostek. We wszystkich klasach wielkości i w całym okresie analizy, za wyjątkiem 2015 roku dla klasy średnich podmiotów i 2011 roku dla dużych, odnotowano wzrost wartości osiąganych przychodów ze sprzedaży.

Rysunek 7 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne

Ocena zmian wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa produkujące wyroby z gumy i tworzyw sztucznych prowadzących swoją działalność na terenie województwa śląskiego wskazują na ich ponad trzykrotny wzrost na przestrzeni lat 2010 – 2017. Jedynie w 2014 roku zaobserwowano zmniejszenie r/r ich wartości lecz w kolejnych latach odnotowano silny ich wzrost. We wszystkich analizowanych kategoriach odnotowano wzrosty ich wartości na przestrzeni lat 2010-2017, a największy przyrost wartości cechował nakłady ponoszone na maszyny i urządzenia. Również największe nakłady ponoszone były na maszyny i urządzenia techniczne i następnie na budynki i budowle. Na przestrzeni lat 2010 – 2017 wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych za maszyny i urządzenia pomimo wysokich wartości wzrosła trzykrotnie a na budynki i budowle ponad pięciokrotnie. W pozostałych kategoriach nakładów również zaobserwowano kilkukrotne wzrosty, przy czym ich wartość była znacząco mniejsza.

Tabela 12 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

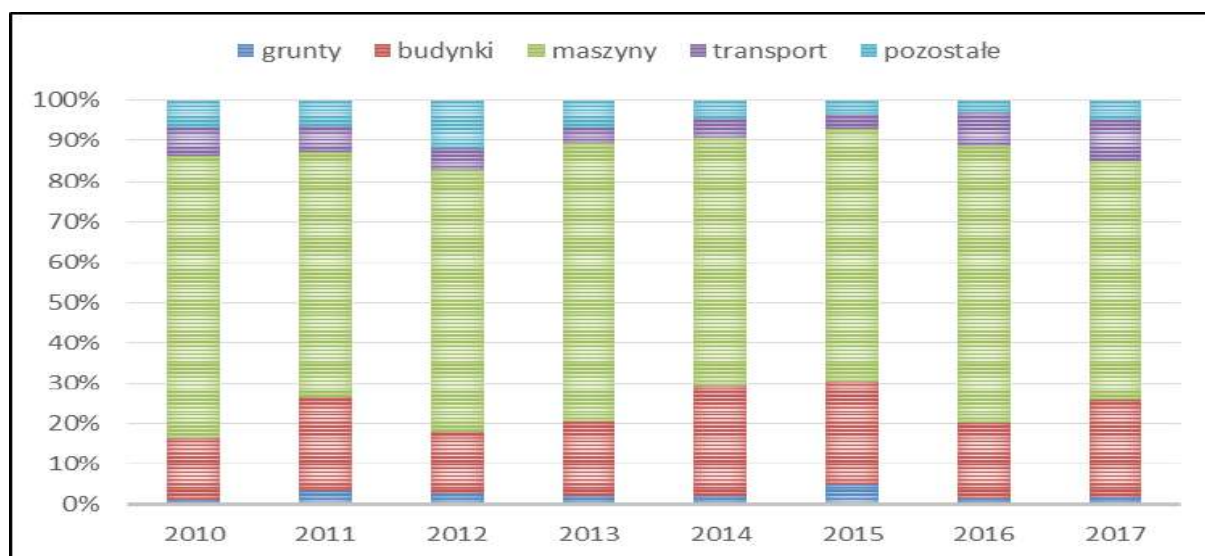
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wartość nakładów na grunty	3,26	10,85	11,61	10,78	11,25	40,01	11,82	16,52
Wartość nakładów na budynki i budowle	37,99	73,86	66,14	102,16	139,98	191,83	152,08	214,93
Wartość nakładów na	174,77	191,93	279,88	378,05	312,68	477,76	557,4	527,13

<i>maszyny i urządzenia techniczne</i>								
<i>Wartość nakładów na środki transportowe</i>	17,38	20,05	22,46	22,07	25,02	25,32	65,23	90,11
<i>Wartość nakładów na pozostałe składniki majątkowe</i>	17	20,61	51,72	37,22	23,59	27,17	25,45	42,23
RAZEM DZIAŁ PKD 22	250,40	317,30	431,81	550,28	512,52	762,09	811,98	890,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów inwestycyjnych w podziale na kategorie ich przeznaczenia pozwala na stwierdzenie, że nie zmieniła się ona w sposób znaczący. W całym okresie analizy jednak zaobserwowano sukcesywne nieznaczne zmniejszanie się udziału nakładów inwestycyjnych ponoszonych na maszyny i urządzenia techniczne, których udział zmalał o 10% do poziomu 59,17% w 2017 roku, przy jednoczesnym wzroście udziału nakładów inwestycyjnych ponoszonych na budynki i budowlę. Nieznaczny wzrost udziału, na poziomie kilku procent, odnotowano w nakładach na środki transportowe (2017r.; 10%).

Rysunek 8 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na obiekty majątkowe

Na podstawie analizy danych dotyczących wartości nakładów inwestycyjnych ze względu na klasę wielkości, można zauważyć, że na przestrzeni lat 2010-2017 we wszystkich klasach wielkości nastąpił ich znaczący wzrost (+255,8%) dla wartości ogółem (dział PKD 22), na co

silny wpływ miał wzrost (+520% w porównaniu do 2010 roku) wartości ponoszonych nakładów inwestycyjnych przez duże przedsiębiorstwa. W 2010 roku największe nakłady inwestycyjne ponosiły jednostki średnie i dopiero od 2016 roku były to przedsiębiorstwa duże. Jedynie w 2014 roku odnotowano zmniejszenie r/r wartości ponoszonych nakładów inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych na terenie województwa śląskiego.

Tabela 13 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	26,57	40,88	61,11	51,92	42,9	63,16	76,9	42,14
średnie	143,74	186,67	249,71	232,78	268,55	392,42	323,61	351,84
duże	80,08	89,75	120,99	265,59	201,07	306,51	411,47	496,94
RAZEM	250,4	317,3	431,81	550,28	512,52	762,09	811,98	890,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury ponoszonych nakładów inwestycyjnych według klas wielkości pokazuje, że do 2015 roku najwięcej nakładów inwestycyjnych ponosiły przedsiębiorstwa średnie (ponad 50% wartości udziału) z wyraźnie zarysowaną tendencją wzrostową. Silna dynamika wzrostu nakładów ponoszonych przez duże jednostki i jednoczesna duża labilność inwestycji ponoszonych przez małe podmioty spowodowała zmianę struktury z wyraźną dominacją dużych przedsiębiorstw w tej kategorii i jednoczesną marginalizacją małych jednostek (zmiana z 10,6% do 4,7% w 2017 roku) w tej kategorii.

Rysunek 9 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwacja wielkości nakładów inwestycyjnych ponoszonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących według klas wielkości przedsiębiorstw wskazuje na ich wzrost z wyłączeniem 2014 roku w którym nastąpiło zmniejszenie r/r nakładów na nowe obiekty na co wpłynęło zmniejszenie wartości nakładów przez małe i duże przedsiębiorstwa (odpowiednio: -4,2% i -20,6%). Kierunek zmian potwierdza pro rozwojowy charakter działań przedsiębiorstw produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych dla wszystkich klas wielkości.

Tabela 14 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	21,75	28,85	49,62	36,88	35,3	45,99	59,71	31,86
średnie	133,59	173,33	219,68	219,42	240,51	279,92	292,77	322,21
duże	68,08	87,02	115,24	238,39	189,09	261,27	361,62	473,14
RAZEM	223,42	289,2	384,54	494,68	464,9	587,18	714,11	827,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwacja zmian struktury nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty przedsiębiorstw działu PKD 22 według klas wielkości pozwala na stwierdzenie, że struktura uległa zmianie w podobny sposób, jak dla nakładów inwestycyjnych ogółem. Nastąpił wzrost znaczenia (udziału) w nakładach inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie dużych jednostek i jednocześnie zmniejszenie małych i średnich. W porównaniu do 2010 roku duże przedsiębiorstwa zwiększyły nakłady prawie sześciokrotnie, średnie półtora raza a małe o połowę. W 2017 roku nastąpiło znaczące zmniejszenie nakładów na nowe obiekty przez małe przedsiębiorstwa. W perspektywie lat 2010-2017 odnotowano dodatnią wartość tempa zmian za wyjątkiem 2014 roku, gdzie wartość tempa wyniosła -6,02%. Na zaistniałą sytuację miał wpływ zmniejszenia nakładów przez małe (-4,2%) i duże przedsiębiorstw (-20,7%).

Rysunek 10 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza udziału nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w nakładach ogółem przedsiębiorstw działu PKD 22 wskazuje na ich wzrost na poziomie ogółem oraz w dużych przedsiębiorstwach przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału małych jednostek. W całym okresie analizy, za wyjątkiem 2015 roku, przedsiębiorstwa dział PKD 22 przeznaczały około 90% nakładów inwestycyjnych na obiekty majątkowe na nowe inwestycje. W 2017 roku średnie i duże przedsiębiorstwa produkujące

wyroby z gumy i tworzyw sztucznych przeznaczyły ponad 90% swoich nakładów na nowe obiekty bądź ulepszenie istniejących. Niepokojącym jest zmniejszanie udziału nakładów inwestycyjnych przeznaczanych na nowe obiekty w małych jednostkach (z 81,8% w 2010 roku do 75,6% w 2017 roku).

Rysunek 11 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na grunty

Nakłady inwestycyjne przeznaczone na grunty stanowiły znacznie mniejszą wartość niż te na przeznaczane obiekty, lecz w każdej klasie wielkości na przestrzeni lat 2010-2017 zwiększono ich wartość. Jedynie w 2016 roku odnotowano zmniejszenie ich wartości w relacji r/r, natomiast największe nakłady na grunty poniesiono w 2015 roku. Na tą sytuację wpływ miało znaczące zwiększenie nakładów przez duże przedsiębiorstwa i średnie (+873%; +103%). Analiza wartości poniesionych nakładów wskazuje, że największe nakłady na inwestycje w grunty poniosły średnie i duże przedsiębiorstwa w 2015 roku oraz średnie w 2017 roku.

Tabela 15 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,44	3,73	2,1	2,11	0,83	4,6	3,26	2,3
średnie	1,82	7,05	8,4	7,39	8,58	17,5	1,43	10,51
duże	0	0,07	1,11	1,28	1,84	17,91	7,13	3,72
RAZEM	3,26	10,85	11,61	10,78	11,25	40,01	11,82	16,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze nakładów inwestycyjnych w przeznaczaniu na grunty największy udział w całym okresie analizy miały jednostki średnie (55,8% w 2010r.; 63,6% w 2017r.). Analiza tempa zmian nie pozwala na wskazanie jednoznacznego kierunku zmian oraz wyodrębnienia ich tendencji. Na przestrzeni lat 2010-2017 średnie przedsiębiorstwa zwiększyły wartość nakładów na tą kategorię majątku o 477%. Obserwowane było silnie zmniejszenie nakładów ponoszonych na grunty w 2016 roku we wszystkich klasach wielkości.

Rysunek 12 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza nakładów inwestycyjnych przeznaczonych przez przedsiębiorstwa, zakwalifikowane do działu PKD 22 prowadzących działalność na terenie województwa śląskiego, na zakup nowych gruntów bądź ulepszenie istniejących pozwala na stwierdzenie, że były one znikome a w 2010, 2016 i 2017 roku we wszystkich klasach wielkości nie poniesiono żadnych nakładów. W pozostałych latach nakłady były niewielkie i głównie ponoszone przez podmioty małe i średnie.

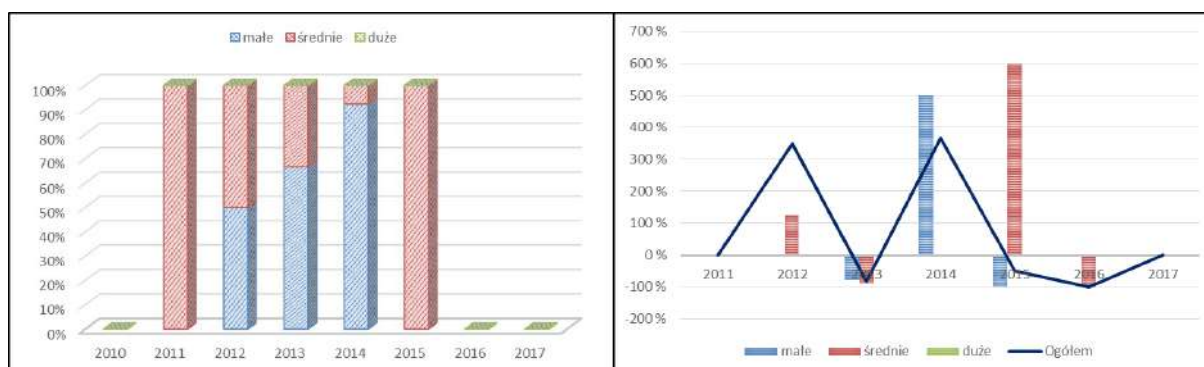
Tabela 16 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,00	0,00	0,09	0,02	0,12	0,00	0,00	0,00
średnie	0,00	0,04	0,09	0,01	0,01	0,07	0,00	0,00
duże	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,04	0,18	0,03	0,14	0,07	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze ponoszonych nakładów na tą kategorię majątku zaobserwować można wyraźną dominację podmiotów średnich i małych, przy czym cechujących się silną zmiennością co potwierdza rysunek opisujących tempo zmian. Zaobserwowane zmiany nie pozwalają na wskazanie ich kierunku.

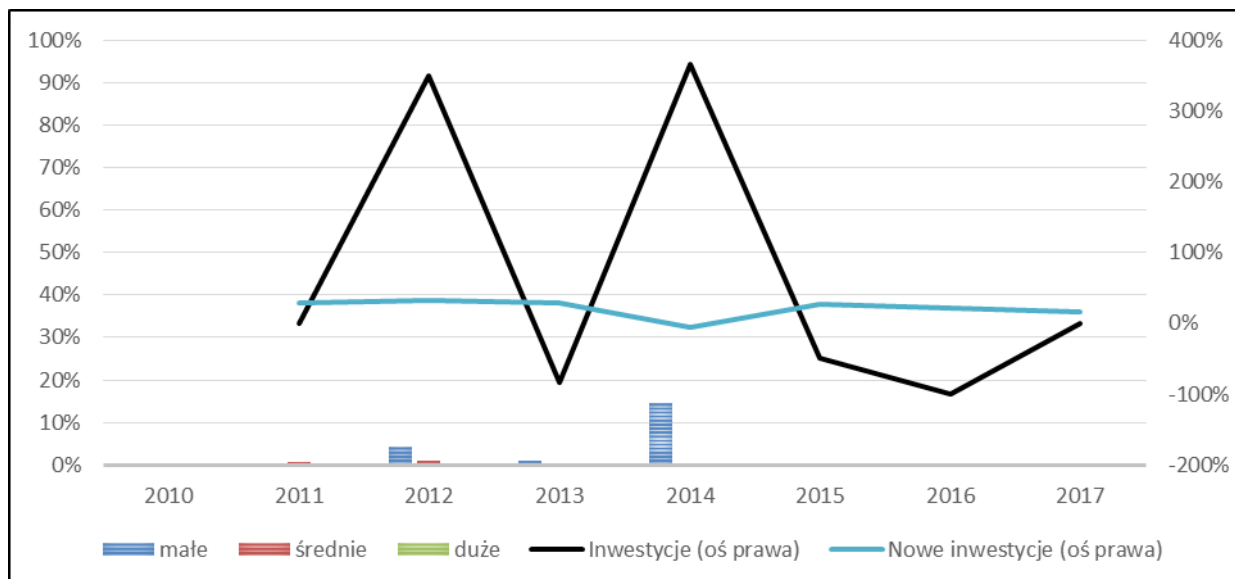
Rysunek 13 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów lub ich unowocześnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych jedynie w 2012 i 2014 roku przekroczyła jeden procent wartości nakładów na ten obszar, podkreślając tym samym niski ich udział w wartości nakładów ponoszonych na tą kategorię majątku.

Rysunek 14 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na budynki i budowlę

Analiza obszaru inwestycyjnego z przeznaczeniem na budynki i budowlę w całym okresie analizy wskazuje na jego sukcesywny wzrost, za wyjątkiem 2012 roku gdzie odnotowano jego zmniejszenie r/r. Na przestrzeni lat 2010-2017 wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na budynki i budowlę wzrosła o 465%. Analizując wartość nakładów w podziale na klasy wielkości przedsiębiorstw wskazać można, że najczęściej środków na budynki i budowlę przeznaczają przedsiębiorstwa średnie, co stanowi w 2017 roku wartość dwukrotnie wyższą niż w dużych podmiotach i ponad dwudziestokrotnie więcej niż w małych jednostkach.

Tabela 17 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowlę w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	7,97	13,60	12,22	16,48	16,39	20,39	15,28	6,15
średnie	26,59	46,72	38,40	50,57	71,53	109,05	79,26	131,29
duże	3,44	13,54	15,52	35,11	52,06	62,40	57,54	77,49
RAZEM	37,99	73,86	66,14	102,16	139,98	191,83	152,08	214,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Struktura nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na budynki i budowle według klas wielkości uległa znaczącej zmianie, w postaci wzrostu udziału nakładów ponoszonych przez duże przedsiębiorstwa (z 9,06% w 2010 roku do 36,05% w 2017 roku) przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału małych jednostek (z 20,98% w 2010 roku do 2,86% w 2017 roku). Analiza tempa zmian wskazuje na jednostajny kierunek wzrostu nakładów na budynki i budowle szczególnie w klasie średnich i dużych przedsiębiorstw. W klasie małych przedsiębiorstw od 2016 roku odnotowujemy zmniejszanie w relacji r/r, a w porównaniu do 2010 r. zmniejszono nakłady o 22,84%. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez duże przedsiębiorstwa na przestrzeni lat 2010-2017 zwiększyły się 21-no krotnie.

Rysunek 15 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwując dane dotyczące wartości nakładów inwestycyjnych ponoszonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących budynków i budowli można zauważyć, że na przestrzeni całego okresu analizy przedsiębiorstwa zwiększyły wartość ponoszonych nakładów na nowe obiekty bądź ich ulepszenie, ponad czterokrotnie (+442%). Średnie przedsiębiorstwa w całym okresie analizy ponosiły największe nakłady na unowocześnienie bądź zakup nowych budynków i budowli, a w porównaniu do 2010 roku ich wartość wzrosła o 361%.

Tabela 18 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	6,97	9,38	7,25	9,07	15,80	16,36	7,44	3,70
średnie	26,30	43,60	37,66	48,88	59,08	56,78	58,84	121,33
duże	3,44	11,28	15,31	35,11	51,88	52,47	55,70	74,20
RAZEM	36,71	64,26	60,22	93,06	126,75	125,61	121,97	199,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze ponoszonych nakładów zmniejszyło się znaczenie małych przedsiębiorstw (z 18,99% do 1,86%) na korzyść dużych (z 9,37% do 37,24%), przy jednoczesnym niedużym zmniejszeniu udziału średnich jednostek (z 71,64% do 60,90%). Analiza tempa wskazuje na spowolnienie wzrostu nakładów inwestycyjnych w okresie 2014-2016 roku i następnie jego wzrost w 2017 roku z wyjątkiem małych przedsiębiorstw gdzie odnotowano zmniejszenie r/r wartości ponoszonych nakładów. W porównaniu do 2010 roku jedynie w małych przedsiębiorstwach nastąpiło zmniejszenie ponoszonych nakładów inwestycyjnych (-46,92%).

Rysunek 16 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych ponoszonych na nowe budynki i budowle oraz ich ulepszenie w nakładach na analizowaną kategorię majątku cechował się zmniejszaniem ich udziału do 2015 roku, w którym jedynie 65,48% nakładów na budynki i budowle przeznaczano na nowe obiekty bądź ich ulepszenie, co jednocześnie wskazywało na zmniejszanie działalności prorozwojowej. Wpływ na tą sytuację miało silne zmniejszanie nakładów na nowe inwestycje w pierwszej kolejności małych jednostek a następnie średnich. Efektem tego był jedynie 65% udział nakładów na nowe przedsięwzięcia związane z budynkami i budowlami w nakładach na przedmiotową kategorię. W 2017 roku w średnich i dużych jednostkach ponad 90% nakładów na budynki i budowle przeznaczano na nowe obiekty bądź ich ulepszenie, gdzie w małych jednostkach było jedynie 60%. Lata 2015 i 2016 cechowały silnym zmniejszeniem skłonności do nowych inwestycji przeznaczonych na budynki i budowle szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Rysunek 17 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia

Nakłady inwestycyjne przeznaczone na kategorię majątku: maszyny i urządzenia techniczne cechowały się corocznym wzrostem w relacji r/r za wyjątkiem 2014 roku w którym odnotowano znaczące zmniejszenie nakładów (-17,29%) a tym szczególnie tych ponoszonych przez duże przedsiębiorstwa (-36,36%). Przebieg wartości nakładów inwestycyjnych przeznaczanych na maszyny i urządzenia w małych przedsiębiorstwach nie cechowała się zarysowaną tendencją i wyraźnym kierunkiem zmian, co obserwowano w średnich i dużych przedsiębiorstwach, które zwiększały nakłady ponoszone na ten obszar przedsiębiorstwa.

Tabela 19 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	13,38	18,90	15,76	23,37	18,69	32,37	53,57	26,94
średnie	94,67	106,75	170,55	145,98	161,19	241,26	211,73	179,28
duże	66,73	66,28	93,58	208,70	132,81	204,13	292,10	320,90
RAZEM	174,77	191,93	279,88	378,05	312,68	477,76	557,40	527,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nieznacznej zmianie uległa struktura tej kategorii nakładów inwestycyjnych, gdzie w 2010 roku największy udział miały podmioty średnie (54,17%), a w 2017 już duże (60,88%), przy nieznacznym zmniejszeniu udziału małych (z 7,66% do 5,11%). Analiza tempa zmian wskazuje lata 2014 i 2017 jako te które cechowało zmniejszenie r/r wartości nakładów ponoszonych na maszyny i urządzenia i zawsze to zmniejszenie dotyczyło małych przedsiębiorstw. W latach 2013, 2016 i 2017 w średnich przedsiębiorstwach również odnotowano zmniejszenie r/r nakładów przeznaczonych na maszyny i urządzenia.

Rysunek 18 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne ponoszone na nowe maszyny i urządzenia bądź ich ulepszenie, za wyjątkiem 2014 roku, cechowały się silnym trendem wzrostowym. Tendencja wzrostowa obserwowana była do 2016 roku i dotyczyła wszystkich klas wielkości, natomiast w 2017 roku w klasie małych i średnich przedsiębiorstw odnotowano ich zmniejszenie r/r o odpowiednio: -54,05% i -16,46%, przy jednoczesnym wzroście w dużych przedsiębiorstwach o 21,22%.

Tabela 20 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	11,29	15,25	14,22	18,51	14,21	25,57	48,75	22,40
średnie	88,20	104,44	150,02	142,74	155,19	201,23	204,53	170,86
duże	54,74	65,93	89,19	184,13	123,02	186,86	251,39	304,74
RAZEM	154,22	185,62	253,44	345,39	292,41	413,66	504,66	498,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Struktura ponoszonych nakładów na przestrzeni lat zmieniła się na korzyść dużych przedsiębiorstw (zmiana z 35,4 do 61%) kosztem udziału średnich (zmiana z 57% do 34,3%). W 2017 roku największy udział posiadały jednostki duże które inwestowały ponad dwukrotnie więcej niż średnie i trzynastokrotnie więcej niż małe. Analiza tempa wskazuje rok 2014 jako ten w którym odnotowano zmniejszenie nakładów na nowe maszyny i urządzenia na poziomie ogółem oraz w małych i dużych przedsiębiorstwach. Na przestrzeni lata 2010-2017 zaobserwowano wzrost nowych inwestycji przeznaczonych na nowe maszyny i urządzenia o 222,92%, a w małych jednostkach o 98,41%, w średnich o 93,72% i w dużych o 456,70%.

Rysunek 19 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22

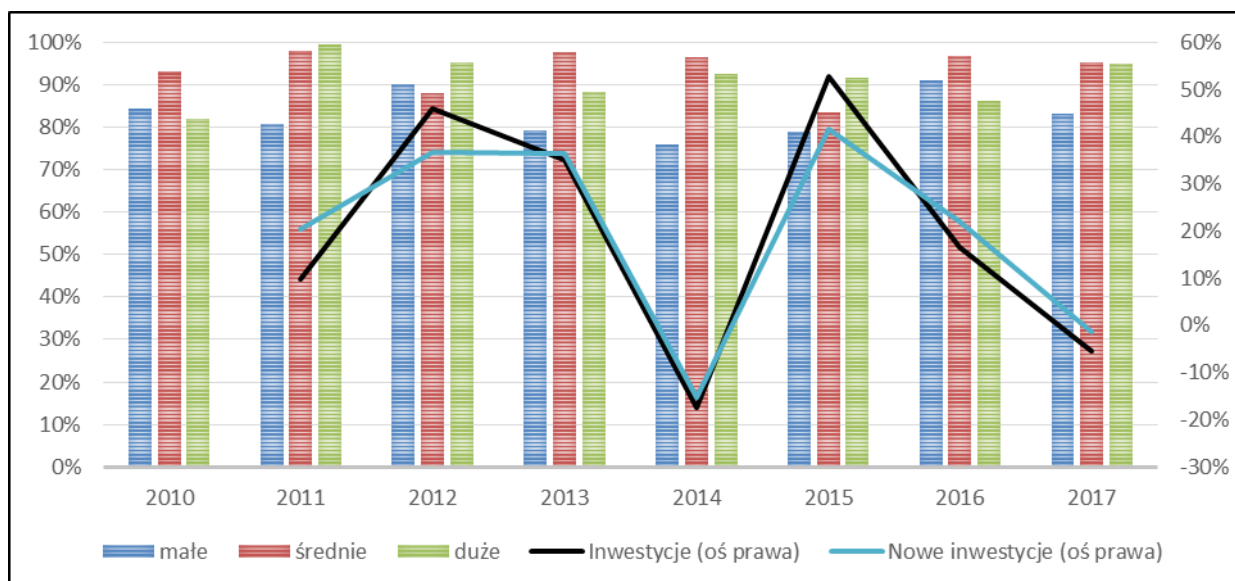

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury inwestycji w maszyny i urządzenia wskazuje, że ponad 90% ponoszonych nakładów przeznaczonych było na nowe inwestycje w tym obszarze. Analiza według klas wielkości przedsiębiorstw wskazuje na podobny udział nowych inwestycji w nakładach na tą kategorię w średnich i dużych przedsiębiorstwach, co przedsiębiorstwa na poziomie ogółem. W 2011 roku w średnich i dużych oraz w 2013 roku jedynie w średnich 100% inwestycji w maszyny i urządzenia przeznaczonych zostało na nowe inwestycje bądź na ulepszenie istniejących. Wyłączając 2012 i 2015 rok tempo zmian nakładów inwestycyjnych na nowe maszyny i urządzenia cechowało się wyższymi wartościami niż tempo zmian nakładów na tą kategorię ogółem.

Rysunek 20 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na środki transportowe

W kategorii nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe zaobserwowano silny ich wzrost w 2016 i 2017 roku (157% i 38%) na który miał wpływ wzrost inwestycji na tą kategorię poniesionych przez przedsiębiorstwa duże (631% w 2016 roku) z wyraźną zarysowaną tendencją wzrostową w całym okresie analizy. Nakłady inwestycyjne ponoszone przez małe przedsiębiorstwa kształtowały się na niezmiennym poziomie, natomiast w średnich jednostkach odnotowano wzrost ich wartości o 40% w porównaniu do 2010 roku.

Tabela 21 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

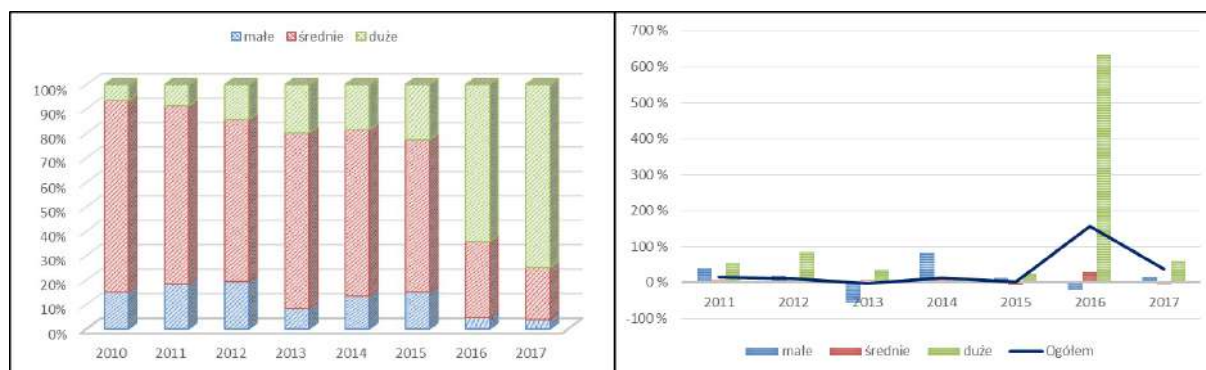
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,63	3,67	4,36	1,86	3,38	3,83	3,06	3,56
średnie	13,64	14,64	14,89	15,85	17,03	15,76	20,32	19,13
duże	1,12	1,74	3,21	4,36	4,61	5,72	41,86	67,43
RAZEM	17,38	20,05	22,46	22,07	25,02	25,32	65,23	90,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury wskazuje na znaczący stopień jej zmienności z silnej dominacji małych i średnich przedsiębiorstw (odpowiednio: 15% i 78% w 2010 roku) na jednostki duże i

średnie (odpowiednio: 74% i 21% w 2017 roku). Analiza tempa wskazuje na wzrost wartości nakładów inwestycyjnych w całym okresie z wyłączeniem 2013 roku na który miało wpływ znaczące zmniejszenie r/r nakładów ponoszonych przez jednostki małe. W porównaniu do 2010 roku we wszystkich klasach wielkości odnotowano wzrost wartości, przy czym w dużych przedsiębiorstwach stanowił on aż 5920%.

Rysunek 21 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne przeznaczone na nowe środki transportowe cechowały się ich wzrostem r/r z wyjątkiem 2013 roku gdzie odnotowano 70% zmniejszenie nakładów ponoszonych na przedmiotową kategorię przez małe przedsiębiorstwa. Nakłady inwestycyjne na nowe środki transportowe wzrosły w porównaniu do 2010 roku o 447%. Analiza tempa zmian pozwala na stwierdzenie, że jedynie 2013 i 2015 roku odnotowano zmniejszenie r/r nakładów inwestycyjnych ponoszonych na nowe środki transportowe.

Tabela 22 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

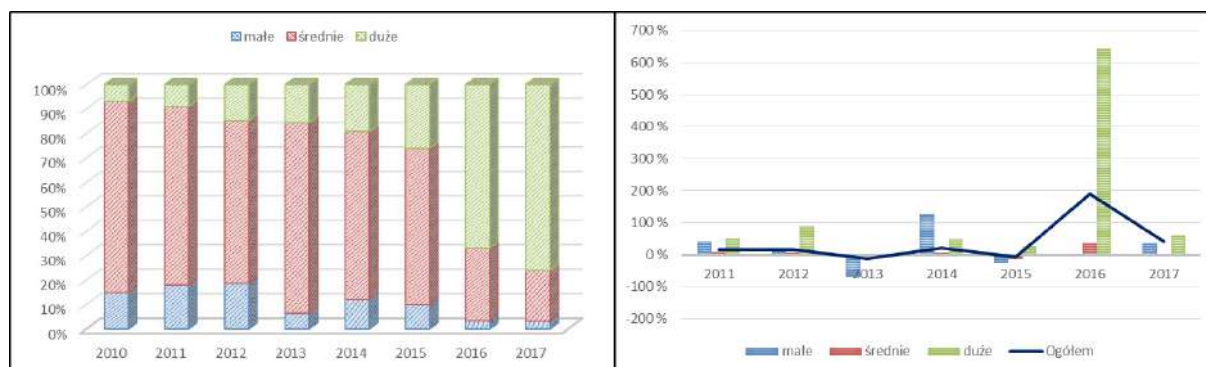
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,41	3,38	4,05	1,24	2,81	2,15	2,15	2,93
średnie	12,65	13,76	14,45	15,07	16,01	13,74	18,57	18,41
duże	1,12	1,69	3,21	3,00	4,47	5,61	41,69	67,30
RAZEM	16,18	18,84	21,71	19,31	23,28	21,50	62,41	88,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Silnie przebudowała się struktura z dominacją dużych przedsiębiorstw w 2017 roku i marginalnym udziałem małych przedsiębiorstw (75,93% dla dużych i 3,31% dla małych w 2017 roku). Wartość nakładów inwestycyjnych na nowe środki transportu w małych przedsiębiorstwach kształtowała się na niezmiennym poziomie lecz ich udział zmalał z 14%

do 3% ze względu na silny wzrost nakładów na środki transportowe w dużych i średnich przedsiębiorstwach.

Rysunek 22 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury inwestycji na środki transportowe wskazuje, że z wyjątkiem 2013 roku (87,4%) i 2015 roku (84,91%), znacząco ponad 90% ponoszonych nakładów przeznaczonych było na nowe inwestycje w tym obszarze. Analiza według klas wielkości przedsiębiorstw wskazuje na podobny udział nowych inwestycji w nakładach na tą kategorię w średnich i dużych przedsiębiorstwach, co przedsiębiorstwa na poziomie ogółem. Małe przedsiębiorstwa do 2015 roku wyraźnie zmniejszały wartość środków przeznaczonych na nowe inwestycje i następnie od 2016 roku obserwowano odwrócenie trendu spadkowego. Wyłączając 2013 i 2015 roku wartość tempa wzrostu nowych inwestycji przyjmowała wyższe wartości niż obserwowano w nakładach na środki transportowe ogółem. Analiza zmian udziału nowych inwestycji w inwestycjach na transport ogółem pozwala na stwierdzenie, że największą część nakładów inwestycyjnych na środki transportowe duże przedsiębiorstwa przeznaczały na nowe inwestycje (99,381% w 2017 roku).

Rysunek 23 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej

Analiza udziału nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej wskazuje na jego regularny wzrost. W 2010 roku na inwestycje przeznaczano 30% nadwyżki a w 2017 roku było 56%, co wskazuje jednoznacznie na prorozwojowy kierunek działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw produkujących wyroby z gumy i tworzyw sztucznych.

Tabela 23 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,36	0,38	0,55	0,45	0,35	0,44	0,54	0,32
średnie	0,42	0,51	0,62	0,47	0,48	0,68	0,60	0,68
duże	0,19	0,24	0,25	0,48	0,34	0,44	0,44	0,53
RAZEM	0,30	0,37	0,43	0,47	0,40	0,54	0,50	0,56

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza według klas wielkości wskazuje na wysoki udział inwestycji w nadwyżce finansowej średnich przedsiębiorstw, które przeznaczały na inwestycje połowę nadwyżki finansowej w całym okresie analizy. W dużych przedsiębiorstwach zaobserwowano wyraźny trend wzrostowy relacji inwestycji do nadwyżki finansowej. W 2015 roku przedsiębiorstwa wszystkich klas zwiększyły w znaczący sposób udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce

finansowej. Obserwacja tempa zmian nie pozwala na wyodrębnienie jednoznacznych tendencji w poszczególnych klasach wielkości.

Rysunek 24 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji

Kolejnym krokiem analizy było porównanie poniesionych nakładów inwestycyjnych do wysokości odpisów amortyzacyjnych, co pozwoliło na wskazanie kierunku działań inwestycyjnych oraz wskazanie klas wielkości przedsiębiorstw które cechowały się odtworzeniowym kierunkiem inwestycji a które prorozwojowym. Obserwując dane dotyczące tej relacji stwierdzić można, że z wyjątkiem dużych przedsiębiorstw w okresie od 2010 roku do 2012 roku przedsiębiorstwa wszystkich klas wielkości ponosiły znacznie większe nakłady inwestycyjne niż wynosiły odpisy amortyzacyjne posiadanego majątku trwałego. Fakt ten wskazuje na silnie inwestycyjną o wyraźnie nakreślonym kierunku rozwojowym z ukierunkowaną polityką inwestycyjną przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych. W 2017 roku przedsiębiorstwa te ponosiły nakłady inwestycyjne o 50% wyższe niż wynosiły odpisy amortyzacyjne w danym roku. Analizując tę wielkość według klas wielkości zaobserwować można, że w dużych przedsiębiorstwach było to o 44% więcej, w średnich aż o 71% więcej a w małych wartość nakładów była na poziomie amortyzacji.

Tabela 24 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,38	1,93	2,30	1,65	1,31	1,72	1,91	1,05
średnie	1,01	1,27	1,47	1,36	1,44	2,21	1,56	1,71
duże	0,58	0,77	0,91	1,68	1,19	1,57	1,57	1,44
RAZEM	0,83	1,12	1,31	1,52	1,32	1,86	1,59	1,51

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W porównaniu do 2010 roku udział nakładów inwestycyjnych wzrósł o 81,93% do poziomu 1,51, a największą jego wartość obserwowano w średnich przedsiębiorstwach w 2015 roku (2,21). W średnich przedsiębiorstwach wartość wskaźnika wzrosła na przestrzeni lat o 69,31% do poziomu 1,71, wskazując, że 70% więcej środków zainwestowały niż wyniosła wartość odpisu amortyzacyjnego.

Rysunek 25 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Produktywność majątku

Kolejnym krokiem jest analiza zmian wielkości produktywności majątku trwałego w przedmiotowej grupie przedsiębiorstw działu PKD 22 w województwie śląskim. Pomiar tego wskaźnika pozwala na zbadanie relacji pomiędzy osiąganymi przychodami ze sprzedaży przedmiotowej grupy przedsiębiorstw w porównaniu do posiadanego majątku trwałego oraz zmiana wartości wskaźnika na przestrzeni 8 lat. Analiza produktywności wskazuje jednoznacznie na jego sukcesywne zmniejszanie na poziomie ogółem oraz we wszystkich klasach przedsiębiorstw z wyraźnie zarysowaną tendencją spadkową. Najwyższą produktywność od 2014 roku posiadały przedsiębiorstwa małe i do końca okresu analizy cechowały się trendem wzrostowym. Fakt ten o wyższym tempie wzrostu wartości majątku niż tempa osiąganym przychodów ze sprzedaży.

Tabela 25 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	3,47	2,67	2,96	2,83	3,09	2,97	2,67	3,19
średnie	2,50	2,76	2,61	2,82	2,75	2,62	2,02	2,07
duże	3,49	3,11	3,11	2,28	2,45	2,42	2,43	2,48

RAZEM	3,00	2,89	2,85	2,54	2,63	2,54	2,29	2,37
--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza według klas wielkości pozwala na stwierdzenie, że największe zmniejszenie wartości miary produktywności odnotowano w dużych przedsiębiorstwach (-28,9%), następnie w średnich (-17,2%) i małych (-8,07%). W porównaniu do 2010 roku produktywność majątku przedsiębiorstw zakwalifikowanych do działu PKD 22 zmniejszyła się o 21% do poziomu 2,37, a w całym okresie cechowała się silną zmiennością.

Rysunek 26 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Techniczne uzbrojenie pracy

Dopełnieniem oceny poziomu produktywności jest analiza technicznego uzbrojenia pracy która pozwala na ocenę potencjału produkcyjnego. Obserwacja danych wskazuje jednoznacznie na wzrost poziomu technicznego uzbrojenia spowodowanego na poziomie ogółem (+20%), jak i według klas wielkości (małe: +100%; średnie: +27%; duże: +22%).

Tabela 26 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>małe</i>	0,06	0,10	0,10	0,10	0,09	0,10	0,12	0,12
<i>średnie</i>	0,11	0,11	0,12	0,12	0,11	0,12	0,12	0,14
<i>duże</i>	0,09	0,08	0,09	0,11	0,11	0,11	0,12	0,11
RAZEM	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwyższy poziom technicznego uzbrojenia pracy obserwowany był w średnich przedsiębiorstwach, następnie w małych i na końcu w dużych. Na sytuację tą miał wpływ wyższego tempa wzrostu środków trwałych niż wzrostu zatrudnienia, które cechowało się stabilnym wzrostem w analizowanej grupie przedsiębiorstw oraz według klas ich wielkości. Analiza tempa zmian technicznego uzbrojenia pracy wskazuje na dodatnie jego wartości w całym okresie analizy.

Rysunek 27 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Dotacje

Jednym ze źródeł finansowania inwestycji są dotacje, stąd też ważnym elementem analizy jest obserwacja danych dotyczących tego obszaru. Na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli stwierdzić można, że odnotowano prawie dwukrotny wzrost ich wartości w porównaniu do 2010 roku. Największym beneficjentem dotacji w całym okresie analizy były przedsiębiorstwa średnie, następnie duże i małe. Zmiany ich wartości cechowały się stabilnym wzrostem na poziomie ogółem a w przypadku dużych podmiotów miały charakter trwałej tendencji o silnym natężeniu zmian.

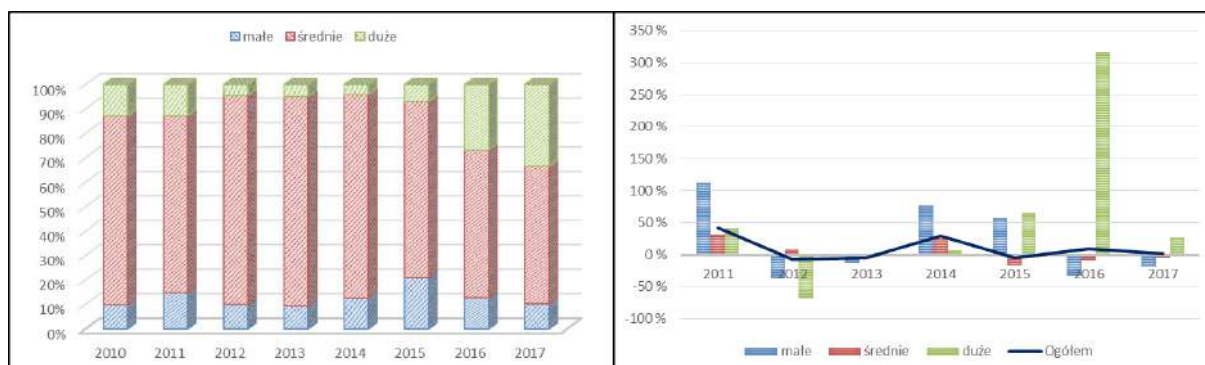
Tabela 27 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,66	3,52	2,21	1,93	3,42	5,35	3,60	2,94
średnie	12,96	17,16	18,61	17,71	22,27	18,39	16,87	16,03
duże	2,12	3,00	0,98	1,01	1,08	1,79	7,47	9,45
RAZEM	16,74	23,68	21,80	20,64	26,77	25,53	27,94	28,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury uzyskanych dotacji według klas wielkości wskazuje na jej zmianę na przestrzeni lat polegającą na wzroście udziału dużych przedsiębiorstw (zmiana z 12,6% do 33,25%) i jednoczesnemu zmniejszeniu udziału średnich (zmiana z 77,4% do poziomu 56,4%). W porównaniu do 2010 roku wzrost dotacji kształtował się na poziomie 69,7%, a w dużych przedsiębiorstwach aż o 345,7%.

Rysunek 28 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Inwestycje krótkoterminowe

Obserwacja danych dotyczących inwestycji krótkoterminowych realizowanych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych na ich wzrost w całym okresie analizy. Największe inwestycje krótkoterminowe ponosiły przedsiębiorstwa duże z wyjątkiem 2013 roku w którym najwięcej inwestycje poniosły średnie przedsiębiorstwa. W 2017 roku duże przedsiębiorstwa inwestowały w krótkim terminie prawie pięciokrotnie więcej niż małe przedsiębiorstwa i o 40% więcej niż średnie. Na przestrzeni lat 2010-2017 nastąpiło dwukrotne zwiększenie wartości inwestycji krótkoterminowych ponoszonych przez przedsiębiorstwa działu PKD 22.

Tabela 28 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	62,59	77,74	109,10	128,51	81,97	97,48	117,88	111,64
średnie	164,19	174,79	227,31	277,61	263,98	352,83	340,51	356,48
duże	245,53	199,56	272,05	262,52	485,23	443,59	610,33	501,92
RAZEM	472,30	452,08	608,46	668,64	831,18	893,90	1068,72	970,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów inwestycyjnych według klasy wielkości wskazuje na niezmienny jej charakter w całym okresie analizy, wskazujący na silną dominację dużych jednostek. W 2013 roku nastąpiło zwiększenie udziału małych i średnich przedsiębiorstw w inwestycjach krótkoterminowych i jednoczesna zmniejszenie udziału dużych przedsiębiorstw. W późniejszych latach struktura upodobniała się do tej z 2010 roku. Analiza tempa zmian wskazuje na postępujący trend zmniejszania wartości tempa zmian aż do ujemnej jego wartości w 2017 roku.

Rysunek 29 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych

Analiza zmian wielkości nakładów poniesionych na działalność badawczą i rozwojową, która ocenia kierunek potencjalnego rozwoju obserwowanej grupy wskazuje, że wartość prac badawczo rozwojowych zakończonych 2015 roku kształtowała się na poziomie 6,28 mln zł i w 78% była realizowana przez podmioty średnie. W 2017 roku zaobserwowano znaczące zmniejszenie (-80%) poniesionych nakładów na prace badawczo-rozwojowe. Analiza struktury pozwala na stwierdzenie, że małe przedsiębiorstwa poniosły koszty na prace badawcze i rozwojowe jedynie w 2015 i 2017 roku, a ich wartość była znikoma (0,01 i 0,02 mln zł). W 2016 roku w średnich przedsiębiorstwach zwiększono nakłady na prace badawczo rozwojowe do poziomu 7,7 mln zł lecz w 2017 roku wartość ich się zmniejszyła do 470 tys. zł. Wartość prac badawczo rozwojowych w dużych przedsiębiorstwach kształtowała się na poziomie od 1,33 mln zł w 2015 roku do 2,33 mln zł w 2016 roku.

Tabela 29 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,01	0,00	0,02
średnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	4,94	7,72	0,47
duże	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	1,33	2,33	1,51
RAZEM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6,28	10,05	1,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

III. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych - DZIAŁ PKD 23

Liczba przedsiębiorstw

Obserwacja danych dotyczących liczby przedsiębiorstw w województwie śląskim zajmujących się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych w przedziale 2010-2017 roku pozwala na stwierdzenie, że nastąpiło zmniejszenie ich liczby o 14% do poziomu 77 w 2017 roku. Na przestrzeni lat 2010-2017 we wszystkich klasach wielkości zaobserwowano zmniejszenie liczby przedsiębiorstw zakwalifikowanych do działu PKD 23. Największe zmniejszenie dotyczyło jednostek dużych (-33%), następnie małych (-16,7%) i średnich (-3,03%). Począwszy od 2013 roku obserwowano nasilającą się tendencję zmniejszania tempa zmian aż do poziomu ujemnego w 2016 i 2017 roku.

Tabela 30 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	42	50	44	49	49	51	45	35
średnie	33	33	32	33	29	29	28	32
duże	15	11	11	10	11	9	10	10
OGÓŁEM	90	94	87	92	89	89	83	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wśród przedsiębiorstw województwa śląskiego zakwalifikowanych do działu PKD 23 najwięcej było przedsiębiorstw małych (45%), następnie średnich (41%) i dużych (13%). Struktura liczby przedsiębiorstw nieznacznie uległa zmianie zwiększając udział średnich przedsiębiorstw z 36,6% do poziomu 41,56% w 2017 roku.

Rysunek 30 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących

Obserwując dane dotyczące liczby pracujących w przedsiębiorstwach zakwalifikowanych do działu PKD 23 zlokalizowanych na terenie województwa zauważyć można, że liczba pracujących wzrosła na przestrzeni lat o 31%, na co wpłynął silny wzrost zatrudnienia w dużych przedsiębiorstwach. W 2017 roku w dużych przedsiębiorstwach województwa śląskiego zatrudnionych było 14 razy więcej pracowników niż w małych i 4 razy więcej niż w średnich. W małych przedsiębiorstwach po okresie wzrostu zatrudnienia do 2013 roku odnotowano jego zmniejszanie w kolejnych latach do poziomu niższego od zaobserwowanego w 2010 roku.

Tabela 31 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	996	1258	1124	1276	1289	1277	1086	917
średnie	3283	3804	3395	3607	3156	3287	3089	3312
duże	9175	8481	8725	8464	9688	10440	11990	13436
RAZEM	13454	13543	13244	13347	14133	15004	16165	17665

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury jednoznacznie wskazuje, w całym okresie analizy, na dominację jednostek dużych (68% w 2010 roku i 76% w 2017 roku). Nieznaczna zmiana struktury obserwowana na przestrzeni lat 2010-2017 cechowała się wzrostem udziału dużych jednostek, przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału w liczbie pracujących małych i średnich przedsiębiorstw. W małych przedsiębiorstwach od 2015 roku odnotowywane jest coroczne zmniejszenie r/r liczby pracujących, przy jednoczesnym ich wzroście w dużych i średnich.

Rysunek 31 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych

Przychody ze sprzedaży osiągame przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego zakwalifikowane do działu PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych - cechowały się 81% wzrostem w całym okresie analizy. We wszystkich klasach wielkości zaobserwowano wzrost wartości w relacji do 2010 roku, przy czym w dużych przedsiębiorstwach tempo wzrostu osiągnęło poziom 108%, a w małych i średnich kształtowało się na poziomie kilku procent. W 2016 roku zarówno w małych jak i średnich przedsiębiorstwach odnotowano zmniejszenie r/r wartości osiąganych przychodów ze sprzedaży (odpowiednio: -17,54% i -2,96%). Wartość przychodów ze sprzedaży dużych przedsiębiorstw była prawie ośmiokrotnie wyższa niż średnich jednostkach.

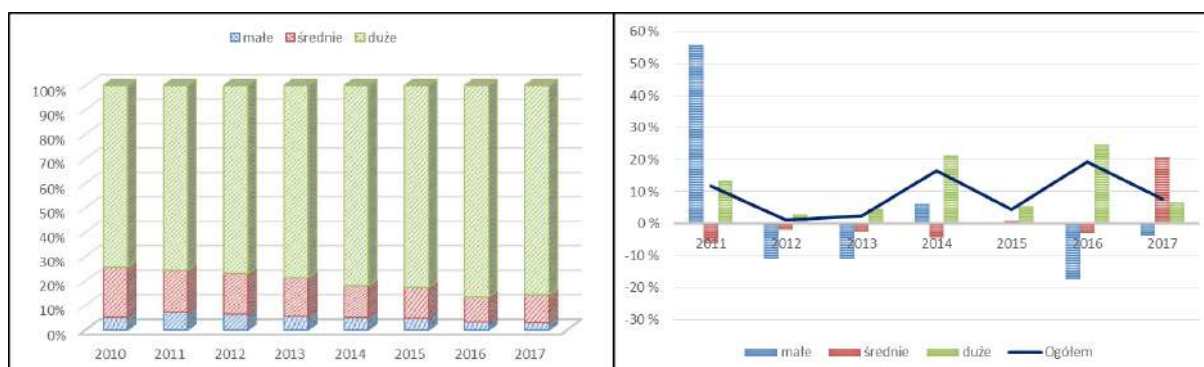
Tabela 32 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	274,37	428,00	381,39	339,34	360,34	361,36	297,97	286,79
średnie	1066,05	999,04	979,12	953,79	910,79	919,52	892,33	1077,56
duże	3879,01	4405,40	4535,94	4750,74	5770,94	6078,54	7587,33	8089,05
RAZEM	5219,42	5832,44	5896,45	6043,87	7042,07	7359,41	8777,63	9453,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze zatrudnienia dominujący udział mają duże przedsiębiorstwa (85% w 2017r.), średnie (11,40%) i małe (3%). Zmiany w strukturze zatrudnienia w całym okresie analizy pokazały wzrost udziału dużych jednostek (zmiana z 74,3% do 85,6%) i zmniejszanie średnich (z 20,4% do 11,4%) i małych z 5,3% do 3,03%). Wartość tempa zmian osiąganych przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw zakwalifikowanych do działu PKD 23 od 2012 roku cechuje się wyraźnie zarysowanym trendem wzrostowym.

Rysunek 32 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne

Analiza nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa pozwala na stwierdzenie, że w całym okresie analizy odnotowano ich silny wzrost na poziomie ogółem oraz wartości inwestycji przeznaczonych na budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia. Nakłady inwestycyjne poniesione na grunty oraz środki transportowe w początkowych latach analizy cechowały się wzrostem wartości lecz w okresach 2013-2014 oraz 2016-2017 nastąpiło ich zmniejszenie. Nakłady poniesione na maszyny i urządzenia techniczne były czterokrotnie wyższe niż na budynki i budowle. Na przestrzeni lat 2010-2017 nastąpił silny wzrost inwestycji w maszyny i urządzenia.

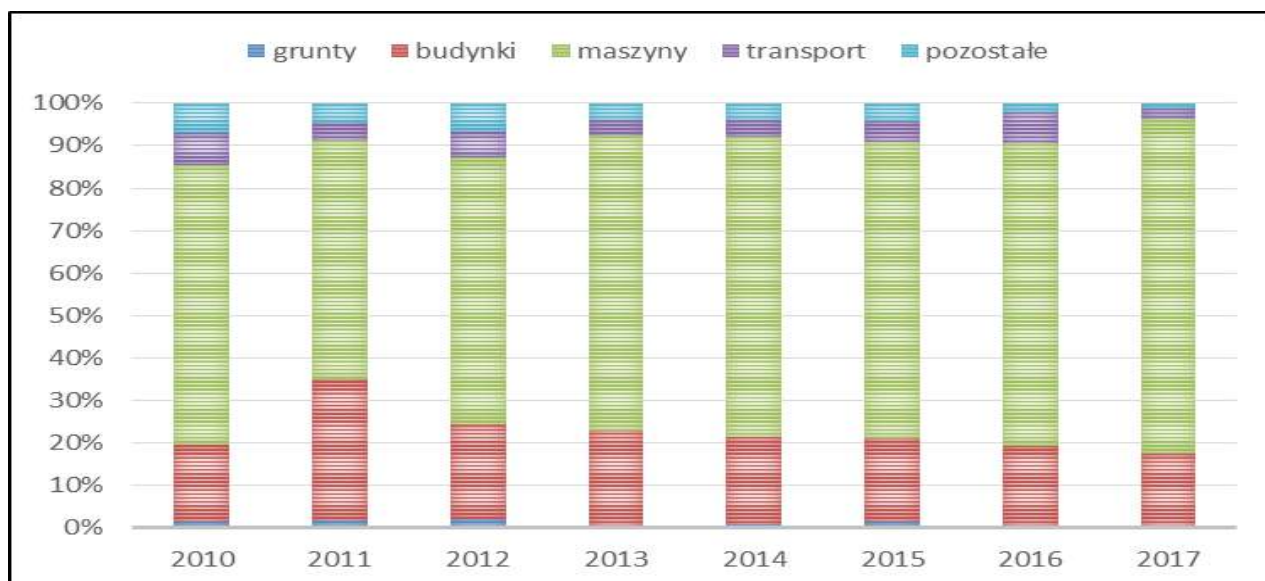
Tabela 33 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wartość nakładów na grunty	4,54	10,71	10,69	3,33	5,54	12,02	7,61	4,07
Wartość nakładów na budynki i budowle	59,51	182,75	113,91	113,28	109,84	173,93	198,37	210,65
Wartość nakładów na maszyny i urządzenia techniczne	215,6	312,61	321,85	356,8	380,17	616,5	758,33	975,99
Wartość nakładów na środki transportowe	25,33	22,86	30,88	18,22	20,22	43,01	78,92	28,62
Wartość nakładów na pozostałe składniki majątkowe	22,56	25,31	33,62	19,95	22,15	36,67	22,51	16,02
RAZEM DZIAŁ PKD 23	327,54	554,24	510,95	511,58	537,92	882,13	1065,74	1235,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizując strukturę nakładów według kategorii ich przeznaczenia stwierdzić można, że najwięcej środków przeznaczono na maszyny i urządzenia techniczne (79%) oraz budynki i budowle (17,05%). Na przestrzeni lat struktura obszarów inwestycji w składniki majątku uległa nieznacznej zmianie. Wzrósł udział nakładów na maszyny i urządzenia z 65,8% do poziomu 79% w 2017 roku. Nie zmienił się udział nakładów ponoszonych na budynki i budowle, lecz zmniejszyły się udziały inwestycji w pozostałe składniki majątku.

Rysunek 33 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości wskazuje na ich najwyższą wartość w dużych przedsiębiorstwach, gdzie wartość ich była 18-to krotnie wyższa niż w średnich oraz 89-cio krotnie wyższa niż w małych. Dodatkowo w małych przedsiębiorstwach zaobserwowano na przestrzeni całego okresu analizy ich zmniejszenie o 44%.

Tabela 34 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

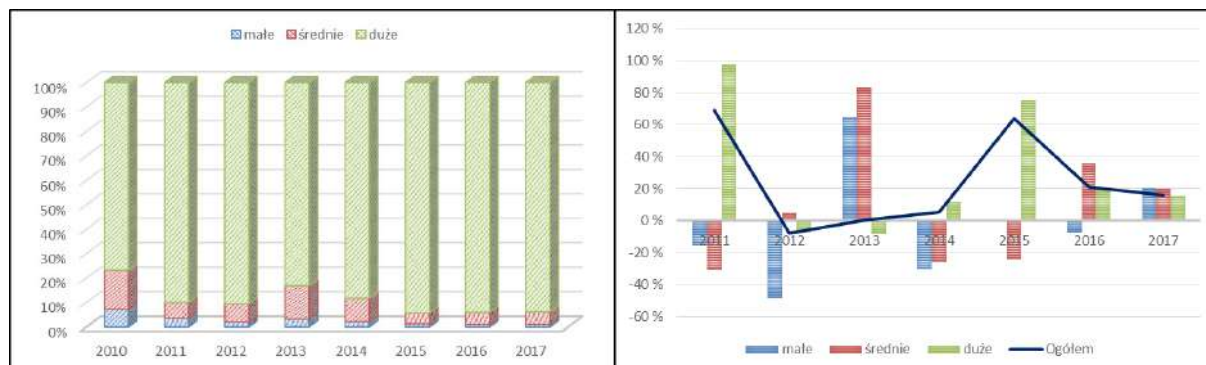
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	23,77	20,10	10,32	17,04	11,86	11,93	11,05	13,29
średnie	52,18	36,13	37,95	69,50	51,36	38,68	52,63	63,25
duże	251,60	498,01	462,68	425,04	474,70	831,51	1002,06	1158,82
RAZEM	327,54	554,24	510,95	511,58	537,92	882,13	1065,74	1235,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Silnie zmieniła się struktura mocno akcentując jednostki duże i praktycznie marginalizując jednostki małe. W strukturze nakładów inwestycyjnych w 2017 roku aż 93% posiadały duże jednostki, średnie 5% a małe jedynie 1%. Od 2012 roku obserwowano wzrost wartości tempa nakładów inwestycyjnych aż do 2015 roku od którego zaobserwowano jego coroczne zmniejszanie, przyjmując jednak wartości dodatnie. W 2017 roku nastąpił znaczący wzrost wartości poniesionych inwestycji we wszystkich klasach wielkości (małe: +20,2%; średnie:

+20,18%; duże: +15,64%). W porównaniu do 2010 roku w dużych przedsiębiorstwach wzrost wartości wyniósł aż 360%.

Rysunek 34 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty, za wyjątkiem 2012 i 2013 roku w którym nastąpiło ich zmniejszenie r/r, cechowała się silnym trendem wzrostowym. Tempo zmniejszania nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty małych przedsiębiorstw cechowało się silniejszym natężeniem niż nakłady inwestycyjne ogółem.

Tabela 35 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

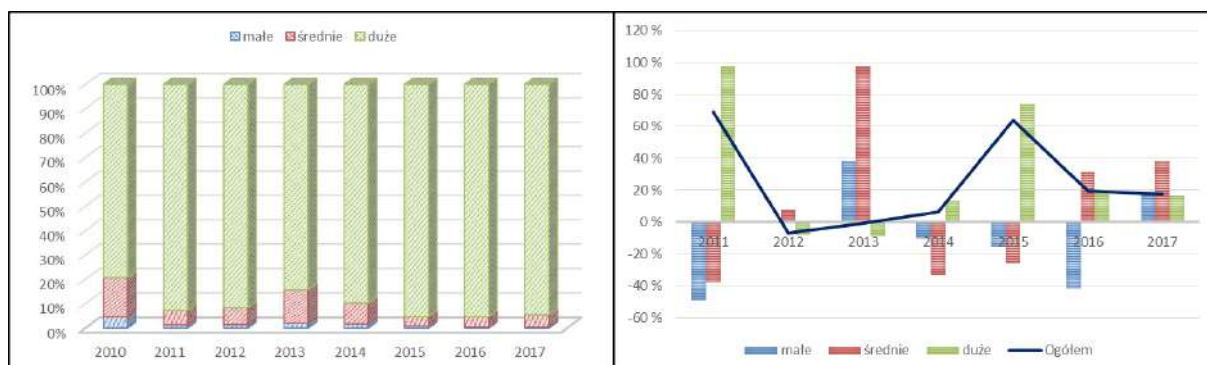
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	14,63	7,45	7,47	10,33	9,29	7,88	4,59	5,44
średnie	50,36	31,51	33,98	67,12	44,91	33,26	43,84	60,65
duże	249,36	492,84	454,48	415,24	470,45	819,77	979,79	1142,90
RAZEM	314,35	531,80	495,92	492,69	524,64	860,91	1028,22	1208,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów na nowe obiekty pokazuje że największy udział miały duże jednostki, a ich wartość zwiększyła się z 79% do 94%, przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału małych (z 4,6% do 0,45%) i średnich (z 16% do 5%). Duże przedsiębiorstwa zwiększyły swoje nakłady na nowe obiekty o 358%, średnie o 20%, natomiast w małych nastąpiło zmniejszenie aż o 63%.

Rysunek 35 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza wartości nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty oraz ulepszenie istniejących stwierdzić można że ponad 95% ponoszonych nakładów przeznaczane było na nowe inwestycje bądź ulepszenie istniejących. Przy czym jednostki duże przeznaczały prawie całość nakładów na nowe inwestycje, średnie ponad 90% a w małych podmiotach było to silnie zróżnicowane (od 78% w 2014r. do 40% w 2017r.).

Rysunek 36 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na grunty

Analiza danych dotyczących inwestycji przeznaczonych na grunty zrealizowanych w latach 2010-2017 przez przedsiębiorstwa zakwalifikowane do działu PKD 23 i prowadzących swoją działalność na terenie województwa śląskiego wskazuje na cyklicznie występujący ich wzrost i następnie zmniejszanie ich wartości w tzw. cyklach 3-letnich. Znaczący wpływ na zmiany nakładów inwestycyjnych na grunty miały przedsiębiorstwa duże których udział był największy. W małych i średnich przedsiębiorstwach na przestrzeni lat 2010-2017 zmniejszono nakłady inwestycyjne przeznaczone na grunty (-52,26% i -34,8%).

Tabela 36 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,43	6,24	1,27	0,14	0,27	0,00	2,54	1,16
średnie	0,43	0,66	1,54	0,98	1,28	1,54	2,02	0,28
duże	1,68	3,81	7,89	2,21	4,00	10,48	3,05	2,63
RAZEM	4,54	10,71	10,69	3,33	5,54	12,02	7,61	4,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Struktura nakładów inwestycyjnych z przeznaczeniem na grunty cechowała się dużą zmiennością i uległa znaczącej zmianie na przestrzeni lat, gdzie w 2010 roku największy udział posiadały jednostki małe (53%) a w 2017 roku już duże (64%). Zmianie uległ również udział średnich, lecz ta zmiana była mniejsza niż miało to miejsce w małych przedsiębiorstwach.

Rysunek 37 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów była nieznaczna. Jedynie w czterech latach zaobserwowano wystąpienie tego typu nakładów i dotyczyły one głównie jednostek średnich.

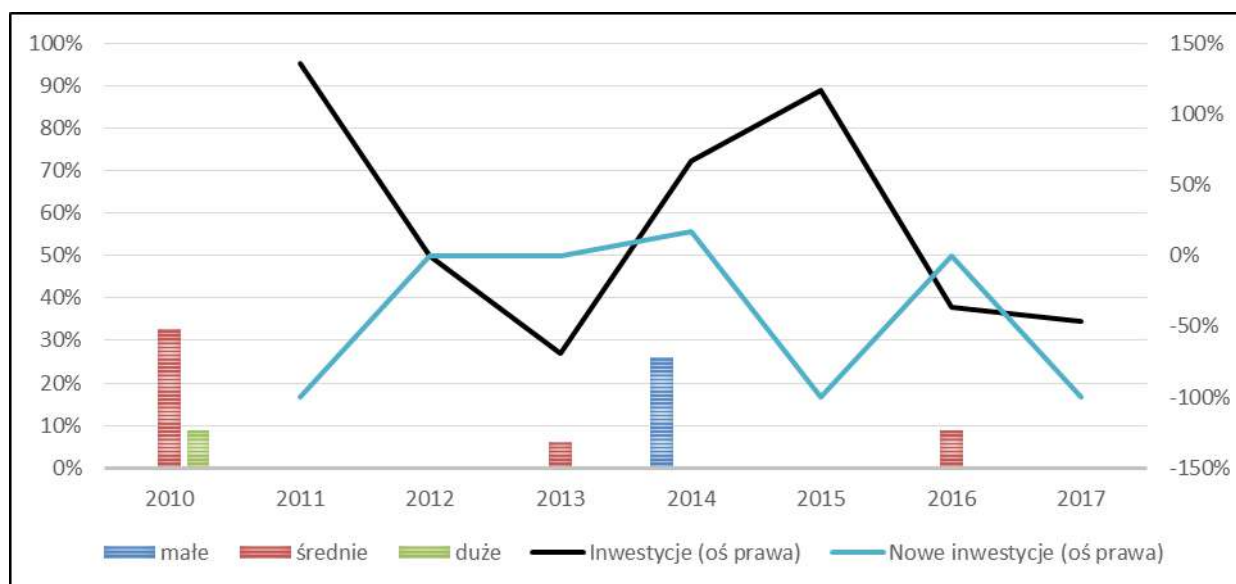
Tabela 37 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00
średnie	0,14	0,00	0,00	0,06	0,00	0,00	0,18	0,00
duże	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	0,29	0,00	0,00	0,06	0,07	0,00	0,18	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział wartości poniesionych nakładów na zakup nowych gruntów w nakładach ogółem na tą kategorię nakładów stanowił jedynie kilkuprocentowy udział, co potwierdza brak potencjału obserwowanego inwestycyjnego przez przedsiębiorstwa w tym obszarze.

Rysunek 38 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na budynki i budowlę

Nakłady inwestycyjne ponoszone na budynki i budowlę cechowały się silnym wzrostem w 2011 roku, następnie ich zmniejszeniem w kolejnych trzech latach analizy i ich ponownym wzrostem w kolejnych trzech do poziomu 210 mln zł. W małych przedsiębiorstwach zaobserwowano wyraźny trend zmniejszania nakładów na tą kategorię do poziomu 0,88 mln zł w 2017 roku. Ponad dwukrotnie wzrosły nakłady średnich przedsiębiorstw i prawie pięciokrotnie dużych. W dużych przedsiębiorstwach duży wzrost nakładów na tą kategorię nastąpił w 2011 roku (+289%).

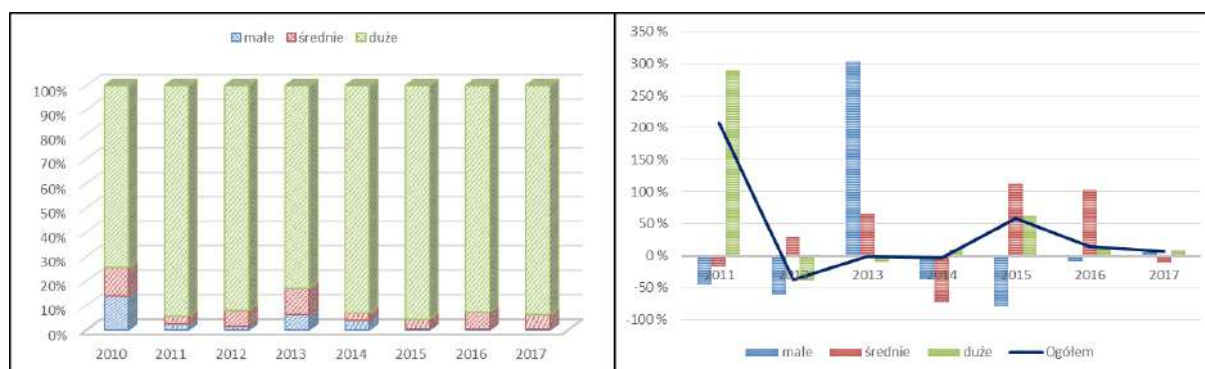
Tabela 38 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowlę w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	8,29	4,54	1,77	7,14	4,45	0,92	0,84	0,88
średnie	6,92	5,68	7,31	12,15	3,23	6,85	13,88	12,35
duże	44,30	172,53	104,84	93,99	102,16	166,15	183,65	197,41
RAZEM	59,51	182,75	113,91	113,28	109,84	173,93	198,37	210,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Struktura ponoszonych nakładów na budynki i budowlę cechowała się dużym poziomem zmienności oraz rosnącym udziałem dużych przedsiębiorstw (z 74,4 % do 93% w 2017 r.) i jednoczesną marginalizacją małych jednostek (z 13,9% do 0,42% w 2017r.), przy niedużym udziale średnich przedsiębiorstw (5,86% w 2017 roku). Na przestrzeni lat 2010-2017 duże przedsiębiorstwa zwiększyły ponad trzykrotnie wartość nakładów na budynki i budowlę, średnie o 78% a małe zmniejszyły o 89%.

Rysunek 39 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizując wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe budynki i budowle bądź ich ulepszenie, stwierdzić można, że zarówno przebieg jak i struktura ich kształtowała się na podobnym poziomie, jak nakłady ponoszone na tą kategorię ogółem. Wartość nakładów na nowe inwestycje związane z budynkami i budowlami w całym okresie analizy wzrosła o 261%. Na przestrzeni całego okresu średnie i duże przedsiębiorstwa zwiększyły wartość ponoszonych nakładów (+86% i +322%) a małe zmniejszyły aż o 85%.

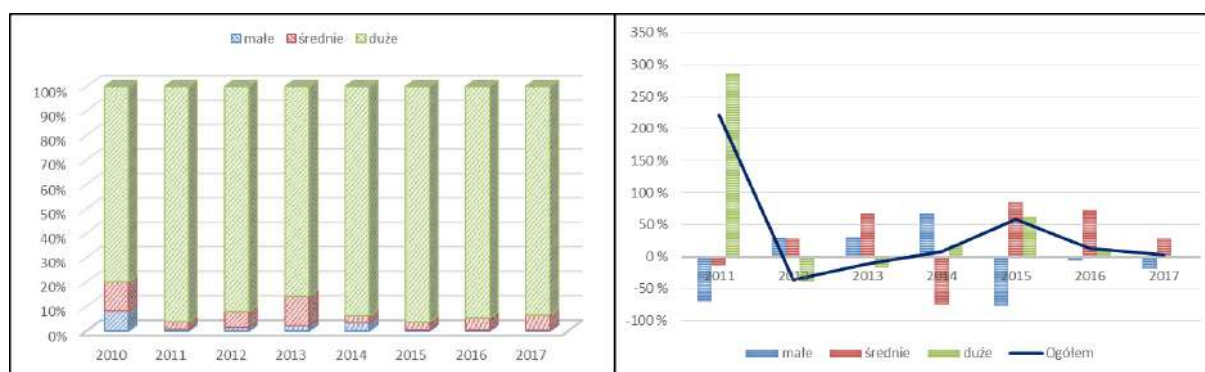
Tabela 39 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	4,55	1,34	1,73	2,26	3,79	0,88	0,83	0,67
średnie	6,61	5,68	7,25	12,15	2,99	5,57	9,59	12,32
duże	44,30	171,33	104,52	86,40	102,16	166,15	183,65	187,30
RAZEM	55,46	178,35	113,50	100,81	108,93	172,61	194,07	200,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze nakładów na nowe budynki i budowle największy udział miały duże przedsiębiorstwa które ponosiły w 2017 roku 93,5% inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. Udział dużych jednostek zwiększył się z 79,88% przy jednoczesnym zmniejszeniu o 13% udziału małych i średnich przedsiębiorstw w analizowanej kategorii nakładów inwestycyjnych. Od 2012 roku obserwujemy silny trend wzrostowy tempa zmian do 2015 roku i następnie odwrócenie trendu w dwóch kolejnych latach analizy, przy utrzymaniu wartości dodatnich tempa od 2014 roku.

Rysunek 40 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

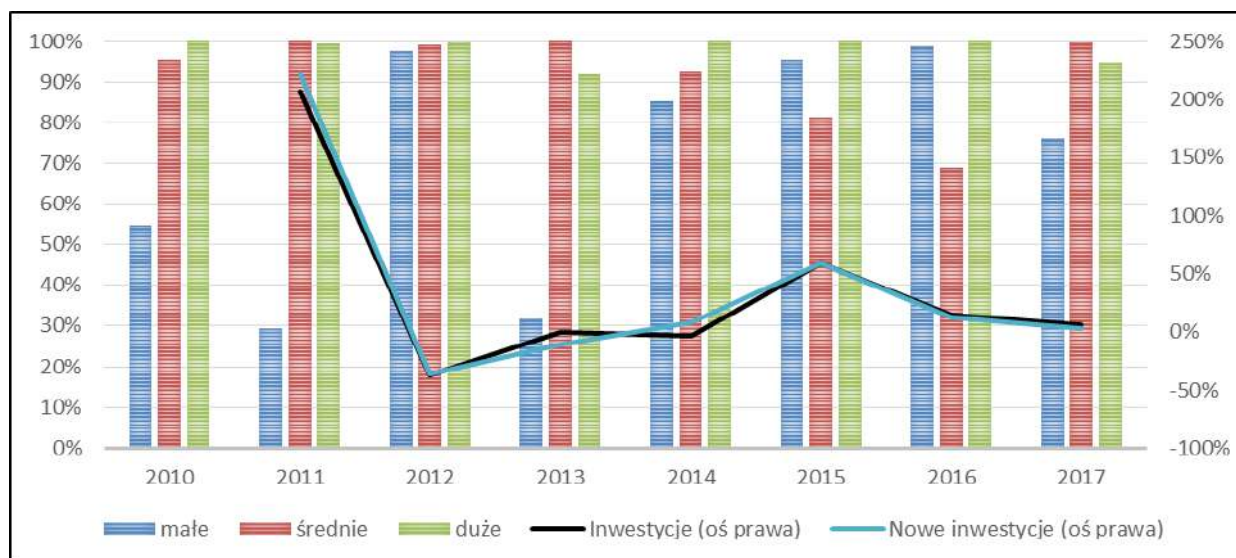

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Ponad 90% nakładów poniesionych na budynki i budowle przeznaczone było na nowe inwestycje w całym okresie analizy. Przedsiębiorstwa duże i średnie w całym okresie analizy prawie całość nakładów ponoszonych na budynki i budowle przeznaczały na nowe inwestycje bądź ich ulepszenie. Największą zmiennością udziału nowych inwestycji na przedmiotową kategorię w nakładach ogółem cechowały się małe przedsiębiorstwa.

Rysunek 41 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia

Nakłady inwestycyjne poniesione, przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego i zakwalifikowane do działu PKD 23, na maszyny i urządzenia techniczne ponoszone przez przedsiębiorstwa cechowały się corocznym wzrostem ich wartości, a w perspektywie całego okresu analizy wzrost był o 352%. Na zmianę tą miał wpływ znaczącego wzrostu inwestycji dużych przedsiębiorstw (+443%), przy jednoczesnym zmniejszeniu o 26% nakładów ponoszonych przez małe jednostki.

Tabela 40 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	11,31	6,95	5,17	8,02	3,52	7,66	5,90	8,34
średnie	33,22	19,10	20,47	41,98	33,48	18,59	29,70	37,62
duże	171,07	286,56	296,21	306,81	343,17	590,24	722,73	930,04
RAZEM	215,60	312,61	321,85	356,80	380,17	616,50	758,33	975,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwięcej nakładów na tę kategorię ponosiły duże przedsiębiorstwa (95% w 2017 roku). Obserwując dane zauważyć można że pomimo nieznacznego zmniejszenia wartość nakładów przez małe przedsiębiorstwa silnie zmniejszył się ich udział (0,85% w 2017 roku). Wartość nakładów na maszyny i urządzenia wzrosła w średnich (+13%) i dużych (+443%) przedsiębiorstwach w perspektywie całego okresu analizy. Znacząco zmieniła się struktura uwidaczniając znaczący udział dużych przedsiębiorstw (95,29% w 2017 roku) przy jednoczesnej marginalizacji nakładów poniesionych przez małe i średnie przedsiębiorstwa (0,85% małe i 3,85% średnie w 2017 roku).

Rysunek 42 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość środków przeznaczanych na zakup nowych maszyn i urządzeń cechowała się corocznym wzrostem w relacji r/r i 356% wzrostem w porównaniu do 2010 roku. Jedynie w małych przedsiębiorstwach zaobserwowano zmniejszenie wartości ponoszonych nakładów inwestycyjnych (o 50%) w całym okresie analizy. Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe maszyny i urządzenia cechowała się trendem wzrostowym.

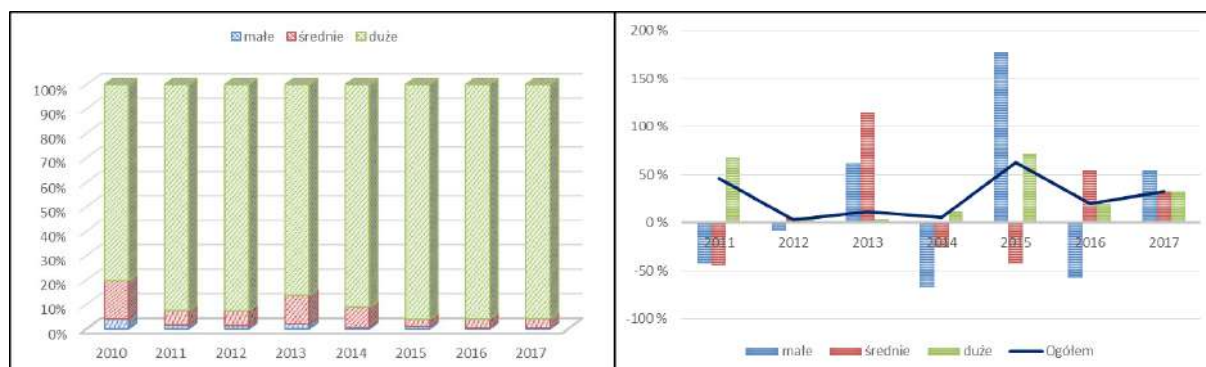
Tabela 41 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	8,89	5,10	4,64	7,50	2,42	6,72	2,87	4,43
średnie	33,17	18,40	19,43	41,77	31,21	18,03	27,85	36,90
duże	170,68	286,56	296,21	306,81	343,17	589,01	703,51	929,86
RAZEM	212,74	310,07	320,28	356,08	376,80	613,75	734,23	971,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Dominującą pozycję w strukturze nakładów miały jednostki duże (96% w 2017 roku), natomiast udział średnich i małych w nakładach znacząco się zmniejszył na przestrzeni całego okresu analizy (z 4% do 0,46% dla małych; z 15,6% do 3,8% dla średnich). W 2017 roku we wszystkich klasach wielkości odnotowano wzrost wartości nowych inwestycji w maszyny i urządzenia.

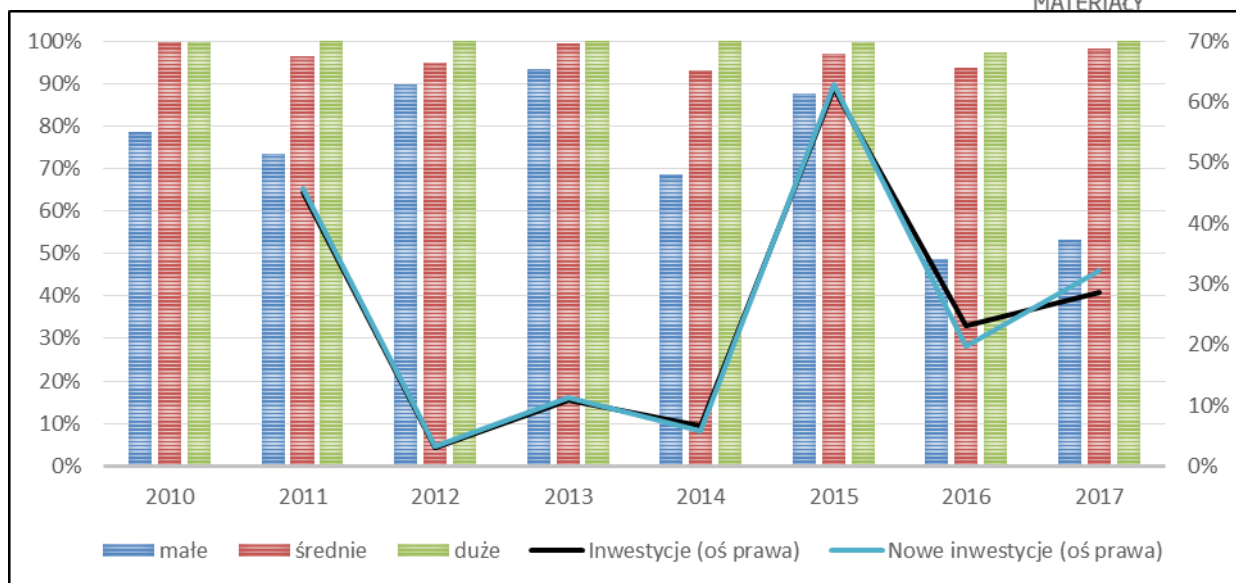
Rysunek 43 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza udziału inwestycji przeznaczonych na nowe maszyny i urządzenia pokazuje że prawie 99% nakładów ponoszonych przez przedsiębiorstwa zakwalifikowane do działu PKD 22 przeznaczonych było na nowe inwestycje związane z analizowaną kategorią. Przedsiębiorstwa średnie i duże prawie całość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia przeznaczały na nowe inwestycje związane z tą kategorią. W małych jednostkach udział nowych inwestycji w maszyny i urządzenia cechował się silną zmiennością z wyraźnym trendem zmniejszania.

Rysunek 44 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na środki transportowe

Nakłady inwestycyjne przeznaczone na środki transportowe cechowały się cyklicznymi wzrostami i następnie ich zmniejszeniami (największe zmniejszenia obserwowane były w 2013 roku i w 2017 roku) ponoszone przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. Na przestrzeni lat 2010-2017 wartość nakładów inwestycyjnych na środki transportowe wzrosła o 12,99% za sprawą wzrostu o 176,3% w średnich przedsiębiorstwach. W małych zaobserwowano wzrost o 42,7% a dużych ich zmniejszenie (-17,6%).

Tabela 42 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,45	1,70	1,72	1,44	3,00	3,14	1,32	2,07
średnie	3,54	8,47	6,49	11,08	11,99	9,20	5,34	9,78
duże	20,35	12,68	22,68	5,70	5,23	30,66	72,26	16,77
RAZEM	25,33	22,86	30,88	18,22	20,22	43,01	78,92	28,62

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Podobnie, jak w innych kategoriach nakładów inwestycyjnych największy udział miały przedsiębiorstwa duże (58,6% w 2017 roku), następnie średnie (34,17% w 2017 roku) i małe (7,32% w 2017 roku). W tej kategorii nakładów jednoznacznie widać, że na zmienność wartości nakładów miały wpływ nakłady ponoszone przez duże przedsiębiorstwa. Ciekawą obserwacją jest silny wzrost nakładów na tą kategorię środków trwałych przez średnie przedsiębiorstwa w 2013 i 2014 roku stanowiąc 60% wartość nakładów na środki transportowe ogółem.

Rysunek 45 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizowana kategoria nakładów na nowe środki transportu cechowała się silną zmiennością, co miało wpływ na zmianę ich struktury według klas wielkości przedsiębiorstw. Na przestrzeni lat 2010-2017 jedynie średnie przedsiębiorstwa zwiększyły wartość ponoszonych nakładów na nowe środki transportowe lub ich ulepszenie. Największe nakłady na zakup nowych środków transportowych poniesiono w 2016 roku, 93% tych nakładów poniosły duże przedsiębiorstwa.

Tabela 43 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,00	0,83	0,70	0,40	2,62	0,08	0,53	0,13
średnie	2,58	5,21	5,32	9,83	9,34	7,37	4,57	8,23
duże	20,03	12,53	22,68	5,70	4,98	30,64	72,26	13,77
RAZEM	23,61	18,56	28,70	15,93	16,93	38,08	77,35	22,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury według klas wielkości wskazuje na znaczący wzrost udziału średnich przedsiębiorstw (z 10,93% do 37,19%) w tej kategorii oraz zmniejszenie w małych do poziomu 0,59% i dużych z 84,8% do 62,2% w 2017 roku. W 2013 i 2014 roku największe nakłady na zakup nowych środków transportowych poniosły średnie jednostki. W 2017 roku jedynie średnie przedsiębiorstwa zwiększyły nakłady na zakup nowych środków transportowych.

Rysunek 46 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23

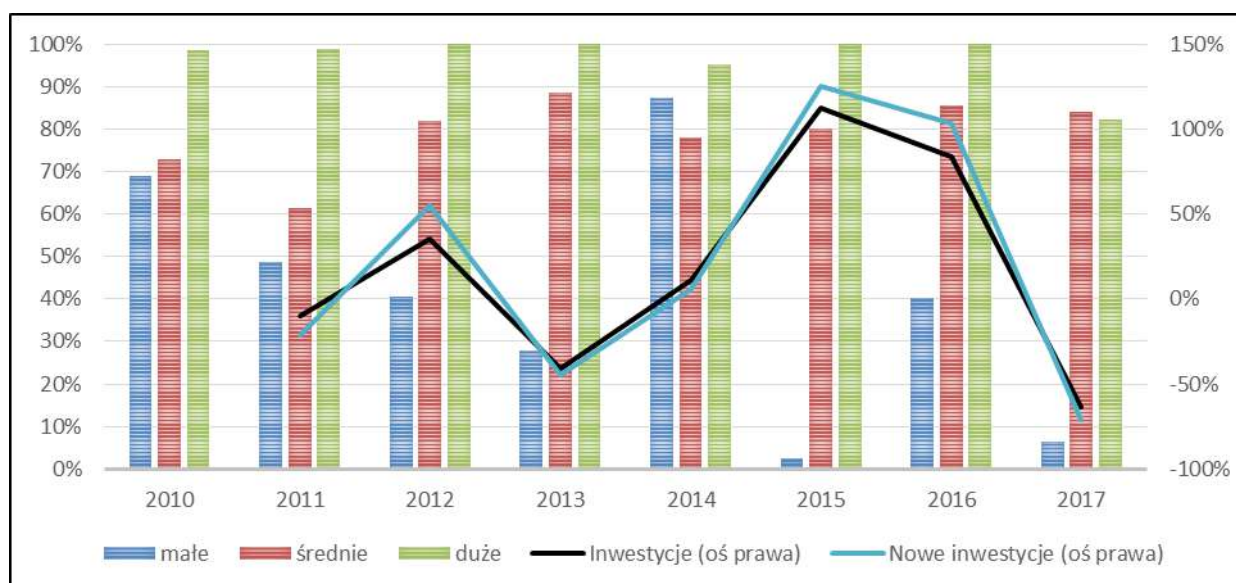
Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Większość nakładów ponoszonych na transport przeznaczanych było na zakup nowych środków (93% w 2010r. i 77,3% w 2017 roku), a znaczący ich udział ponosiły podmioty duże

i w 2013 i 2014 roku jednostki średnie. W latach 2012-2013 i 2016 duże przedsiębiorstwa całość poniesionych nakładów na środki transportowe przeznaczyły na zakup nowych. W 2015 i 2017 roku w małych przedsiębiorstwach jedynie 2,5% i 6,28% przeznaczono na zakup nowych środków. W średnich przedsiębiorstwach zaobserwowano, na przestrzeni lat 2010-2017 wzrost udziału nowych inwestycji. W większości lat objętych analizą tempo wzrostu nakładów na nowe inwestycje cechowało się wyższymi wartościami niż tempo nakładów na daną kategorię ogółem.

Rysunek 47 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej

Począwszy od 2010 roku udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej kształtował się na poziomie 27% i sukcesywnie wzrastał do poziomu 78% w 2017 roku. Wartości i kierunek zmian potwierdzają prorozwojowy kierunek inwestycyjny przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych. Największą część zysku w 2010 roku przeznaczyły na inwestycje podmioty małe (0,87), a najmniej duże.

Tabela 44 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017

<i>małe</i>	0,87	0,54	0,36	0,62	0,41	0,40	0,37	0,39
<i>średnie</i>	0,32	0,32	0,38	0,76	0,48	0,42	0,36	0,41
<i>duże</i>	0,25	0,42	0,45	0,44	0,40	0,68	0,62	0,83
RAZEM	0,27	0,41	0,44	0,47	0,40	0,65	0,59	0,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Odwrotne kierunki zmian zaobserwowano w małych i dużych jednostkach, gdzie w małych zmniejszał się corocznie udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej z poziomu z 87% do 39%, natomiast w dużych odwrotnie z 0,25% do 0,83%. Większą skłonność do przeznaczania większej części wypracowanej nadwyżki finansowej zaobserwowano w średnich przedsiębiorstwach.

Rysunek 48 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji

Przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych na nakłady inwestycyjne przeznaczają większe środki niż wynikały one z odpisów amortyzacyjnych. Wartość wskaźnika na przestrzeni lat 2010-2017 wzrosła o 135% na poziomie ogółem i o 158% w dużych przedsiębiorstwach. Przy czym duże przedsiębiorstwa przeznaczają z roku na rok więcej środków na inwestycje niż wynikało to z odpisów amortyzacyjnych, a od 2015 roku było to ponad dwukrotnie więcej.

Tabela 45 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>małe</i>	2,12	1,20	0,74	1,32	0,71	0,79	0,86	1,18
<i>średnie</i>	0,94	0,76	0,70	1,16	0,87	0,61	0,97	1,33
<i>duże</i>	0,93	1,84	1,57	1,36	1,40	2,42	2,35	2,40
RAZEM	0,97	1,65	1,41	1,33	1,29	2,09	2,16	2,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W małych i średnich przedsiębiorstwach relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji kształtowała się na poziomie zbliżonym, w zależności od okresu, do 1, co oznaczało że przedsiębiorstwa te przeznaczają na inwestycję tyle ile wynikało z odpisów amortyzacyjnych. Obserwacje te wskazują że jedynie w dużych przedsiębiorstwach upatrywano potencjał rozwojowy w ponoszonych nakładach a nie tylko dokonywano inwestycji na poziomie odtworzenia istniejącego majątku.

Rysunek 49 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Produktywność środków trwałych

Analiza danych dotyczących produktywności majątku trwałego wskazuje, że na poziomie ogółem wartość miary nie uległa znaczącej zmianie. Ciekawym elementem oceny jest fakt, że małe przedsiębiorstwa cechowała wyższa wartość produktywności majątku niż średnie przedsiębiorstwa a tym bardziej niż duże. Najwyższą wartość miernika produktywności majątku odnotowano w 2014 roku, według klas wielkości w 2015 roku w małych przedsiębiorstwach.

Tabela 46 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,06	2,41	2,76	2,57	2,64	3,08	3,07	3,14
średnie	2,00	2,31	2,04	1,77	1,79	1,59	1,99	2,39
duże	1,38	1,45	1,44	1,44	1,68	1,52	1,55	1,44
RAZEM	1,50	1,61	1,57	1,52	1,73	1,57	1,62	1,54

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Na przestrzeni lat 2010-2017 we wszystkich klasach przedsiębiorstw odnotowano wzrost produktywności, lecz małych jednostkach był on największy. Obserwując zmiany wartości produktywności majątku, stwierdzić można, że jedynie w małych podmiotach zaobserwować można wyraźną nakreśloną tendencję zmian.

Rysunek 50 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Techniczne uzbrojenie pracy

Analiza technicznego uzbrojenia pracy przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych na terenie województwa śląskiego pozwala na stwierdzenie, że na przestrzeni lat 2010-2017 odnotowano jego wzrost. W 2017 roku najniższą wartość wskaźnika odnotowano w małych i średnich przedsiębiorstwach (trzy krotnie niższy niż w dużych) i dodatkowo cechował się tendencją malejącą.

Tabela 47 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,13	0,13	0,12	0,10	0,10	0,09	0,09	0,09
średnie	0,14	0,09	0,11	0,11	0,13	0,11	0,10	0,10
duże	0,30	0,33	0,33	0,33	0,33	0,31	0,32	0,33
RAZEM	0,25	0,24	0,26	0,25	0,26	0,25	0,26	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość wskaźnika opisującego techniczne uzbrojenie pracy cechuje się tendencją wzrostową na poziomie ogółem, a wartości dla małych i średnich przedsiębiorstw posiadają tendencję malejącą. W 2015 roku we wszystkich klasach wielkości nastąpiło zmniejszenie technicznego uzbrojenia pracy.

Rysunek 51 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel prawy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Dotacje

Jednym ze źródeł finansowania ponoszonych nakładów inwestycyjnych są dotacje uzyskane przez przedsiębiorstwa, stąd też niezbędnym jest dokonanie analizy zmian ich wartości osiągniętych w analizowanym okresie. Wartość pozyskanych dotacji zwiększyła się na przestrzeni lat 201-2017o 24,7%. Silny wpływ na tą zmianę miał wzrost wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa duże.

Tabela 48 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł)

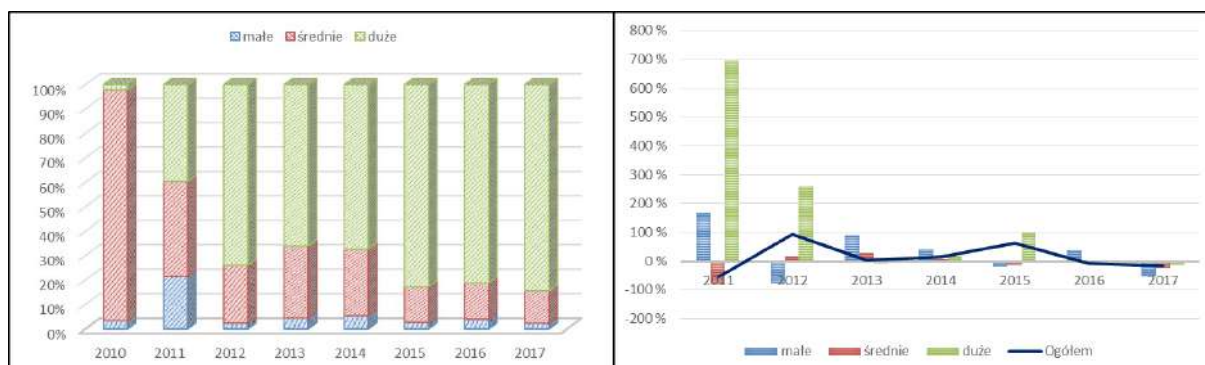
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,53	1,43	0,31	0,59	0,82	0,67	0,92	0,44
średnie	14,20	2,57	3,00	3,83	4,10	3,53	3,33	2,51
duże	0,33	2,63	9,40	8,60	10,15	20,16	18,38	15,83
RAZEM	15,06	6,62	12,71	13,02	15,07	24,37	22,63	18,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury uzyskanych dotacji według klas wielkości wskazuje, że w 2017 roku najmniej dotacji uzyskiwały przedsiębiorstwa małe a najwięcej jednostki duże. Wartość uzyskanych dotacji w małych przedsiębiorstwach kształtowała się na stałym poziomie natomiast w dużych przedsiębiorstwach obserwowany był silny wzrost ich wartości. Średnie przedsiębiorstwa w początkowym okresie analizy pozyskiwały znacząco więcej środków w postaci dotacji niż na koniec okresu analitycznego (6-cio krotnie mniej). W 2010 roku aż 94,3% pozyskanych dotacji należało do średnich przedsiębiorstw a w 2017 roku 84,3% do dużych, co pokazuje silnie zmienną strukturę tej kategorii.

Rysunek 52 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Inwestycje krótkoterminowe

Analiza inwestycji krótkoterminowych ponoszonych przez analizowaną grupę przedsiębiorstw pozwalana na stwierdzenie, że ten rodzaj inwestycji cechował silną zmienności w całym analizowanym okresie. W latach 2011 i 2014 obserwowano ich znaczące wzrosty na które miał wpływ wzrost tej kategorii w dużych jednostkach. W całym okresie analizy wartość inwestycji krótkoterminowych wzrosła o 12,17%.

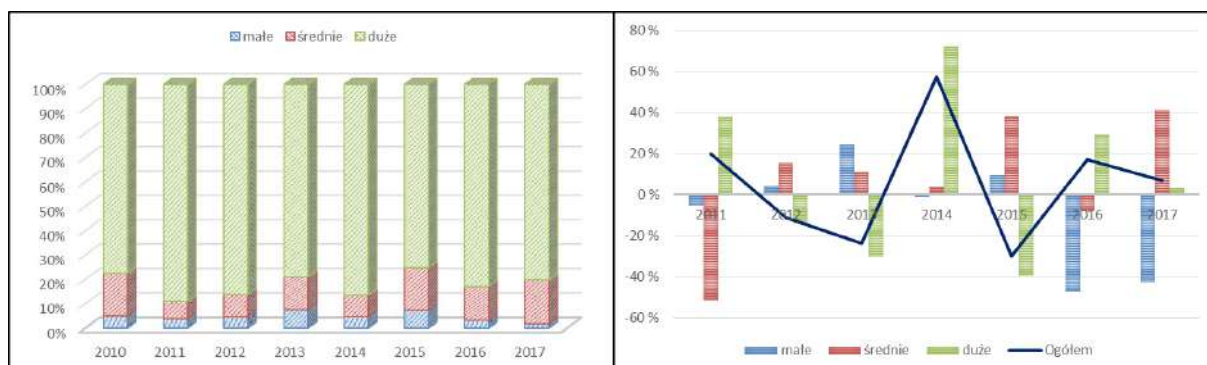
Tabela 49 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	38,79	36,72	38,26	47,68	47,29	51,79	27,41	15,74
średnie	134,84	65,10	75,24	83,81	86,85	120,04	110,64	156,25
duże	599,64	826,63	710,80	496,38	855,93	520,05	673,02	695,36
RAZEM	773,27	928,45	824,30	627,87	990,07	691,88	811,07	867,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwując dane dotyczące struktury inwestycji krótkoterminowych według klas wielkości stwierdzić można, że największe nakłady ponosiły jednostki duże (80% w 2017 roku). Zmniejszył się udział małych przedsiębiorstw, przy jednoczesnej stabilizacji poziomu udziału średnich przedsiębiorstw w inwestycjach krótkoterminowych. Od 2016 roku obserwujemy silne zmniejszanie krótkoterminowych inwestycji przez małe jednostki, w całym okresie zmniejszyły się o 59,4%.

Rysunek 53 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość zakończonych prac badawczych i rozwojowych.

Przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego nie zakończyły żadnych prac o charakterze badawczo-rozwojowym w okresie objętym analizą. Sytuacja ta potwierdza niski potencjał rozwojowy tej grupy przedsiębiorstw.

Tabela 50 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00
średnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00
duże	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00
RAZEM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

IV. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących metal - PKD 24

Liczba przedsiębiorstw

Analiza danych dotyczących liczby przedsiębiorstw zajmujących produkcją metali na terenie województwa śląskiego wskazuje, że ich liczba nie uległa znaczącej zmianie i na przestrzeni lat 2010-2017 odnotowano wzrost jedynie o 2. Najwięcej przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali w województwie śląskim było 2014 roku (90). Najwięcej w całym okresie analizy było przedsiębiorstw średnich które stanowiły 46%, następnie małe (31%) i duże (23%).

Tabela 51 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	26	27	30	33	37	29	25	25
średnie	38	37	37	36	35	37	39	38
duże	16	19	19	17	18	18	18	19
RAZEM	80	83	86	86	90	84	82	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury liczby przedsiębiorstw działu PKD 24 według klas wielkości wskazuje na jej niski poziom zmienności, a zaobserwowane zmiany są na poziomie kilku procent. Analiza zmiany liczby wskazuje na wzrost ich o 2,5% na poziomie ogółem, o 18,7% w klasie dużych przedsiębiorstw, brak zmian w średnich i zmniejszenie w małych (-3,85%).

Rysunek 54 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących

Analiza liczby pracujących w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją metali wskazuje na ich zmniejszenie w całym okresie analizy. W 2017 roku w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją metali zatrudnionych było 27716 osób a ich liczba zmniejszyła się o 6,3% w porównaniu do 2010 roku. We wszystkich klasach wielkości zaobserwowano na przestrzeni lat 2010-2017 zmniejszenie liczby pracujących, przy czym największy był w dużych jednostkach o 6,9%.

Tabela 52 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	679	764	780	819	889	710	677	642
średnie	4685	4416	4578	4085	3992	4227	4542	4531
duże	24214	24857	23189	20845	20647	20357	20559	22543
RAZEM	29578	30037	28547	25749	25528	25294	25778	27716

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W 2017 roku dominujący udział w liczbie pracujących miały przedsiębiorstwa duże (82%), następnie średnie (16%) i małe (2%). Na przestrzeni lata 2010-2017 struktura liczby pracujących nie uległa zmianie. W porównaniu do 2010 roku zaobserwowano zmniejszenie liczby pracujących we wszystkich klasach wielkości (małe: -5,45%, średnie: -3,29%, duże: -6,9%). W latach 2012-2015 nastąpiło zmniejszanie r/r liczby pracujących w przedsiębiorstwach zakwalifikowanych do działu PKD 24.

Rysunek 55 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych

Przychody ze sprzedaży osiągnięte przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali w województwie śląskim w 2017 roku wyniosły 31 107,27 mln zł i cechowały się wzrostem o 41% w porównaniu do 2010 roku. Analiza zmian wartości osiągniętych przychodów ze sprzedaży wskazuje, że począwszy od 2012 roku obserwowano zmniejszanie ich wartości aż do 2016 roku i następnie w 2017 roku odnotowano wzrost r/r o 35%. W całym okresie analizy jedynie w 2011 i 2017 roku nastąpił wzrost wartości osiągniętych przychodów ze sprzedaży. We wszystkich klasach wielkości odnotowano wzrost wartości osiągniętych przychodów ze sprzedaży (+82% małe; +10% średnie; 46% duże).

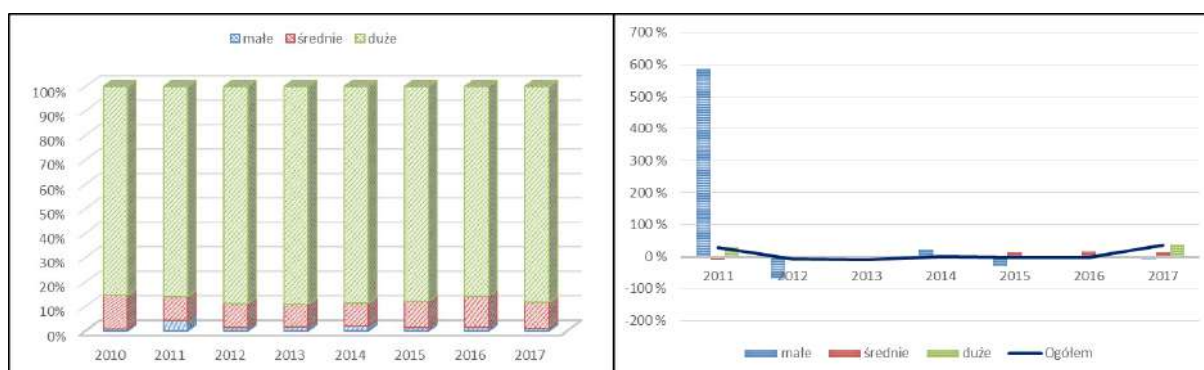
Tabela 53 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	181,85	1250,09	397,81	396,58	493,01	348,44	357,01	330,33
średnie	3036,50	2730,57	2584,54	2201,11	2259,29	2547,95	2917,25	3333,04
duże	18804,15	24400,19	23650,65	21170,24	21372,29	20874,22	19760,37	27443,90
RAZEM	22022,49	28380,85	26632,99	23767,93	24124,59	23770,61	23034,63	31107,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Duże przedsiębiorstwa osiągały największe przychody ze sprzedaży które w 2017 roku stanowiły 88%. Udział małych przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali na terenie województwa śląskiego kształtował się na poziomie 1% w 2017 roku i cechował się tendencją malejącą. Struktura osiągniętych przychodów ze sprzedaży nie zmieniła na przestrzeni lat 2010-2017.

Rysunek 56 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne

Wartość nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali na terenie województwa śląskiego cechowała się wzrostem ich wartości za wyjątkiem 2012 i 2017 roku w którym odnotowano zmniejszenie wartości w relacji r/r. We wszystkich kategoriach nakładów inwestycyjnych na przestrzeni lat 2010-2017 nastąpił wzrost ich wartości. Największy przyrost wartościowy ponoszonych nakładów dotyczył inwestycji przeznaczonych na maszyny i urządzenia (wzrost o 490,21 mln zł).

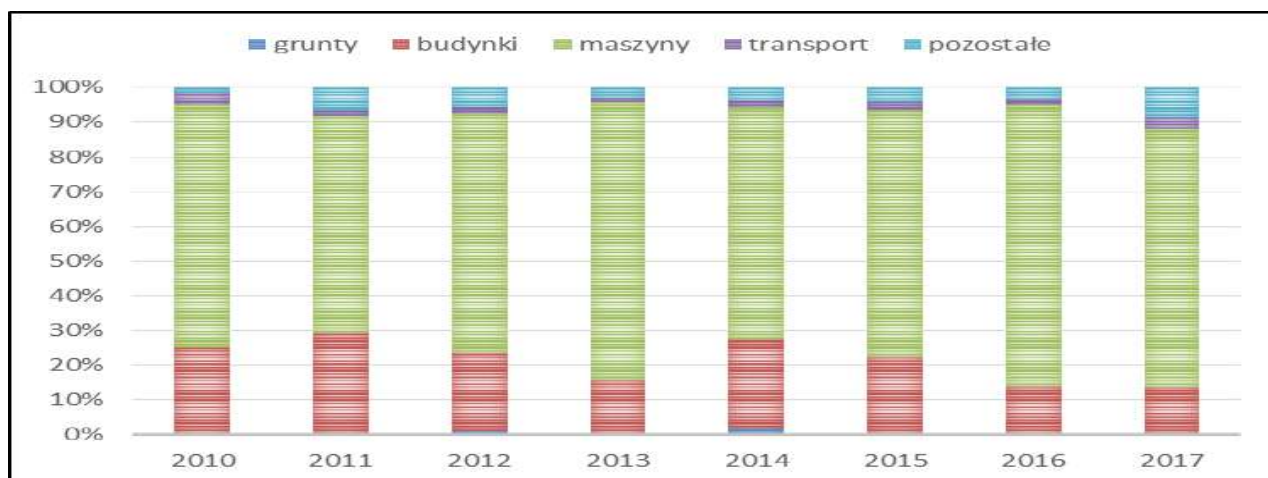
Tabela 54 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wartość nakładów na grunty	0,19	3,19	5,07	2,01	11,68	2,58	0,76	5,34
Wartość nakładów na budynki i budowle	72,02	170,83	93,06	94,59	172,77	177,26	144,72	120,59
Wartość nakładów na maszyny i urządzenia techniczne	201,95	374,32	287,77	491,93	451,21	572,83	850,73	692,16
Wartość nakładów na środki transportowe	9,93	7,67	7,61	7,56	12,11	21,22	13,4	30,8
Wartość nakładów na pozostałe składniki majątkowe	4,18	40,77	23,73	19,63	27,62	33,5	37,23	82,21
RAZEM DZIAŁ PKD 24	288,27	596,78	417,24	615,72	675,39	807,39	1046,84	931,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Największe nakłady inwestycyjne w 2017 roku zostały przeznaczone na maszyny (74%) i urządzenia techniczne oraz na budynki i budowle (13%). W ostatnich dwóch latach nastąpiło zmniejszenie wartości nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle, co w rezultacie przełożyło się na zmniejszenie udziału tej kategorii nakładów i w inwestycjach ogółem. W całym okresie analizy nieznacznie zmieniła się struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii środków majątku trwałego.

Rysunek 57 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na obiekty majątkowe

Obserwacja danych dotyczących nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw zakwalifikowanych do działu PKD 24 pozwala na stwierdzenie, że odnotowano wzrost jego wartości o 223% na poziomie ogółem. Jedynie w 2012 roku nastąpiło zmniejszenie r/r o 30% wartości nakładów ponoszonych przez producentów metali na terenie województwa śląskiego. W małych przedsiębiorstwach w 2011 i 2013 roku odnotowano silny wzrost wartości nakładów inwestycyjnych. Na przestrzeni lata nastąpił silny wzrost inwestycji realizowanych przez przedsiębiorstwa duże.

Tabela 55 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,04	25,41	4,49	40,98	38,56	14,16	8,53	12,21
średnie	59,34	73,09	84,37	61,02	69,32	95,40	103,06	107,04
duże	226,89	498,29	328,38	513,72	567,51	697,84	935,25	811,86
RAZEM	288,27	596,78	417,24	615,72	675,39	807,39	1046,84	931,10

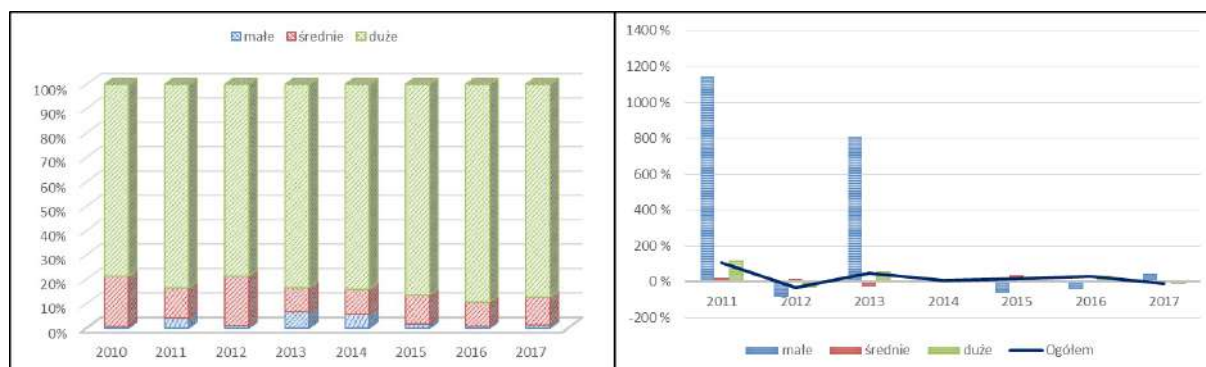
Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali według klas wielkości woj. śląskiego pokazuje że największy udział w nich w całym okresie miały przedsiębiorstwa duże, a udział ich w całym okresie analizy wzrósł do poziomu 87% i wartość ich była 8-mio krotnie wyższa niż w średnich oraz 67-mio krotnie wyższa niż w małych. We wszystkich klasach wielkości w porównaniu do 2010 roku

wrosła wartość ponoszonych nakładów inwestycyjnych, a największy wzrost dotyczył dużych jednostek.

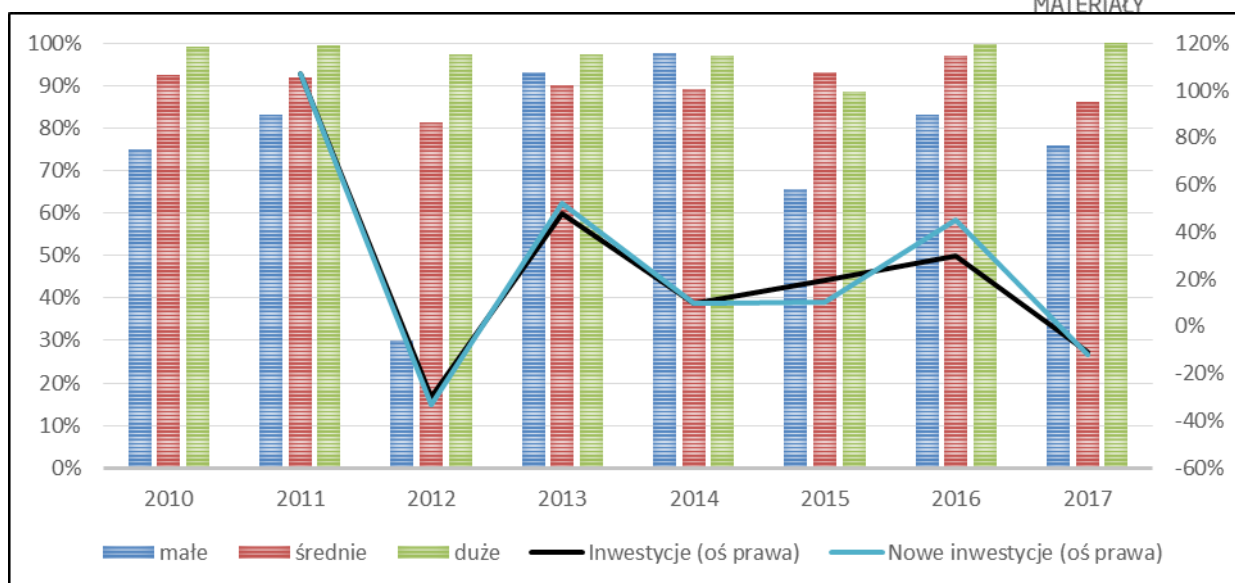
Rysunek 58 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne które przeznaczone były na nowe obiekty oraz ulepszenie istniejących stanowiły w 2017 roku 98% i kształtowały się na praktycznie niezmiennym poziomie w całym okresie analizy. W średnich i dużych przedsiębiorstwach ponad 90% nakładów inwestycyjnych przeznaczonych było na nowe obiekty majątkowe bądź ulepszenie istniejących. W małych przedsiębiorstwach odnotowano największy poziom zróżnicowania udziału nowych inwestycji a w 2012 roku stanowiły jedynie 29,84%, i następnie w 2017 roku już 75,92%. Za wyjątkiem 2015 roku tempo zmian nowych inwestycji cechowało się wyższymi wartościami niż tempo nakładów inwestycyjnych ogółem.

Rysunek 59 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na grunty

Nakłady ponoszone na grunty stanowiły niewielką wartość i w 2017 roku wyniosły dla całego działu PKD 24 jedynie 5,34 mln zł. Największe nakłady na grunty zaobserwowano w 2014 roku i były one dwukrotnie większe od tych które poniesiono w 2017 roku, co dowodzi silnej zmienności tego kierunku inwestycji i brak możliwości wskazania jednoznacznego kierunku zmian.

Tabela 56 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,08	1,23	0,07	1,80	0,00	1,04	0,03	2,32
średnie	0,06	1,89	4,87	0,19	2,31	1,52	0,72	2,93
duże	0,05	0,08	0,13	0,02	9,37	0,02	0,00	0,08
RAZEM	0,19	3,19	5,07	2,01	11,68	2,58	0,76	5,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury według klas wielkości wskazuje na silne zróżnicowanie tej kategorii nakładów inwestycyjnych bez wyraźnego zarysowanego trendu zmian. Na przestrzeni lat 2010-2017 najwięcej nakładów z przeznaczeniem na grunty poniosły średnie przedsiębiorstwa oraz małe. Obserwowana jest silna marginalizacja udziału dużych przedsiębiorstw w nakładach inwestycyjnych przeznaczonych na grunty. W 2014 roku znaczący wzrost inwestycji poniesionych przez duże przedsiębiorstwa, wysoce zdeterminował zmianę wartości na całego działu PKD 24.

Rysunek 60 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza nakładów inwestycyjnych na zakup nowych gruntów, pozwala na stwierdzenie, że jedynie w niektórych latach analizy poniesiono nakłady które przeznaczono na zakup nowych gruntów lecz ich wartość była niewielka i silnie zróżnicowana w strukturze według klas wielkości bez wyraźne nakreślonych kierunków zmian.

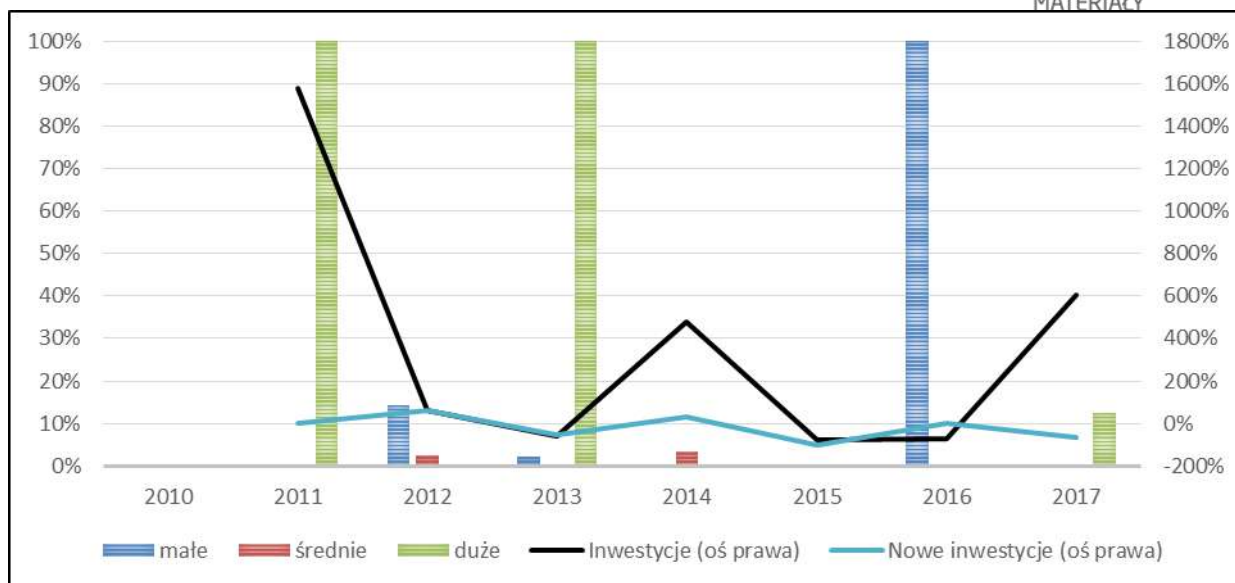
Tabela 57 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,00	0,00	0,01	0,04	0,00	0,00	0,03	0,00
średnie	0,00	0,00	0,12	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00
duże	0,00	0,08	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,01
RAZEM	0,00	0,08	0,13	0,06	0,08	0,00	0,03	0,01

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów przeznaczonych na zakup nowych gruntów stanowiła jedynie nie więcej niż 4% nakładów ponoszonych na tą kategorię ogółem. Niski poziom udziału potwierdza mało perspektywiczny obszar inwestycyjny w ocenie przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali.

Rysunek 61 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na budynki i budowlę

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw województwa śląskiego zajmujących się produkcją metali przeznaczone na budynki i budowlę cechowała tendencja wzrostowa od 2012 roku do 2015 roku, a następnie przez kolejne dwa lata nastąpiło ich zmniejszanie r/r. Nakłady ponoszone przez małe i duże przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali cechowało silne i nieukierunkowane zróżnicowanie. W grupie małych przedsiębiorstw w 2013 roku zaobserwowano znaczący wzrost wartości nakładów na budynki i budowlę.

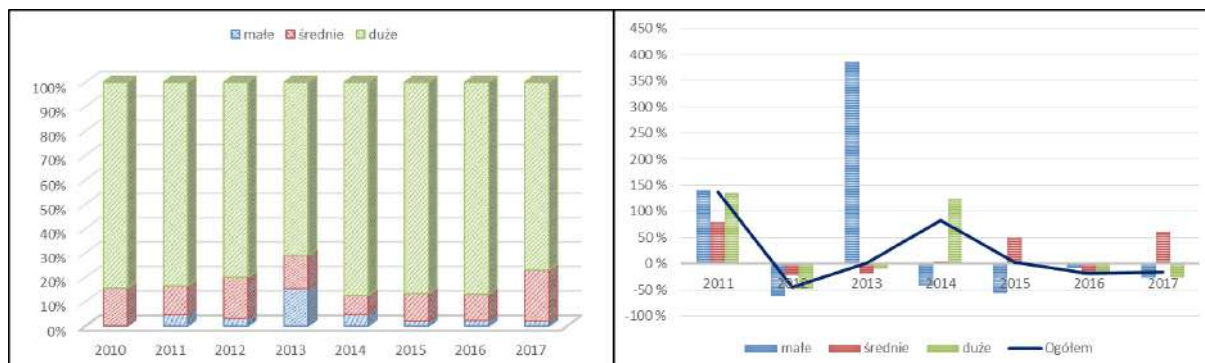
Tabela 58 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowlę w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,07	8,08	3,01	14,66	8,43	3,69	3,36	2,47
średnie	11,20	20,12	15,72	12,79	13,30	20,08	15,58	25,19
duże	60,76	142,64	74,33	67,14	151,03	153,49	125,78	92,94
RAZEM	72,02	170,83	93,06	94,59	172,77	177,26	144,72	120,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Największe nakłady na budynki i budowlę ponosiły przedsiębiorstwa duże a ich udział sięgał wartości ponad 80% w całym okresie analizy. Inwestycje na budynki i budowlę realizowane przez średnie przedsiębiorstwa cechowały się nieznacznym trendem wzrostowym o stabilnym stałym poziomie.

Rysunek 62 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwacja danych dotyczących nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących budynków i budowlę cechowała się silnymi wzrostami w 2011 i 2014 roku. Począwszy od 2014 roku następowało zmniejszanie r/r wartości nowych inwestycji w budynki i budowlę. W całym okresie analizy największy udział w nowych inwestycjach w budynki i budowlę miały jednostki duże. We wszystkich klasach wielkości nastąpił wzrost nakładów na nowe budynki.

Tabela 59 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowlę w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

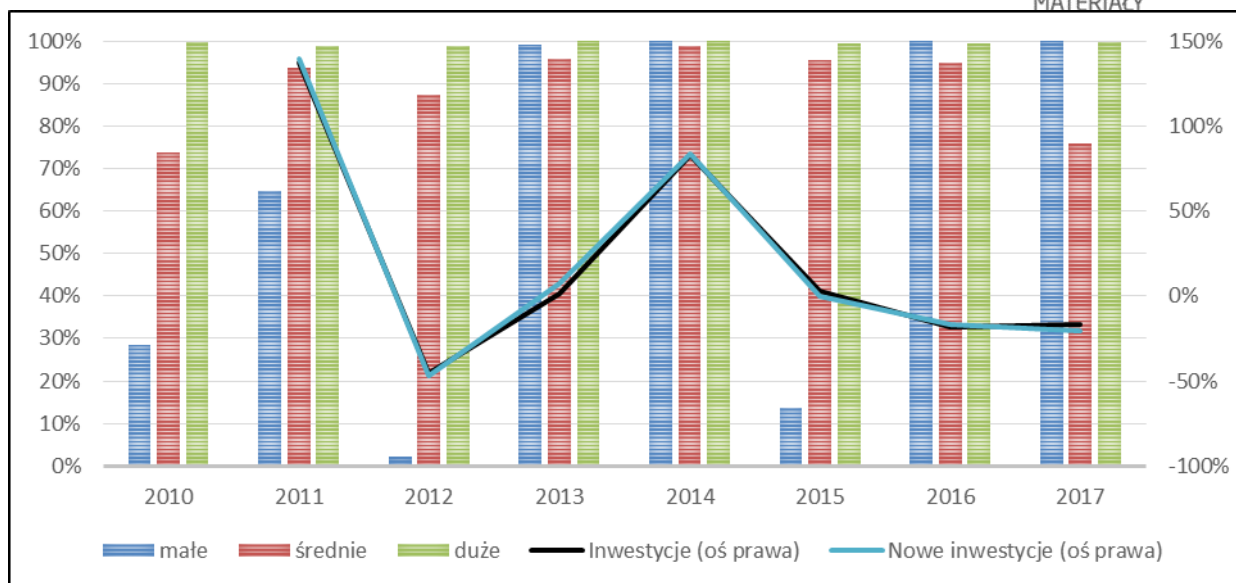
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,02	5,23	0,07	14,54	8,43	0,51	3,36	2,47
średnie	8,26	18,88	13,73	12,24	13,16	19,19	14,79	19,08
duże	60,69	141,19	73,57	67,14	151,03	152,55	125,20	92,81
RAZEM	68,97	165,30	87,37	93,92	172,63	172,24	143,36	114,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Znacząco ponad 90% ponoszonych nakładów na budynki i budowlę było ukierunkowane na nowe inwestycje bądź polepszenie istniejącego majątku trwałego. W średnich i dużych przedsiębiorstwach praktycznie cała inwestycja w budynki i budowlę stanowiła nową inwestycję, co potwierdza wysoki potencjał w tej kategorii majątku trwałego. W średnich podmiotach nakłady na nowe obiekty cechowały się nieznacznie zarysowaną tendencją wzrostową od 2013 roku. W dużych i małych przedsiębiorstwach to zróżnicowanie było znaczne i 2012 i 2015 roku w grupie małych jednostek przeznaczono na nowe inwestycje jedynie: odpowiednio 2,3% i 13,8%.

Rysunek 63 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowlę w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowlę ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia

Największe nakłady wśród przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali w województwie śląskim przeznaczono na maszyny i urządzenia techniczne. W latach 2012 i 2017 obserwowano ich zmniejszenie na poziomie ogółem oraz w dużych przedsiębiorstwach. Nakłady ponoszone przez średnie przedsiębiorstwa cechowały się wzrostem lecz na niższym poziomie niż w dużych jednostkach co skutkowało regularnym zmniejszaniem ich udziału. Wartość udziału nakładów inwestycyjnych na maszyny i urządzenia ponoszone przez małe przedsiębiorstwa kształtowała się na poziomie jednego procenta w 2017 roku.

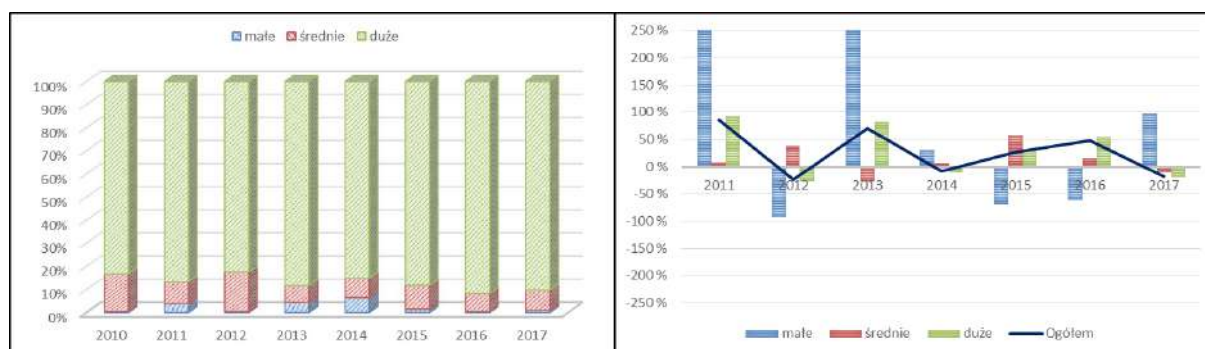
Tabela 60 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,82	14,64	1,06	22,08	29,06	8,60	3,26	6,45
średnie	33,01	35,54	49,30	35,96	37,88	59,75	68,78	61,35
duże	168,12	324,14	237,40	433,90	384,27	504,48	778,69	624,36
RAZEM	201,95	374,32	287,77	491,93	451,21	572,83	850,73	692,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury według klas wielkości przedsiębiorstw pozwala stwierdzić, że najwięcej (90%) nakładów na maszyny i urządzenia techniczne ponosiły przedsiębiorstwa duże, co stanowiło 10-cio krotnie więcej niż średnie i 100-tu krotnie niż małe. We wszystkich klasach wielkości w porównaniu do 2010 roku odnotowano wzrost wartości inwestycji na maszyny i urządzenia techniczne.

Rysunek 64 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne, poniesione przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali na terenie województwa śląskiego, przeznaczone na nowe maszyny i urządzenia zwiększyły się znacząco na przestrzeni lat 2010-2017. Wzrost wartości dotyczył wszystkich klas wielkości, a największy przyrost wartościowy dotyczył dużych przedsiębiorstw. Największe nakłady na nowe maszyny i urządzenia poniosły duże przedsiębiorstwa w 2016 roku (777,91 mln zł)

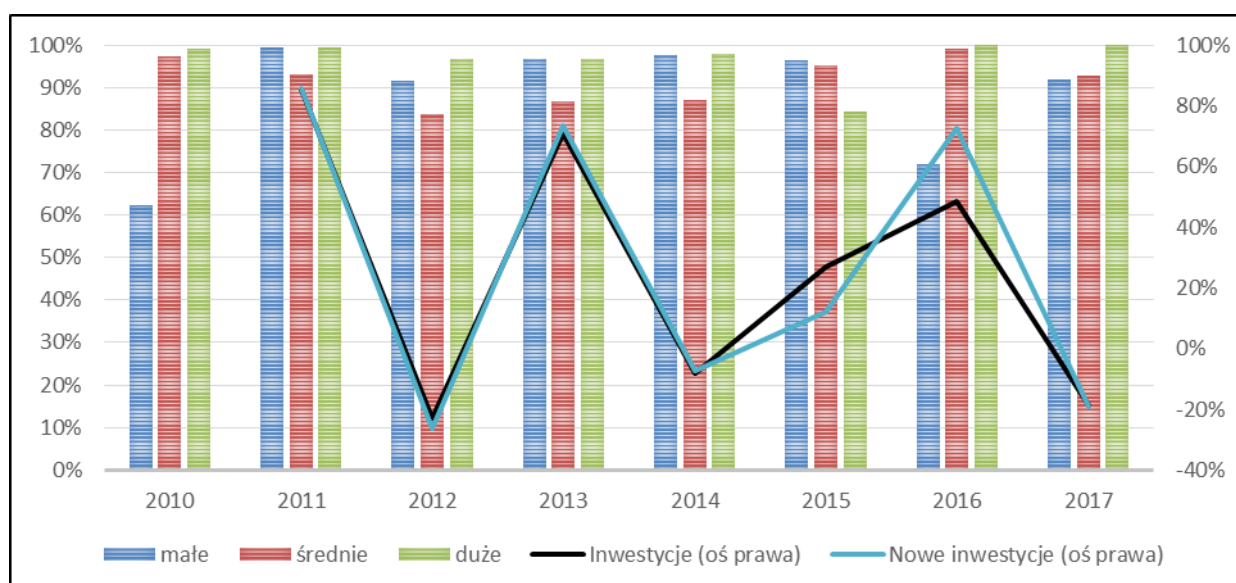
Tabela 61 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,51	14,56	0,97	21,35	28,36	8,30	2,35	5,93
średnie	32,09	33,10	41,27	31,16	33,03	56,92	68,22	56,90
duże	166,64	322,65	229,78	419,69	376,74	426,22	777,91	624,34
RAZEM	199,24	370,31	272,02	472,20	438,14	491,44	848,48	687,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Prawie 100% nakładów inwestycyjnych na maszyny i urządzenia wśród przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali stanowiło nowe inwestycje. Obserwacja danych dotyczących klas wielkości pozwala na stwierdzenie, że średnie i duże przedsiębiorstwa przeznaczają praktycznie całe nakłady na maszyny i urządzenia na nowe inwestycje. W małych przedsiębiorstwach odnotowano większe zróżnicowanie lecz za wyjątkiem 2010 i 2016 roku zawsze ponad 90% inwestowano w nowe maszyny i urządzenia. W 2016 roku wzrost r/r nowych inwestycji w maszyny i urządzenia był wyższy niż wzrost inwestycji w tą kategorię ogółem.

Rysunek 65 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na środki transportowe

Nakłady ponoszone na środki transportowe cechowały się okresem stabilizacji do 2013 roku i wzrostem kolejnych lat, a szczególnie dużym nasileniem w 2017 roku. Nakłady na tą kategorię w dużych jednostkach wyróżniały dwa okresy: 2015 i 2017 roku w których odnotowano znaczące ich wzrosty. W porównaniu do 2010 roku we wszystkich klasach wielkości zaobserwowano wzrost wartości ponoszonych nakładów inwestycyjnych na środki transportowe. W 2014 roku nastąpił wzrost inwestycji na środki transportowe we wszystkich klasach wielkości.

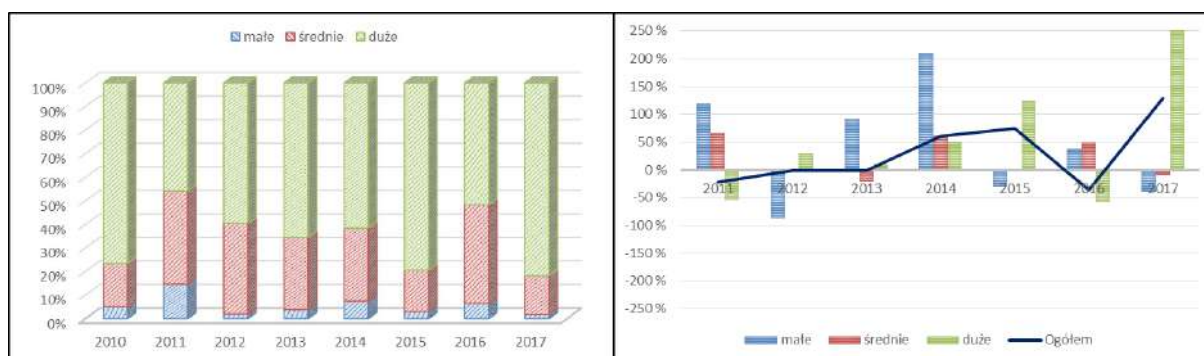
Tabela 62 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,51	1,12	0,15	0,29	0,90	0,63	0,87	0,53
średnie	1,82	3,03	2,94	2,32	3,75	3,75	5,61	5,08
duże	7,60	3,51	4,53	4,96	7,46	16,84	6,92	25,19
RAZEM	9,93	7,67	7,61	7,56	12,11	21,22	13,40	30,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W strukturze nakładów na środki transportowe według klas wielkości dominowały jednostki duże których udział w 2017 roku kształtował się na poziomie 82%. Na przestrzeni lat 2010-2017 nastąpił wzrost udziału dużych przedsiębiorstw w analizowanej kategorii i znaczące zmniejszenie udziału małych. W 2017 roku nastąpił silny wzrost nakładów na środki transportowe przez duże przedsiębiorstwa.

Rysunek 66 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe środki transportowe cechowała się zmniejszaniem do 2012 i następnie ich wzrostem do 2017 roku, za wyjątkiem 2016 roku. We wszystkich klasach wielkości w porównaniu do 2010 roku nastąpił wzrost nowych inwestycji w środki transportowe.

Tabela 63 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24

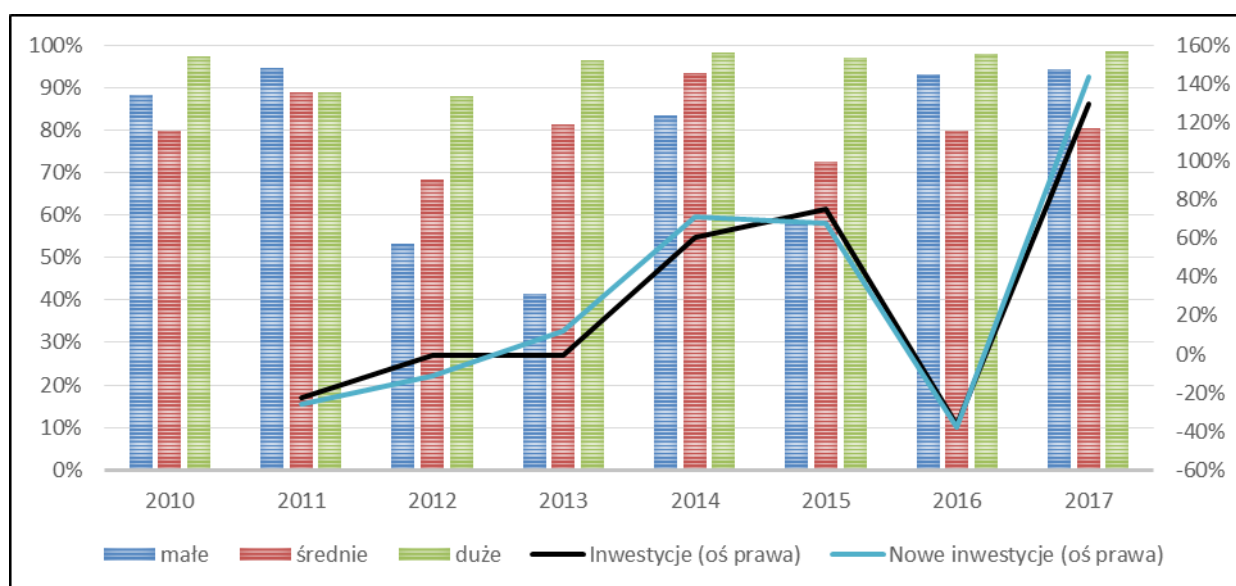
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,45	1,06	0,08	0,12	0,75	0,37	0,81	0,50
średnie	1,45	2,69	2,01	1,89	3,50	2,72	4,48	4,08
duże	7,39	3,12	3,98	4,78	7,32	16,34	6,78	24,80
RAZEM	9,28	6,86	6,07	6,78	11,58	19,43	12,07	29,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nowych inwestycji w środki transportowe początkowo malał do 2012 roku (79,7%) i następnie wzrastał do poziomu 95% całości nakładów na środki transportowe. Duże przedsiębiorstwa w zależności od okresu przeznaczały od 88% do 98% wartości nakładów na środki transportowe na nowe środki. W przedsiębiorstwach małych i średnich zróżnicowanie udziału nowych inwestycji w całości nakładów na środki transportowe było na wyższym poziomie i kształtowało się w zależności od okresu od 41% do 94% dla małych podmiotów oraz od 68% do 89% dla średnich.

Rysunek 67 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział inwestycji w nadwyżce finansowej

Analiza relacji nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metali wskazuje na jego niewielką wartość, co potwierdza niski potencjał inwestycyjnych tej grupy przedsiębiorstw. Od 2014 roku przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali w województwie śląskim przeznaczały połowę wypracowanej nadwyżki finansowej na działalność inwestycyjną. W małych przedsiębiorstwach w 2013 roku przeznaczono czterokrotnie wypracowanej nadwyżki na działalność inwestycyjną, a w dużych w 2012 roku ponad trzykrotnie jej wysokości. W pozostałych okresach wartość nakładów inwestycyjnych stanowiła jedynie część (poniżej 50%) wypracowanej nadwyżki finansowej.

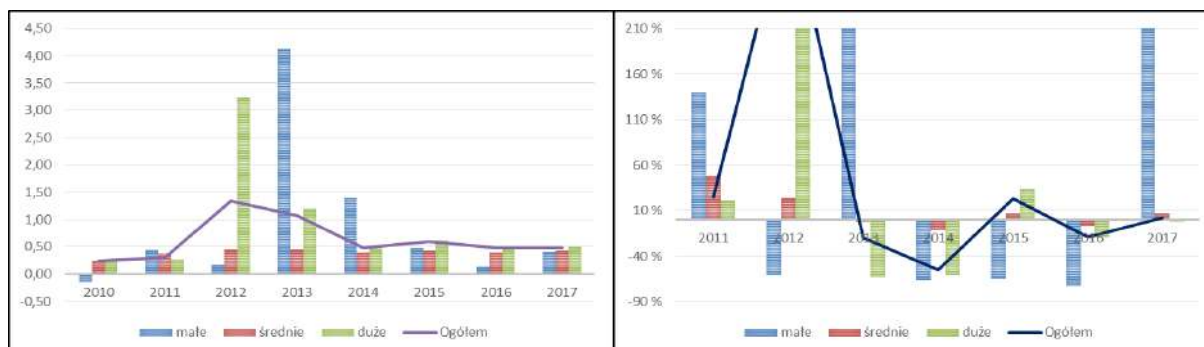
Tabela 64 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,15	0,44	0,17	4,13	1,39	0,48	0,13	0,41
średnie	0,25	0,37	0,46	0,45	0,40	0,43	0,40	0,43
duże	0,23	0,28	3,24	1,20	0,47	0,63	0,51	0,50
RAZEM	0,24	0,30	1,34	1,07	0,48	0,59	0,48	0,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Zbieżne kierunki zmian wartości wskaźnik zaobserwowano we wszystkich klasach wielkości. Większą skłonność do przeznaczania większej części wypracowanej nadwyżki finansowej zaobserwowano w dużych przedsiębiorstwach.

Rysunek 68 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział inwestycji w amortyzacji

Analiza udziału wartości inwestycji w porównaniu do wysokości odpisów amortyzacyjnych naliczonych od posiadanego majątku trwałego pokazuje jego wyraźnie zarysowaną tendencję wzrostową potwierdzając charakter prorozwojowy działalności inwestycyjnej a nie tylko odtworzeniowy. Najwyższe wartości wskaźnika zaobserwowano w małych przedsiębiorstwach w 2013 i 2014 roku stanowiąc odpowiednio: 4,2 i 3,6 krotność nakładów inwestycyjnych w stosunku do wartości odpisu amortyzacyjnego.

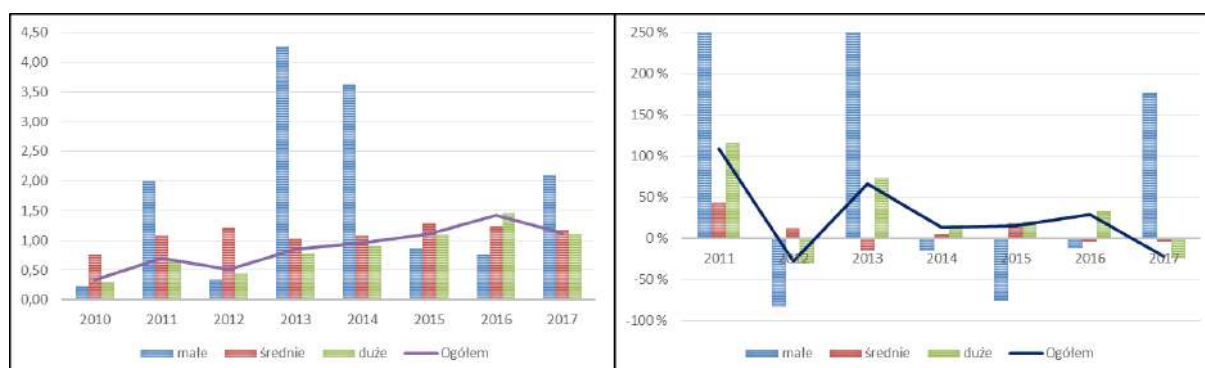
Tabela 65 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,23	2,01	0,34	4,26	3,63	0,87	0,76	2,11
średnie	0,76	1,09	1,22	1,03	1,09	1,29	1,24	1,18
duże	0,30	0,65	0,45	0,78	0,91	1,10	1,46	1,11
RAZEM	0,34	0,71	0,51	0,85	0,96	1,11	1,43	1,12

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Na przestrzeni lat 2010-2017 nastąpił silniejszy wzrost inwestycji niż wartości amortyzacji, co skutkowało wzrostem wartości analizowanego wskaźnika o 229%. Najwyższy wzrost w całym okresie analizy przedmiotowego wskaźnika dotyczył małych (+817%) i dużych (+270%) przedsiębiorstw.

Rysunek 69 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Produktywność majątku

Obserwacja danych dotyczących produktywności majątku trwałego pozwala na stwierdzenie, że na przestrzeni lat 2010-2017 w większości lat nastąpiło zmniejszenie produktywności i dopiero w 2017 odnotowano jego wzrost (o 32,84%). Najwyższe wartości wskaźnika produktywności majątku dotyczyły małych przedsiębiorstw w 2017 roku.

Tabela 66 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł)

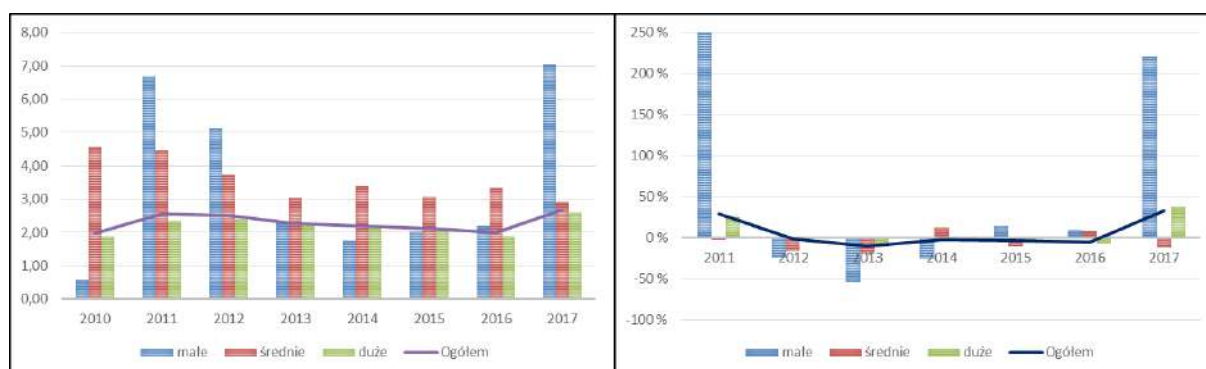
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,57	6,68	5,11	2,35	1,77	2,02	2,20	7,05
średnie	4,57	4,47	3,74	3,03	3,41	3,06	3,32	2,91
duże	1,88	2,35	2,38	2,20	2,13	2,04	1,89	2,61

RAZEM	1,97	2,55	2,51	2,26	2,20	2,12	2,01	2,67
--------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza według klas wielkości pokazuje, że w dużych przedsiębiorstwach nastąpił również wzrost o charakterze stabilnym, czego nie można powiedzieć o zaobserwowanych zmianach w małych przedsiębiorstwach, w których te zmiany są nagłe i nietrwałe. Średnie przedsiębiorstwa natomiast cechowało zmniejszenie wartości produktywności o 36% w porównaniu do 2010 roku.

Rysunek 70 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Techniczne uzbrojenie pracy

Techniczne uzbrojenie pracy uzyskane przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali na terenie województwa śląskiego cechowała stabilizacja i brak zmian na poziomie ogółem. W 2017 roku nastąpiło zmniejszenie wartości technicznego uzbrojenia pracy na poziomie ogółem o 2,86%. W klasie małych przedsiębiorstw praktycznie w całym okresie analizy następowało zmniejszenie wartości wskaźnika.

Tabela 67 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>małe</i>	0,17	0,22	0,09	0,06	0,08	0,07	0,06	0,08
<i>średnie</i>	0,12	0,11	0,11	0,11	0,11	0,13	0,13	0,13
<i>duże</i>	0,38	0,35	0,36	0,39	0,39	0,38	0,41	0,39
RAZEM	0,33	0,32	0,32	0,33	0,33	0,33	0,35	0,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Szczegółowa analiza zmian wartości wskaźnika pozwala na stwierdzenie, że od 2011 roku w małych jednostkach znacząco zmniejszyła się jego wartość (-52%), będąc pięciokrotnie niższe niż w dużych przedsiębiorstwach. Sytuacja jest znacząco odmienna niż w małych przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.

Rysunek 71 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Dotacje

Na przestrzeni lat 2010-2017 odnotowano wzrost wartości uzyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali na terenie województwa śląskiego. W 2017 roku wartość uzyskanych dotacji przez średnie i duże przedsiębiorstwa kształtowały się na zbliżonym poziomie. Od 2011 roku do 2014 roku przedsiębiorstwa pozyskiwały z roku na rok mniej dotacji i począwszy od 2015 roku nastąpił ich coroczny wzrost.

Tabela 68 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,29	3,13	0,41	0,05	0,35	0,34	0,27	0,25
średnie	5,36	3,75	3,31	3,68	4,67	5,15	7,99	6,53
duże	3,85	3,06	3,44	2,75	1,94	2,61	3,89	6,99
RAZEM	9,51	9,93	7,16	6,48	6,96	8,09	12,15	13,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury dotacji według klas wielkości przedsiębiorstw pozwala na stwierdzenie, że najniższe ich wartości obserwujemy w małych przedsiębiorstwach. Średnie przedsiębiorstwa dominowały w wartości pozyskanych środków w postaci dotacji, za wyjątkiem 2017 roku w którym to duże jednostki pozyskały ich najwięcej. Lata 2016 i 2017 cechowały się silnym wzrostem ich wartości, szczególnie po latach 2013-2014 w których uzyskano najniższy poziom dotacji.

Rysunek 72 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Inwestycje krótkoterminowe

Analiza wartości inwestycji krótkoterminowych wskazuje na jego znaczące zmniejszenie po 2010 roku za wyjątkiem 2015 roku w którym nastąpił ponowny ich wzrost, który niestety nie utrzymał się kolejnych latach analizy. Na zmniejszenie wartości realizowanych inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw zajmujących się produkcją wpływ miało znaczące jego zmniejszenie w dużych jednostkach, które zmniejszyły się o prawie 70% w porównaniu do 2010 roku. Niezależnie od zmniejszenie dotacji w dużych w przedsiębiorstwach taką samą tendencją zaobserwowano w małych i średnich.

Tabela 69 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	47,75	26,87	20,21	31,41	32,84	29,74	59,23	28,03
średnie	315,63	265,21	278,01	115,67	124,06	138,33	162,00	142,48
duże	4491,52	2378,67	1148,61	1433,68	1668,11	2719,17	1510,62	1382,54
RAZEM	4854,90	2670,74	1446,83	1580,76	1825,01	2887,23	1731,85	1553,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwacja struktury krótkoterminowych inwestycji wskazuje na dominujący w nich udział przedsiębiorstw dużych oraz brak znaczących zmian w ich strukturze. W latach 2010-2011 i 2016-2017 nastąpiło zmniejszenie na poziomie ogółem wartości inwestycji krótkoterminowych. Na przestrzeni lat 2010-2017 inwestycje krótkoterminowe zmniejszyły się o 68%, w tym w małych przedsiębiorstwach o 41%, w średnich o 54,8% i dużych o 69,2%.

Rysunek 73 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych

Obserwacja kosztów zakończonych prac badawczych i rozwojowych realizowanych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metali w województwie śląskim wskazuje na jego najwyższy poziom w 2016 roku i następnie ich zmniejszenie w 2017 roku. W małych przedsiębiorstwach nie odnotowano poniesionych nakładów na prace badawczo rozwojowe. Również w średnich jednostkach wartości przeznaczone na ten cel były znikome. Jedynie w dużych jednostkach zrealizowane były takie przedsięwzięcia, o czym świadczy prawie stu procentowy udział tej klasy przedsiębiorstw.

Tabela 70 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00
średnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,04	0,08	0,00
duże	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	30,09	46,69	29,49
RAZEM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	30,13	46,76	29,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

V. Analiza potencjału ekonomicznego i kierunków rozwoju przedsiębiorstw województwa śląskiego produkujących metalowe wyroby gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń - PKD 25

Liczba przedsiębiorstw

Obserwacja liczby przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (dział PKD 25) prowadzących działalność na terenie województwa śląskiego wskazuje na ich niedużą zmienność w całym okresie analizy, ze wskazaniem na tendencję wzrostową. Najwięcej przedsiębiorstw zajmujących się działalnością związaną z działem PKD 25 zaobserwowano w 2014 roku, do którego następował coroczny przyrost ich liczby. Począwszy od 2015 roku liczba przedsiębiorstw w relacji r/r zmniejszała się osiągając poziom 394 w 2017 roku. Wpływ na zaistniałe zmiany miały małe przedsiębiorstwa które cechowały się największym stopniem zmienności.

Tabela 71 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	188	196	226	250	274	256	257	229
średnie	125	137	138	139	142	143	142	133
duże	26	30	32	30	30	30	28	32
RAZEM	339	363	396	419	446	429	427	394

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizując liczbę przedsiębiorstw oraz ich strukturę według klas wielkości stwierdzić można, że na przestrzeni lat 2010-2017 najwięcej było małych przedsiębiorstw (58%), następnie średnich (34%) i dużych (8%). Struktura liczby przedsiębiorstw w całym okresie analizy nie uległa zmianie. Obserwacja tempa zmian w relacji r/r wskazuje wyraźnie zarysowaną tendencję spadkową tempa od 2014 roku, aż do wartości ujemnych w latach 2015-2017. W 2017 roku nastąpił wzrost jedynie dużych przedsiębiorstw (+14,29%).

Rysunek 74 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących

Obserwacja liczby pracujących w okresie od 2010 do 2017 roku pozwala na stwierdzenie, że odnotowano wzrost zatrudnienia na poziomie ogółem (+18%), przy jednoczesnym silnie zarysowanym kierunku zmniejszania r/r tempie wzrostu, aż do ujemnej jego wartości w 2016 roku. Analizując zmiany przy uwzględnieniu klas wielkości zauważyć, że największe zmniejszenia w relacji r/r dotyczyły przedsiębiorstw średnich, co skutkowało brakiem wzrostu liczby pracujących w porównaniu do 2010 roku.

Tabela 72 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	4905	5093	5645	6078	6217	6441	6268	5615
średnie	13486	14469	13846	14460	14558	14252	14168	13490
duże	13796	15586	16733	16387	16547	17946	17482	19170
RAZEM	32187	35148	36224	36925	37322	38639	37918	38275

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach zakwalifikowanych do działu PKD 25 cechowała się odmienną strukturą niż liczba tych przedsiębiorstw, gdyż duże przedsiębiorstwa posiadały największy udział (50%), następnie średnie (35%) i małe (15%). Na przestrzeni lat struktura nieznacznie zmieniła się uwidaczniając większy udział dużych przedsiębiorstw i jednocześnie zmniejszenie średnich. W porównaniu do 2010 roku w małych i dużych przedsiębiorstwach nastąpił wzrost liczby pracujących, a w średnich pozostał na niezmiennym poziomie.

Rysunek 75 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przychody ze sprzedaży produktów i usług podstawowych

Przychody ze sprzedaży osiągane przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń prowadzących swoją działalność w województwie śląskim, za wyjątkiem 2013 roku, cechowały się wzrostem r/r osiągając przyrost wartości w porównaniu do 2010 roku o 60%. Największe przyrosty r/r wartości przychodów ze sprzedaży obserwowane były w 2011 roku i dotyczyły wszystkich klas wielkości. Od 2015 roku silnie uwidoczniła tendencja zmniejszania tempa zmian r/r aż do poziomu 0.35% w 2017 roku.

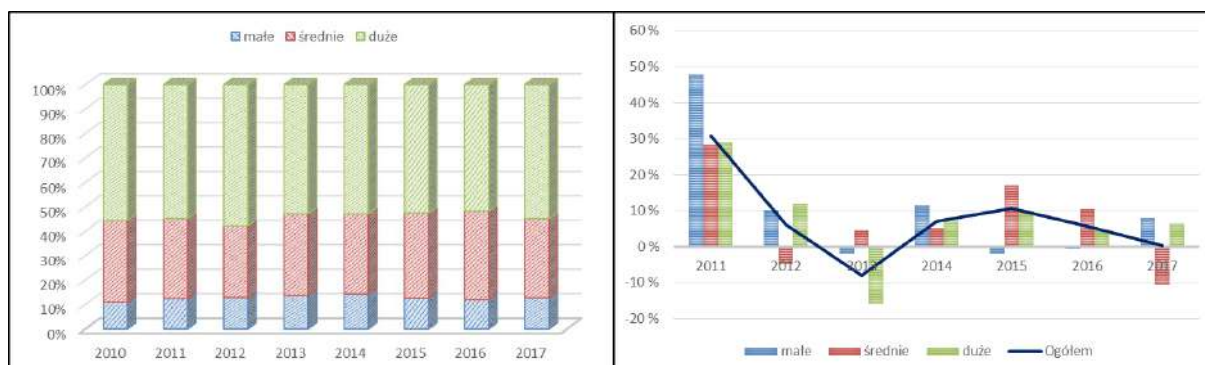
Tabela 73 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1160,02	1715,07	1887,76	1848,89	2060,71	2021,42	2008,53	2169,2
średnie	3510,28	4508,05	4286,75	4485,79	4718,39	5528,31	6102,17	5451,79
duże	5854,11	7549,39	8450,84	7102,64	7606,52	8352,49	8710,44	9259,6
RAZEM	10524,41	13772,51	14625,34	13437,33	14385,62	15902,21	16821,14	16880,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Na przestrzeni lat 2010-2017 struktura przychodów ze sprzedaży nie zmieniła się, cechując się dominacją dużych podmiotów (55%), następnie średnich (32,3%) i małych (12,85%). W całym analizowanym okresie jedynie w 2013 roku nastąpiło zmniejszenie r/r liczby pracujących na co wpłynął silny ubytek liczby pracujących w dużych przedsiębiorstwach (-15,9%). Od 2014 roku we wszystkich klasach wielkości, za wyjątkiem średnich w 2017 roku, odnotowano wzrosty liczby pracujących.

Rysunek 76 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne

Obserwacja danych dotyczących ponoszonych nakładów inwestycyjnych przez przedsiębiorstwa działu PKD 25 i prowadzących swoją działalność na terenie województwa śląskiego wskazuje na jego wzrost w 2011 roku, następnie ich zmniejszanie do 2014 roku i ponowny stopniowy wzrost do końca okresu analizy do poziomu 736,87 mln zł. Najwyższą wartość nakładów jaką poniosły analizowane przedsiębiorstwa odnotowano w 2011 roku, a w przeznaczeniu na maszyny i urządzenia w 2015 roku.

Tabela 74 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

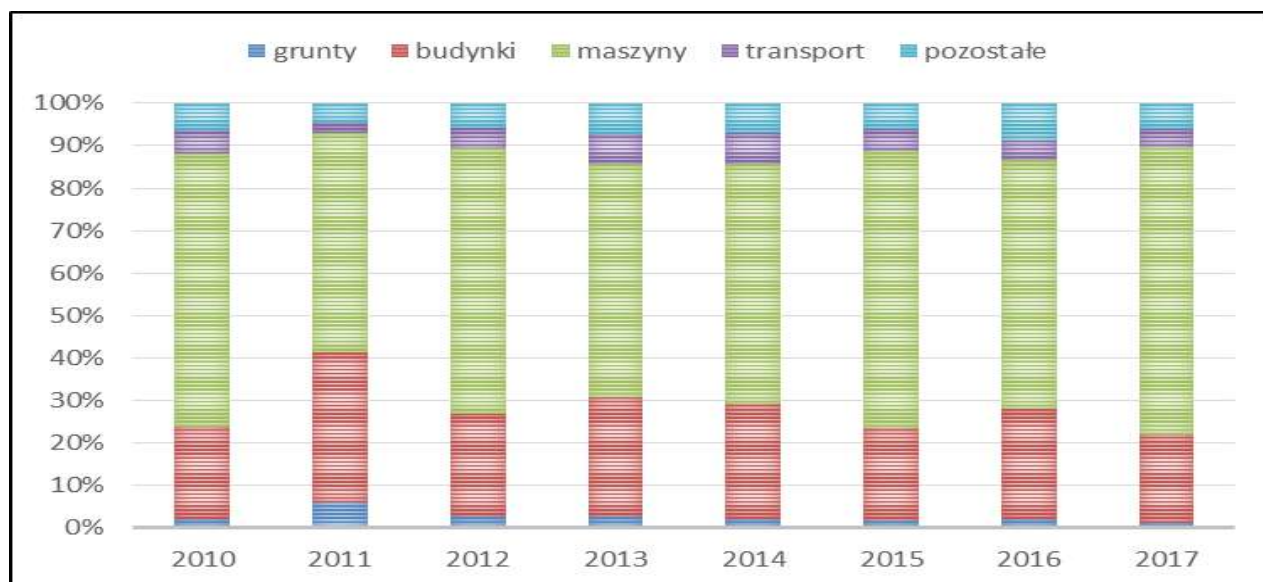
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wartość nakładów na grunty	9,41	44,65	14,73	13,45	8,48	13,01	13,53	8,71
Wartość nakładów na budynki i budowle	104,56	265,57	127,97	135,14	118,89	151,45	172,07	153,69
Wartość nakładów na maszyny i urządzenia techniczne	308,08	384,28	333,35	266,6	246,6	458,65	385,73	497,99
Wartość nakładów na środki transportowe	25,75	19,84	25,64	32,74	31,62	35,89	31,44	32,59
Wartość nakładów na pozostałe składniki majątkowe	31,31	33,49	31,4	35,57	30,03	43,22	57,61	43,89
RAZEM DZIAŁ PKD 25	479,11	747,83	533,09	483,50	435,62	702,22	660,38	736,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń najwięcej nakładów przeznaczały na maszyny i urządzenia techniczne (67,6%) i budynki i budowle (20,8%). Jedynie w 2011 roku przedsiębiorstwa zwiększyły nakłady inwestycyjne z przeznaczeniem na budynki i budowle lecz w późniejszych latach

struktura ponoszonych nakładów inwestycyjnych według ich przeznaczenia była podobna do tej z 2010 roku.

Rysunek 77 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza kierunków zmian i struktury nakładów inwestycyjnych według klas wielkości przedsiębiorstw wskazują na ich wzrost w relacji do 2010 roku we wszystkich klasach wielkości. Największy wzrost zaobserwowano w małych jednostkach (+82%) a najniższy w dużych (+42,8%). Lata 2015 i 2017 cechowały się wzrostem intensywności inwestycyjnej w średnich i dużych przedsiębiorstwach.

Tabela 75 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	34,87	56,47	60,24	64,71	55,77	51,99	90,77	63,46
średnie	145,35	174,91	143,11	206,32	172,45	242,84	194,59	246,38
duże	298,88	516,45	329,74	212,47	207,41	407,39	375,02	427,03
RAZEM	479,11	747,83	533,09	483,5	435,62	702,22	660,38	736,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Największe nakłady inwestycyjne w całym okresie analizy ponosiły przedsiębiorstwa duże (57,9% w 2017r.), następnie średnie (33,4% w 2017 r.) oraz małe (8,61% w 2017 r.), a cała struktura na przestrzeni lat 2010-2017 nie zmieniła się w znaczący sposób. W 2017 roku

jedynie w małych przedsiębiorstwach odnotowano zmniejszenie ponoszonych nakładów inwestycyjnych.

Rysunek 78 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwięcej nakładów inwestycyjnych z przeznaczaniem na nowe inwestycje ponosiły duże jednostki (10-cio krotnie więcej niż małe i dwukrotnie więcej niż średnie). Przyrost nakładów na nowe inwestycje cechował się nieznacznie wyższym tempem niż tempo wzrostu nakładów ogółem, co świadczy o proinwestycyjnej postawie tej grupy przedsiębiorstw.

Tabela 76 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

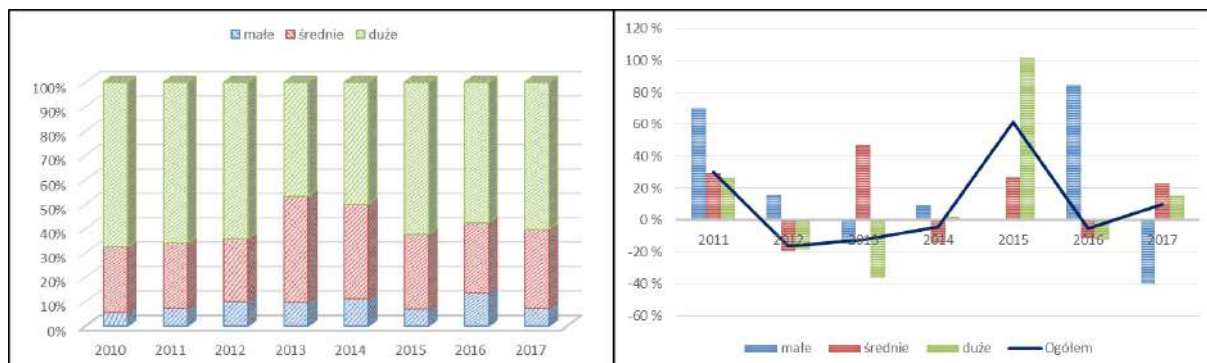
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	24,28	41,26	47,8	40,81	44,59	44,95	83,05	49,71
średnie	116,56	151,26	121,97	179,71	153,97	196,01	174,27	214,62
duże	292,78	370,96	302,73	193,59	198,15	399,42	349,78	403,37
RAZEM	433,62	563,47	472,5	414,1	396,71	640,38	607,09	667,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów inwestycyjnych z przeznaczeniem na nowe obiekty wskazuje na silne jej podobieństwo do struktury nakładów inwestycyjnych ogółem. Największy udział w strukturze nowych inwestycji przeznaczonych na obiekty majątku trwałego miały duże przedsiębiorstwa (60,41%), następnie średnie (32,14%) i małe (7,44%). W całym okresie analizy nastąpiła jej nieznaczna zmiana skutkująca zmniejszeniem udziału dużych jednostek i jednoczesnym wzrostem średnich i małych. W porównaniu do 2010 roku wzrost inwestycji na nowe obiekty wzrósł o 53,9%, a w tym małych o 104,7%, średnich o 84,1% i dużych o 37,7%.

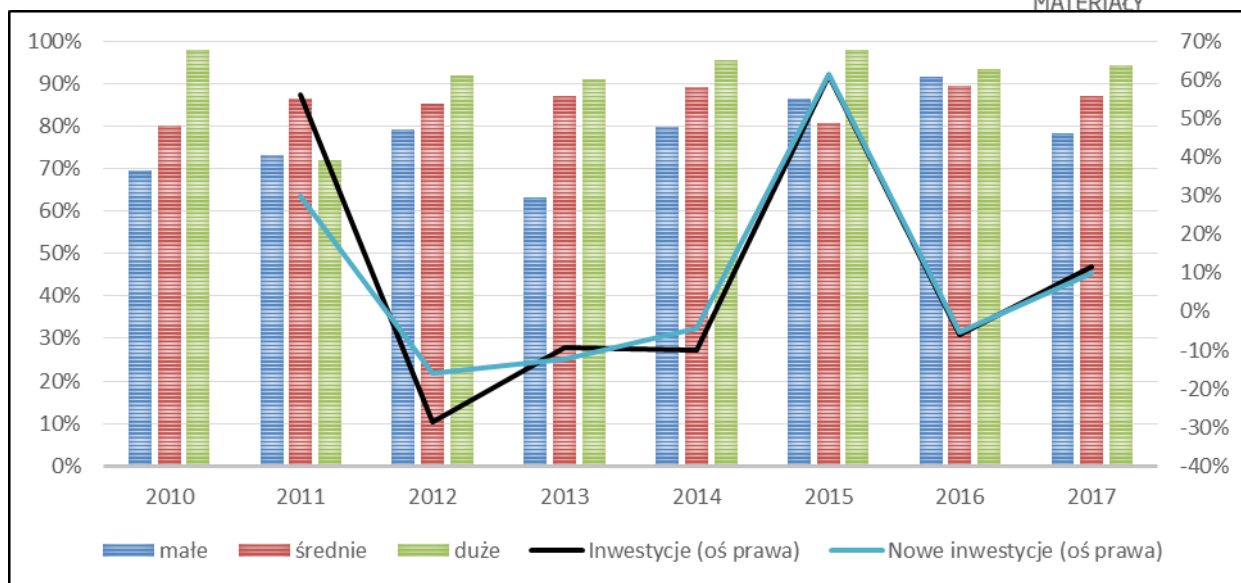
Rysunek 79 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Z wyłączeniem lat 2011-2013 przedsiębiorstwa działu PKD 25 w województwie śląskim przeznaczały ponad 90% ponoszonych nakładów inwestycyjnych na nowe inwestycje lub ulepszenie istniejących. Przyglądając się tej kategorii według klas wielkości stwierdzić można, że najwięcej na nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty i ich ulepszenie przeznaczały przedsiębiorstwa duże (ponad 90%), następnie średnie (ponad 80%) i na końcu małe. Lecz w przypadku małych jednostek udział nowych inwestycji w nakładach ogółem kształtował się na poziomie 78% w 2017r.

Rysunek 80 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na grunty

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczanych na grunty była niewielka i nie cechowała się trwałą tendencją. W 2011 roku odnotowano wysoki wzrost aktywność w tym obszarze inwestycyjnym szczególnie w dużych (+777%) i małych (+412%) przedsiębiorstwach z późniejszym ich zmniejszeniem do poziomu zbliżonego do 2010 roku.

Tabela 77 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,62	8,31	3,85	5,63	2,45	0,52	1,7	1,81
średnie	4,34	6,15	5,12	2,6	2,85	8,24	6,93	1,7
duże	3,44	30,19	5,76	5,22	3,18	4,26	4,9	5,21
RAZEM	9,41	44,65	14,73	13,45	8,48	13,01	13,53	8,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Silna aktywność zmian miała swoje odzwierciedlenie które zostało uwidocznione w strukturze nakładów przeznaczonych na tą kategorię według klas wielkości. Na przestrzeni lata 2010-2017 nastąpił wzrost znaczenia dużych jednostek w tej kategorii nakładów oraz zmniejszenie średnich.

Rysunek 81 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne przeznaczane na zakup nowych gruntów stanowiły niskie wartości w żadnym okresie nie przekraczając dla całego działu PKD 500 tys. zł, co przy nakładach ogółem na poziomie 747 mln zł stanowiło mniej niż 1%. Dodatkowo w całym okresie analizy struktura cechował się silną jej zmiennością i brakiem określonego kierunku zmian.

Tabela 78 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0	0	0,28	0,03	0,08	0	0	0,09
średnie	0,31	0,05	0,15	0	0,01	0,01	0,1	0,13
duże	0,01	0	0	0	0	0	0	0,04
RAZEM	0,32	0,05	0,43	0,03	0,09	0,01	0,1	0,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analizując strukturę według klas wielkości stwierdzić można, że najczęściej na nowe grunty przeznaczają średnie przedsiębiorstwa i małe, lecz udział w tej kategorii kształtował się maksymalnie na poziomie nieznacznie ponad 7%. Głównie w zakup nowych gruntów inwestowały średnie przedsiębiorstwa działu PKD 25.

Rysunek 82 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

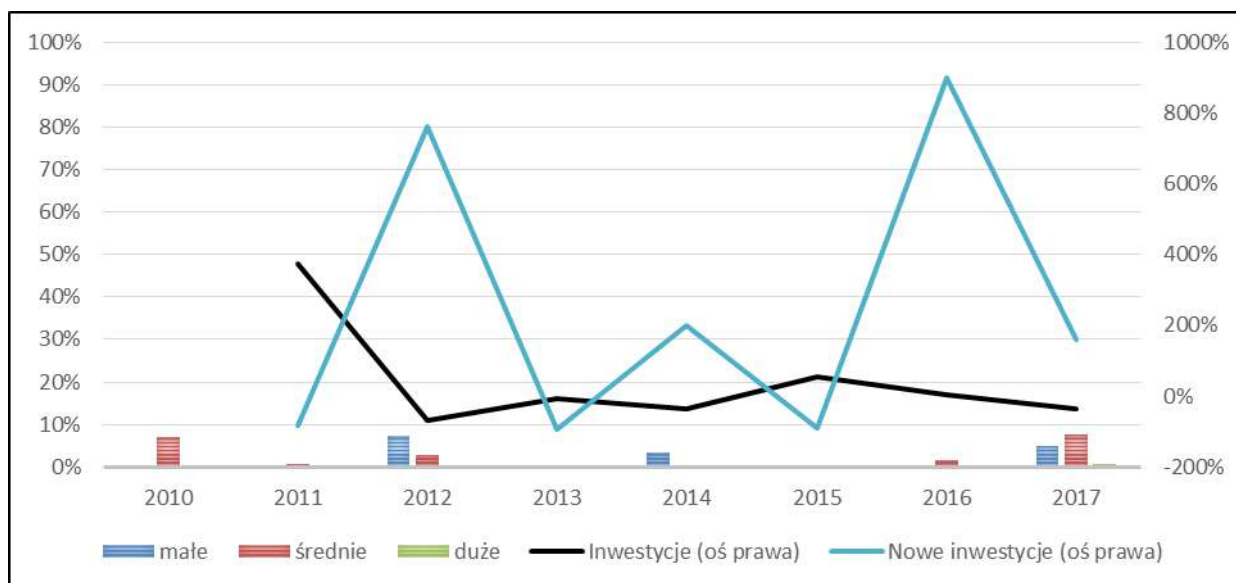

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W całym okresie analizy nieznaczne wartości zostały przeznaczane na zakup nowych gruntów bądź ulepszenie istniejących a ich udział w nakładach na tą kategorię stanowił maksymalnie 3,4% w 2010 i 2,99% w 2017 roku, a tempo zmian ze względu na niskie wartości cechowało się wysokimi poziomami i dużą zmiennością.

Rysunek 83 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na budynki i budowlę

Znacznie więcej środków przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych przeznaczały na budynki i budowlę niż na zakup gruntów bądź ich ulepszenie. Znaczący wzrost nakładów na budynki i budowlę poniesiono w 2011 roku we wszystkich klasach przedsiębiorstw, przy czym w małych przedsiębiorstwach wzrósł o 237% a w dużych o 156%. W późniejszych latach analizy nie wyodrębniono nakreślonego trendu zmian, którym cechowałyby się nakłady inwestycyjne ponoszone przez przedsiębiorstwa zakwalifikowane do działu PKD 25.

Tabela 79 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowlę w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	7,02	23,69	22,93	20,34	23,49	17,61	42,24	21,2
średnie	26,21	59,17	29,52	41,11	42,33	52,9	46,32	47,06
duże	71,33	182,71	75,53	73,69	53,08	80,95	83,52	85,43
RAZEM	104,56	265,57	127,97	135,14	118,89	151,45	172,07	153,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury ponoszonych nakładów inwestycyjnych wskazuje, jednoznaczną dominację w całym okresie analizy dużych przedsiębiorstw (55,6% w 2017 r.) oraz rosnący udział

małych przedsiębiorstw (z 6,7% do 13,8%). W całym okresie analizy zmniejszyło się znaczenie dużych przedsiębiorstw (z 68,2% do 55,6%) a wzrosło małych (z 6,71% do 13,8%) i średnich (z 25,1% do 30,6%). W całym okresie analizy nastąpił wzrost nakładów ponoszonych budynki i budowlę na poziomie działu (+46,9%) oraz we wszystkich klasach wielkości (małe: +201,9%; średnie: +79,5%; duże: 19,7%)

Rysunek 84 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza wartości nakładów poniesionych na zakup nowych bądź ulepszenie istniejących budynków i budowli w województwie śląskim zaobserwować można ich wzrost oraz największy udział przedsiębiorstw dużych (60,4%). W 2017 roku odnotowano zmniejszenie o 17% nakładów na nowe budynki i budowlę przy jednoczesnym zmniejszeniu nakładów na tą kategorię jedynie o 10%, na co wpłynęło 64% zmniejszenie nakładów na nowe budynki i budowlę poniesione przez małe przedsiębiorstwa.

Tabela 80 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	4,36	20,62	20,8	7,99	21,42	16,95	39,63	14,32
średnie	22,25	53,19	25,46	33,16	35,54	36,11	40,25	38,47
duże	70,42	76,51	74,42	69,69	52,28	78,78	80,81	80,63
RAZEM	97,03	150,32	120,69	110,84	109,24	131,85	160,68	133,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury nakładów inwestycyjnych ponoszonych na nowe budynki i budowlę cechowała się stabilną, jednokierunkową zmianą. Na przestrzeni lata 2010-2017 wzrosło znaczenie w nowych inwestycjach na budynki i budowlę średnich (z 22,9% do 28,8%) i małych (z 4,49% do 10,7%) przedsiębiorstw i jednocześnie zmniejszył się udział dużych jednostek o 12,2%. Nowe inwestycje w budynki i budowlę zwiększyły się o 37,5%, przy czym

inwestycje realizowane przez małe jednostki o 228,4%, przez średnie o 42,9% i duże jedynie o 14,5%.

Rysunek 85 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza udziału nowych inwestycji na budynki i budowle w porównaniu do inwestycji na tą kategorię ogółem pozwala na stwierdzenie, że w 2011 roku jedynie 56,6% przeznaczono na nowe inwestycje. W pozostałych latach przeznaczano około 90% całości inwestycji na budynki i budowle na nowe inwestycje. W dużych przedsiębiorstwach, za wyjątkiem 2011 roku, przeznaczano ponad 90% nakładów na budynki i budowle na nowe obiekty. W średnich przedsiębiorstwach udział nowych inwestycji kształtował się na podobnym poziomie w całym okresie analizy i zawsze kształtował się powyżej 80%.

Rysunek 86 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na maszyny i urządzenia

Największe nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych w województwie śląskim były skierowane na maszyny i urządzenia, co ma potwierdzenie w zaobserwowanych wartościach. Wartość nakładów na maszyny i urządzenia jakie zostały przeznaczane na maszyny i urządzenia cechowały się w całym okresie analizy wzrostem wartości, a w porównaniu do 2011 roku wzrosły o 61,4%. W każdej obserwowanej klasie wielkości przedsiębiorstw działu PKD 25 odnotowano wzrost wartości poniesionych nakładów inwestycyjnych w całym okresie analizy. Lata 2011, 2015 i 2017 cechowały się wzmożeniem intensywności inwestycyjnej analizowanej grupy przedsiębiorstw, a w szczególności przedsiębiorstw dużych i średnich. Największe wzrosty wartości odnotowano w 2015 roku we wszystkich klasach wielkości (małe: +16,38%; średnie +47,30%; duże 131,40%).

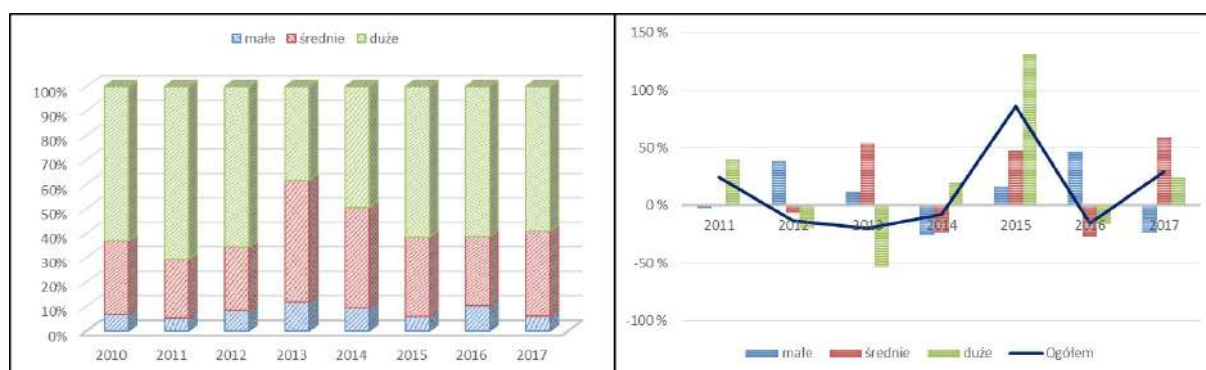
Tabela 81 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	20,87	20,38	28,16	31,45	23,45	27,29	40,09	30,53
średnie	92,89	92,4	86,42	132,94	101,07	148,88	108,95	173,1
duże	194,31	271,5	218,77	102,21	122,08	282,49	236,69	294,36
RAZEM	308,08	384,28	333,35	266,6	246,6	458,65	385,73	497,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwięcej nakładów na maszyny i urządzenia ponosiły duże przedsiębiorstwa (59%) oraz średnie (35%), a w całym okresie analizy struktura nie uległa znaczącej zmianie. W latach 2013 i 2014 odnotowano silną aktywność w obszarze inwestycyjnych z przeznaczeniem na maszyny i urządzenia wśród średnich przedsiębiorstw. Rok 2015 był okresem w którym silnym wzrostem aktywności inwestycyjnej cechowały się przedsiębiorstwa wszystkich klas wielkości.

Rysunek 87 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Podobny przebieg zmienności, jak miało to miejsce w nakładach na maszyny i urządzenia ogółem, zaobserwowano w wartości inwestycji ponoszonych na zakup nowych i ulepszenie istniejących maszyn i urządzeń technicznych. W całym okresie analizy obserwowany był silniejszy wzrost wartości nowych inwestycji przeznaczonych na zakup nowych maszyn i urządzeń niż wzrost inwestycji przeznaczonych na tą kategorię.

Tabela 82 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	16,72	17,31	22,11	27,35	18,58	22,73	37,93	27,05
średnie	73,8	82,58	76,24	120	93,72	128,74	103,32	152,7
duże	193,54	263,88	199,45	96,11	117,63	281,72	219,89	280,82
RAZEM	284,06	363,77	297,81	243,46	229,93	433,19	361,14	460,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Znacząco ponad 90% nakładów na maszyny i urządzenia poniesionych na maszyny i urządzenia przedsiębiorstwa zakwalifikowane do działu PKD 25 przeznaczały na nowe zakupy. Prawie całość nakładów inwestycyjnych na maszyny i urządzenia duże

przedsiębiorstwa przeznaczały na nowe inwestycje, natomiast średnie i małe przedsiębiorstwa przeznaczały ponad 80% wartości nakładów na nowe inwestycje.

Rysunek 88 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Nakłady inwestycyjne na środki transportowe

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczanych na środki transportowe stanowiła znacznie niższą wartość niż wartość środków przeznaczanych na maszyny i urządzenia i na przestrzeni 8 lat ich wartość nieznacznie wzrosła. Obserwacja tempa zmian wartości nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe pozwala na stwierdzenie, że cechują się one od 2012 roku wyraźnym trendem zmniejszania tempa aż do wartości ujemnych w 2014 i 2016 roku.

Tabela 83 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	3,62	2,61	3,75	4,56	5,11	4,16	5,08	4,57
średnie	12,88	8,13	11,37	15,16	13,96	17,57	12,77	14,89
duże	9,25	9,1	10,52	13,02	12,56	14,16	13,59	13,13
RAZEM	25,75	19,84	25,64	32,74	31,62	35,89	31,44	32,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwięcej środków inwestycyjnych na środki transportowe przeznaczały przedsiębiorstwa średnie, co w 2017 roku stanowiło 46% całości nakładów poniesionych przez

przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń w województwie śląskim. Struktura nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe kształtowała się na niezamienionym poziomie przez cały okres analizy. Analiza przebiegu tempa zmian wskazuje na nieznaną postępujący trend malejący jego wartości począwszy od 2013 roku.

Rysunek 89 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Wartość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych środków transportowych podobnie jak wartość nakładów na środki transportowe cechował wzrost ich w całym okresie analizy z najwyższą ich wartością w 2015 roku. Największy udział w nowych inwestycjach w środki transportowe miały przedsiębiorstwa średnie, które stanowiły prawie połowę inwestycji w ten obszar. Analiza tempa zmian wskazuje na większe tempo wzrostu nakładów z przeznaczaniem na nowe środki transportowe niż na tą kategorię ogółem.

Tabela 84 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	2,16	1,87	3,11	3,72	3,31	2,93	3,97	3,00
średnie	11,43	6,49	9,52	12,44	12,49	16,60	11,73	13,75
duże	8,28	7,68	9,84	10,01	11,92	13,57	13,37	13,00
RAZEM	21,88	16,04	22,47	26,17	27,72	33,10	29,07	29,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Obserwując udział nowych inwestycji w nakładach na dana kategorię ogółem zaobserwować można że najwięcej środków na nowe inwestycje przeznaczały przedsiębiorstwa duże i średnie w których dodatkowo odnotowano wzrost wartości udziału. W małych przedsiębiorstwach maksymalnie 83% w 2012 roku przeznaczyły na zakup nowych środków

transportowych, a w pozostałych latach udział nowych inwestycji kształtował się pomiędzy 60-80%.

Rysunek 90 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej

Analiza udziału przeznaczanych środków finansowych na inwestycje w porównaniu do wygenerowanej nadwyżki finansowej przez przedsiębiorstwa wskazuje że w zależności od okresu przeznaczano poniżej połowy zysku na inwestycje, za wyjątkiem 2011 i 2017 roku w których wartość ta wyniosła odpowiednio: 0,58 i 0,59.

Tabela 85 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,34	0,42	0,66	0,56	0,28	0,27	0,47	0,33
średnie	0,52	0,44	0,42	0,45	0,39	0,54	0,34	0,59
duże	0,48	0,69	0,40	0,32	0,28	0,48	0,43	0,66
RAZEM	0,48	0,58	0,43	0,39	0,31	0,47	0,40	0,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Najwyższy efekt reinwestowania zysku posiadają duże i średnie przedsiębiorstwa. Od 2014 roku obserwujemy wyraźnie nakreślony trend wzrostowy szczególnie obserwowalny w średnich i dużych przedsiębiorstwach.

Tabela 86 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji

Analiza porównawcza wartości nakładów inwestycyjnych do wysokości odpisów amortyzacyjnych wskazuje, że jedynie w 2013 i 2014 roku nakłady inwestycyjne ponoszone przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń na terenie województwa śląskiego były niższe niż wartość amortyzacji. W pozostałych latach przedsiębiorstwa działu PKD 25 więcej środków przeznaczały na nakłady inwestycyjne w środki trwałe niż wynikało to z odpisów amortyzacyjnych.

Tabela 87 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,03	1,73	1,35	1,40	1,08	1,05	1,78	1,27
średnie	1,11	1,25	1,00	1,03	1,01	1,36	1,03	1,39
duże	1,54	2,18	1,21	0,84	0,86	1,67	1,44	1,51
RAZEM	1,33	1,83	1,16	0,97	0,94	1,48	1,32	1,44

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Od 2014 roku obserwowany jest wzrost analizowanej miary co świadczy o proinwestycyjnej działalności analizowanej grupy przedsiębiorstw województwa śląskiego. Lata 2012-2014 cechowały się zmniejszeniem wartości wskaźnika we wszystkich klasach wielkości, a w szczególności w dużych przedsiębiorstwach.

Rysunek 91 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Produktywność majątku trwałego

Analiza wartości miary produktywności majątku trwałego wskazuje, że pomimo wzrostu wartości nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na składniki majątku trwałego nie odnotowano wzrostu jego produktywności. Wartość osiąganych przychodów ze sprzedaży stanowi w całym okresie ponad trzykrotność posiadanego majątku trwałego w całym okresie analizy. Najwyższy poziom produktywności majątku posiadały małe przedsiębiorstwa w których wartość osiąganych przychodów była czterokrotnie wyższa niż wartość posiadanego majątku trwałego. Wartość produktywności majątku w średnich przedsiębiorstwach kształtowała się na poziomie nieznacznie wyższym niż w dużych.

Tabela 88 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	4,33	5,02	4,03	3,63	4,40	4,15	3,76	4,44
średnie	3,21	3,58	3,82	3,13	3,03	3,30	3,43	3,35
duże	2,87	2,81	2,85	2,85	2,96	3,07	2,85	2,76
RAZEM	3,10	3,22	3,21	3,03	3,13	3,26	3,14	3,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W całym okresie analizy, w żadnej klasie wielkości jak również na poziomie ogółem, nie wyodrębniono tendencji zmian, która pozwoliłaby wskazać kierunek zmian badanej miary. W latach 2016 i 2017 tempo zmian wartości wskaźnika cechowało się ujemnymi wartościami, wskazując na zmniejszenie poziomu produktywności majątku.

Rysunek 92 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Techniczne uzbrojenie pracy

Analiza technicznego uzbrojenia pracy wskazuje na wzrost wartości wskaźnika, pokazując wyższe tempo wzrostu majątku trwałego niż liczby pracujących w analizowanej grupie przedsiębiorstw. Najwyższe wartości technicznego uzbrojenia pracy cechowały jednostki duże w których wartość jego była dwukrotnie wyższa niż w małych przedsiębiorstwach.

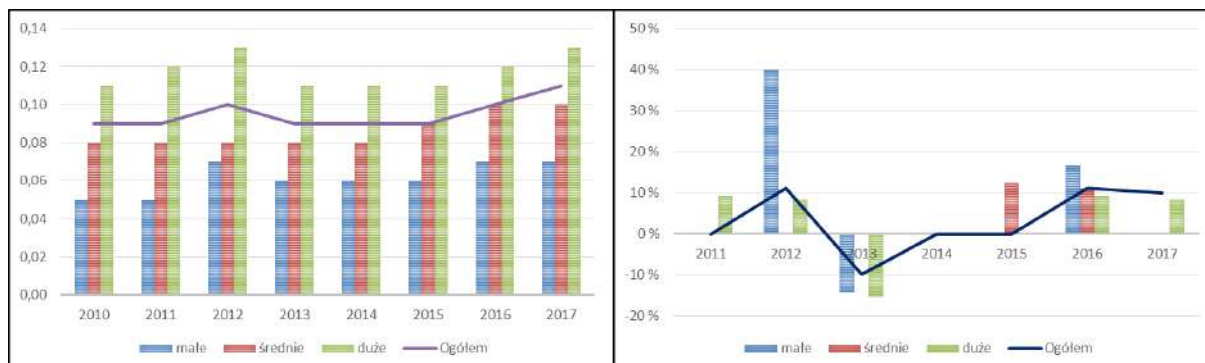
Tabela 89 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	0,05	0,05	0,07	0,06	0,06	0,06	0,07	0,07
średnie	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,09	0,10	0,10
duże	0,11	0,12	0,13	0,11	0,11	0,11	0,12	0,13
RAZEM	0,09	0,09	0,10	0,09	0,09	0,09	0,10	0,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

W porównaniu do 2010 roku wartość technicznego uzbrojenia pracy dla przedsiębiorstw działu PKD 25 wzrosła o 22%, gdzie w małych wzrost był na poziomie 40%, w średnich 25% i w dużych 18%. Od 2015 roku zaobserwowano wyraźną tendencję wzrostową technicznego uzbrojenia pracy, nakreśloną również we wszystkich klasach wielkości.

Rysunek 93 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Dotacje

Wartość pozyskanych dotacji w przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń na przestrzeni lat 2010-2017 wzrosła o 210%. We wszystkich klasach wielkości analizowanej grupy przedsiębiorstw odnotowano silny wzrost wartości pozyskanych dotacji, a najwyższy wzrost dotyczył grupy małych przedsiębiorstw (+595%).

Tabela 90 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	1,27	2,38	2,79	3,65	9,51	4,25	4,42	8,83
średnie	8,77	9,73	10,92	13,61	16,53	18,53	26,27	22,80
duże	1,99	3,99	5,94	6,58	5,77	6,85	4,36	5,71
RAZEM	12,02	16,10	19,65	23,84	31,81	29,64	35,05	37,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury pozyskanych dotacji według klas wielkości przedsiębiorstw wskazuje na największy udział średnich przedsiębiorstw 61% w 2017 roku, następnie małych (23,6%) i dużych (15,4%). W całym okresie analizy największy udział w pozyskiwanych dotacjach miały jednostki średnie.

Rysunek 94 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Inwestycje krótkoterminowe

Obserwacja zmian wartości zrealizowanych inwestycji krótkoterminowych pokazuje znaczący wzrost ich wartości, szczególnie od 2012 roku. Największe inwestycje krótkoterminowe poniosły duże przedsiębiorstwa których wartość była dwukrotnie wyższa niż średnich i prawie pięciokrotnie wyższa niż w małych. We wszystkich klasach wielkości w porównaniu do 2010 roku odnotowano wzrost wartości ponoszonych krótkoterminowych nakładów inwestycyjnych, przy czym największy wzrost zaobserwowano w średnich przedsiębiorstwach.

Tabela 91 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	116,36	111,68	137,07	166,03	187,54	227,51	231,25	181,48
średnie	177,37	269,38	233,48	244,37	270,74	453,23	452,25	455,97
duże	527,68	712,78	485,19	478,29	443,31	750,60	670,65	892,23
RAZEM	821,41	1093,84	855,74	888,69	901,60	1431,34	1354,15	1529,67

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Analiza struktury inwestycji krótkoterminowych potwierdza największy udział dużych przedsiębiorstw, a na przestrzeni lat nastąpiło nieznaczne zmniejszenie udziału ich wartości (z 64,2% do 58,3%). Rok 2015 cechował się silną skłonnością inwestycyjną na poziomie krótkoterminowych we wszystkich klasach wielkości. We wszystkich latach analizy za wyjątkiem 2012 i 2016 roku zwiększano wartość krótkoterminowych nakładów inwestycyjnych.

Rysunek 95 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych

Analiza poniesionych kosztów związanych z prowadzoną działalnością badawczą i rozwojową wskazuje na utrzymujący się stały poziom wartości ponoszonych kosztów w poszczególnych latach analizy. W 2017 roku nieznacznie zmniejszyły się koszty prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przez przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (zmniejszenie r/r o 7%). Małe przedsiębiorstwa w analizowanym okresie nie poniosły kosztów związanych z działalnością badawczo-rozwojową. Wśród przedsiębiorstw zajmujących się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń zlokalizowanych na terenie województwa śląskiego największe nakłady poniosły przedsiębiorstwa duże, co stanowiło 99% wartości nakładów całego działu PKD 25 w województwie śląskim.

Tabela 92 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
małe	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	0,00	0,00	0,00
średnie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	1,00	1,53	0,09
duże	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	6,32	5,75	6,71
RAZEM	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	7,11	7,27	6,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych GUS w Warszawie, Pont Info w Warszawie.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w szt.).....	5
Tabela 2 Udział liczby przedsiębiorstw województwa śląskiego w liczbie przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w %).....	7
Tabela 3 Liczba pracujących w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w tys. os.).....	8
Tabela 4 Udział liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego w liczbie pracujących przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %).....	10
Tabela 5 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów oraz według klas ich wielkości w latach 2010 – 2017 (w mln zł).....	11
Tabela 6 Udział przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego w przychodach ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %).....	13
Tabela 7 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw województwa śląskiego w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw w Polsce według wybranych działów PKD oraz według klas ich wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %).....	14
Tabela 8 Udział nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego w nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw ogółem wybranych działów PKD według klas wielkości w Polsce w latach 2010 – 2017 (w %).....	15
Tabela 9 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22.....	17
Tabela 10 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 22.....	18
Tabela 11 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 22.....	19
Tabela 12 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	20
Tabela 13 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	22
Tabela 14 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	23
Tabela 15 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	25
Tabela 16 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	26
Tabela 17 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowle w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22...27	27

Tabela 18 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	28
Tabela 19 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	30
Tabela 20 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	31
Tabela 21 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.33	
Tabela 22 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22.....	34
Tabela 23 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł).....	36
Tabela 24 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł).....	37
Tabela 25 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł).....	38
Tabela 26 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w zł/zł).....	39
Tabela 27 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł).....	40
Tabela 28 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł).....	41
Tabela 29 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 22 (w mln zł) .	42
Tabela 30 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23.....	43
Tabela 31 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 23.....	44
Tabela 32 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 23.....	45
Tabela 33 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	46
Tabela 34 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	47
Tabela 35 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	48
Tabela 36 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	50

Tabela 37 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	51
Tabela 38 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowle w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23...	52
Tabela 39 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	53
Tabela 40 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	54
Tabela 41 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	55
Tabela 42 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.	57
Tabela 43 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 23.....	58
Tabela 44 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł).....	59
Tabela 45 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł).....	60
Tabela 46 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł).....	61
Tabela 47 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w zł/zł).....	62
Tabela 48 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł).....	63
Tabela 49 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł).....	64
Tabela 50 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 23 (w mln zł).....	65
Tabela 51 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24.....	66
Tabela 52 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 24.....	67
Tabela 53 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 24.....	68
Tabela 54 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 24.....	69
Tabela 55 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	70

Tabela 56 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	72
Tabela 57 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	73
Tabela 58 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowle w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24...	74
Tabela 59 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	74
Tabela 60 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	76
Tabela 61 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	76
Tabela 62 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	78
Tabela 63 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	78
Tabela 64 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł).....	80
Tabela 65 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł).....	81
Tabela 66 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł).....	81
Tabela 67 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w zł/zł).....	82
Tabela 68 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł).....	83
Tabela 69 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł).....	84
Tabela 70 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 24 (w mln zł).....	85
Tabela 71 Liczba przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25.....	86
Tabela 72 Liczba pracujących w przedsiębiorstwach według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (tys. os.) – dział PKD 25.....	87
Tabela 73 Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł) – dział PKD 25.....	88
Tabela 74 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według obszarów inwestycyjnych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	89

Tabela 75 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	90
Tabela 76 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	91
Tabela 77 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na grunty w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	93
Tabela 78 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	94
Tabela 79 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na budynki i budowle w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 22...	95
Tabela 80 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	96
Tabela 81 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na maszyny i urządzenia techniczne w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	98
Tabela 82 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	99
Tabela 83 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na środki transportowe w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25	100
Tabela 84 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczone na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	101
Tabela 85 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)...	102
Tabela 86 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł)...	103
Tabela 87 Udział nakładów inwestycyjnych w amortyzacji przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł).....	103
Tabela 88 Produktywność majątku trwałego przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł).....	104
Tabela 89 Techniczne uzbrojenie pracy przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w zł/zł).....	105
Tabela 90 Wartość pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł).....	106
Tabela 91 Inwestycje krótkoterminowe przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł).....	107
Tabela 92 Koszty zakończonych prac badawczych i rozwojowych przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 – dział PKD 25 (w mln zł)	108

Spis rysunków

Rysunek 1 Tempo zmian liczby przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)	6
Rysunek 2 Tempo zmian liczby pracujących w przedsiębiorstwach w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)	9
Rysunek 3 Tempo zmian przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)	12
Rysunek 4 Tempo zmian nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w Polsce i w województwie śląskim według wybranych działów PKD w latach 2010-2017 (w %)	15
Rysunek 5 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	18
Rysunek 6 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	19
Rysunek 7 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	20
Rysunek 8 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22	21
Rysunek 9 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	22
Rysunek 10 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	23
Rysunek 11 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	24
Rysunek 12 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	25
Rysunek 13 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	26
Rysunek 14 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22	27

Rysunek 15 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	28
Rysunek 16 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	29
Rysunek 17 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	30
Rysunek 18 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	31
Rysunek 19 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22.....	32
Rysunek 20 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	33
Rysunek 21 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22.....	34
Rysunek 22 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 22.....	35
Rysunek 23 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	36
Rysunek 24 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22.....	37
Rysunek 25 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22.....	38
Rysunek 26 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22.....	39

Rysunek 27 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel prawy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 22.....	40
Rysunek 28 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	41
Rysunek 29 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 22.....	42
Rysunek 30 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	43
Rysunek 31 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	44
Rysunek 32 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	45
Rysunek 33 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23.....	47
Rysunek 34 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	48
Rysunek 35 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	49
Rysunek 36 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23. .	49
Rysunek 37 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	50
Rysunek 38 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23. .	51
Rysunek 39 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	52
Rysunek 40 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	53

Rysunek 41 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	54
Rysunek 42 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	55
Rysunek 43 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23.....	56
Rysunek 44 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	56
Rysunek 45 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23.....	57
Rysunek 46 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 23.....	58
Rysunek 47 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	59
Rysunek 48 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23.....	60
Rysunek 49 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23.....	61
Rysunek 50 Produktyność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23.....	62
Rysunek 51 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel prawy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23.....	63
Rysunek 52 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	64

Rysunek 53 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 23.....	65
Rysunek 54 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	66
Rysunek 55 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	67
Rysunek 56 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	68
Rysunek 57 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24.....	70
Rysunek 58 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	71
Rysunek 59 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 24.....	71
Rysunek 60 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	72
Rysunek 61 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24. .	73
Rysunek 62 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	74
Rysunek 63 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	75
Rysunek 64 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	76
Rysunek 65 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	77

Rysunek 66 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 24.....	78
Rysunek 67 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	79
Rysunek 68 Udział nakładów inwestycyjnych w nadwyżce finansowej (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24.....	80
Rysunek 69 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24.....	81
Rysunek 70 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 24.....	82
Rysunek 71 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel prawy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 23.....	83
Rysunek 72 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	84
Rysunek 73 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 24.....	85
Rysunek 74 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby przedsiębiorstw według klas ich wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	87
Rysunek 75 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) liczby pracujących w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	88
Rysunek 76 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) przychodów ze sprzedaży przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	89
Rysunek 77 Struktura nakładów inwestycyjnych według kategorii przeznaczenia w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25.....	90
Rysunek 78 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	91
Rysunek 79 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na nowe obiekty oraz ich ulepszenie przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	92

Rysunek 80 Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw według klas ich wielkości przeznaczonych na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w województwie śląskim w latach 2010-2017 (mln. zł.) – dział PKD 25.....	92
Rysunek 81 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na grunty przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	93
Rysunek 82 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie istniejących gruntów przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	94
Rysunek 83 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych gruntów bądź ich ulepszenie w nakładach inwestycyjnych na grunty ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25. .	95
Rysunek 84 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	96
Rysunek 85 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych na zakup nowych lub ulepszenie budynków i budowli przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25	97
Rysunek 86 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup lub ulepszenie nowych budynków i budowli w nakładach inwestycyjnych na budynki i budowle ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	97
Rysunek 87 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na maszyny i urządzenia techniczne w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25	98
Rysunek 88 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie maszyn i urządzeń technicznych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	100
Rysunek 89 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na środki transportowe w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w szt.) – dział PKD 25.....	101
Rysunek 90 Udział nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na zakup nowych lub ulepszenie środków transportowych w nakładach inwestycyjnych ogółem oraz tempo ich zmian według klas wielkości w województwie śląskim w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	102
Rysunek 91 Relacja nakładów inwestycyjnych do amortyzacji (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25.....	104

Rysunek 92 Produktywność majątku trwałego (panel lewy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25.....	105
Rysunek 93 Wartość technicznego uzbrojenia pracy (panel prawy) oraz tempo jego zmian (panel prawy) w przedsiębiorstwach województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w zł/zł; w %) – dział PKD 25.....	106
Rysunek 94 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) wartości pozyskanych dotacji przez przedsiębiorstwa województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	107
Rysunek 95 Struktura (panel lewy) oraz tempo zmian (panel prawy) inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw województwa śląskiego według klas ich wielkości w latach 2010-2017 (w %) – dział PKD 25.....	108